

BISKUPSKÉ GYMNÁZIUM BRNO A MATEŘSKÁ ŠKOLA

BARVIČOVA 85, BRNO 602 00

**Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání
(první až čtvrtý ročník osmiletého všeobecného studia)**

(program byl zpracován podle RVP ZV)

1 Identifikační údaje

1.1 Vzdělávací program:

Pro vyšší stupeň osmiletého studia

Denní forma vzdělávání

1.2 Předkladatel

Název školy:	Biskupské gymnázium Brno
Adresa:	Barvičova 85, 602 00 Brno
IČO:	00532525
Rezortní identifikátor školy:	600013405
IZO:	000532525
Ředitel školy:	Mgr. Karel Mikula e-mail: karel.mikula@bigy.cz
Statutární zástupce ředitele:	RNDr. Alena Pavlačková
Koordinátor tvorby ŠVP:	Mgr. Jiří Vondra e-mail: jiri.vondra@bigy.cz
Kontakty:	telefon: 543 429 130 e-mail: bigy@bigy.cz datová schránka: xt5mbtv web: www.bigy.cz

1.3 Zřizovatel

Název:	Biskupství brněnské
Adresa:	Petrov 8, 601 43 Brno
Kontakty:	telefon: 543 235 030 fax: 543 237 042 e-mail: brno@biskupstvi.cz web: www.biskupstvi.cz/

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2022

Obsah

1	Identifikační údaje.....	1
1.1	Vzdělávací program:.....	1
1.2	Předkladatel	1
1.3	Zřizovatel.....	1
2	Charakteristika školy.....	5
2.1	Umístění školy a její dostupnost.....	5
2.2	Velikost školy	5
2.3	Vybavení školy	5
2.4	Charakteristika pedagogického sboru.....	7
2.5	Školní poradenské pracoviště	7
2.6	Osobnostní a sociální výchova	9
2.7	Mezinárodní projekty, mezinárodní spolupráce	10
2.8	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	12
2.9	Informační systém, e-learningový systém	12
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	14
3.1	Zaměření školy	14
3.2	Zaměření školního vzdělávacího programu	14
3.3	Organizace přijímacího řízení	15
3.4	Profil absolventa	16
3.5	Výchovné a vzdělávací strategie	16
3.6	Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných.....	24
3.6.1	Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	26
3.7	Začlenění průřezových témat.....	26
4	Učební plán pro nižší stupeň osmiletého gymnázia	30
5	Učební osnovy.....	32
5.1	Český jazyk a literatura	33
5.2	Anglický jazyk.....	47
5.3	Německý jazyk	53
5.4	Francouzský jazyk	56

5.5	Španělský jazyk	58
5.6	Dějepis	60
5.7	Zeměpis	64
5.8	Matematika	75
5.9	Fyzika	82
5.10	Chemie	88
5.11	Biologie	95
5.12	Informatika a výpočetní technika	106
5.13	Občanská nauka	111
5.14	Hudební výchova	118
5.15	Výtvarná výchova	125
5.16	Tělesná výchova	131
5.17	Náboženská výchova	141
6	Pravidla pro hodnocení žáků a autoevaluace školy	147
6.1	Klasifikační řád	147
6.1.1	Prospěch žáka v jednotlivých předmětech je klasifikován těmito stupni:	147
6.1.2	Obecné zásady	147
6.1.3	Klasifikace žáka	149
6.1.4	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření ...	149
6.1.5	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného a umělecko- odborného zaměření	151
6.1.6	Opravné zkoušky	152
6.1.7	Hodnocení žáka střední školy – pochybnosti o správnosti	153
6.1.8	Komisionální zkouška ve střední škole	153
6.1.9	Hodnocení a klasifikace chování	153
6.1.10	Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:	155
6.1.11	Hodnocení žáka střední školy – celkové	155
6.1.12	Alternativní způsob hodnocení – bodový systém	156
6.2	Autoevaluace školy	156
6.2.1	Autoevaluace školy v přípravné části tvorby ŠVP	157
6.2.2	Podmínky vzdělávání	157
6.2.3	Průběh vzdělávání	158

6.2.4	Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů a dalších osob na průběh vzdělávání žáků	160
6.2.5	Výsledky vzdělávání	161
6.2.6	Řízení školy a personální práce.....	162

2 Charakteristika školy

Biskupské gymnázium je škola výjimečná jak svým postavením, tak především svým posláním. Je místem, pro něž jsou určujícím faktorem kromě kvalitního vzdělání i jasně formulované a prožívané křesťanské hodnoty, které tvoří základ vzdělání a výchovy studentů. Tato zakotvenost v křesťanské tradici a kultuře i vědomí kontinuity tradičně kvalitního vzdělávání na církevních školách definuje koncepci školy. Záměrem veškeré pedagogické práce je vytváření takového prostředí, které by zaručovalo vysoký odborný standard poskytovaného vzdělání, pomáhalo mladým lidem orientovat se v dnešním světě, umožnilo smysluplné prožívání času, a především vytvářelo prostor pro svobodný dialog. Ten se projevuje i tím, že do ní své děti posílají nejenom věřící rodiče, ale i ti, kteří v Biskupské gymnázium mají prostě důvěru. Vycházíme zde z konkrétních zkušeností, řada našich studentů pochází z rodin, které se za věřící nepovažují.

2.1 Umístění školy a její dostupnost

Škola se nachází v Masarykově čtvrti v klidném prostředí a je obklopena městským lesoparkem. Klidné a tiché okolí v části Brna, která má relativně nejčistší ovzduší v Brně, je jednou z velkých předností naší školy.

2.2 Velikost školy

Škola má 28 tříd. V osmiletém studiu (79-41-K/81) jsou v každém ročníku dvě paralelní třídy. Zaměření studia je všeobecné. Ve čtyřletém studiu (79-41-K/41) jsou v každém ročníku tři třídy se zaměřeními všeobecné, humanitní, přírodovědné. Celková kapacita školy je 840 studentů.

2.3 Vybavení školy

Škola byla postavena v letech 1939–1943 na svou dobu velmi moderním způsobem. V době od roku 1950 až do roku 1991, kdy byla budova odňata církvi, nebylo o budovu příliš pečováno. Po navrácení majetku církvi v roce 1991 byly provedeny nejnnutnější opravy a rekonstrukce a v dalších se postupně pokračuje podle finančních možností.

Samozřejmostí je technické zabezpečení rizikových prostor (šatny, hřiště, vchody) kamerovým systémem. Hlavní vchod do budovy je opatřen turnikety.

Celkem je ve škole 42 učeben, z toho je 19 ryze kmenových a ostatní jsou odborné učebny, z nichž některé slouží jako kmenové pro třídy vyššího gymnázia.

Všechny třídy nižšího gymnázia mají své kmenové učebny.

Odborné učebny

Ve výuce jsou využívány následující odborné učebny:

- tři učebny pro výuku anglického jazyka
- dvě učebny pro výuku německého jazyka
- učebna pro výuku francouzského jazyka
- učebna pro výuku španělského jazyka
- dvě učebny pro výuku výtvarné výchovy
- dvě učebny pro výuku hudební výchovy
- dvě učebny pro výuku zeměpisu
- učebna pro výuku dějepisu
- učebna pro výuku základů společenských věd a občanské výchovy
- učebna pro výuku náboženství
- učebna pro výuku českého jazyka
- učebna pro výuku matematiky
- učebna pro výuku biologie + laboratoř
- učebna pro výuku chemie + laboratoř
- učebna pro výuku fyziky + laboratoř
- tři učebny pro výuku informatiky
- učebna elektronové mikroskopie

Všechny tyto učebny jsou vybaveny moderní didaktickou technikou. Ve většině z nich jsou instalovány dataprojektory a plátno a počítač s připojením na internet. Škola má také k dispozici přenosné dataprojektory s notebookem. Od školního roku 2020/2021 jsou do vybraných odborných učeben instalovány moderní multimediální tabule, které slouží současně jako dotykový LCD monitor (displej).

Další prostory využívané pro výuku

- studovna
- víceúčelový sál, který je možné používat pro výuku i pro volnočasové aktivity studentů. Nabízí dataprojektor, plátno, počítač, wi-fi, ozvučení.
- aula s kapacitou 320 míst, která je vybavená dataprojektorem, počítačem, wi-fi.
- učebny v přírodě – jedna v rohu zahrady, druhá u parkoviště. Je možné je využívat pro oživení výuky pro většinu předmětů.

Prostory pro tělesnou výchovu

Venkovní: víceúčelové hřiště na volejbal, nohejbal, basketbal a tenis, futsalové hřiště, atletický ovál, doskočiště na skok vysoký, doskočiště na skok daleký, výseč pro vrh koulí

Vnitřní: gymnastický sál, tělocvična, sál na stolní tenis, posilovna

Další prostory využívané našimi studenty a učiteli

Školní jídelna s kapacitou cca 200 míst, která každý den nabízí výběr ze 7 jídel, včetně bezlepkové a bezmléčné diety. K občerstvení slouží i *školní bufet*.

Adorační kaple, prostor pro mši svatou, společnou modlitbu uprostřed dne nebo zamyšlení a soukromou adoraci.

K odpočinku ve volném čase slouží také relaxační prostory na jednotlivých podlažích. Jeden z nich byl zařízen podle návrhů Studentského parlamentu.

Ke společným akcím, jako jsou Akademické triduum, Vánoční akademie, mše svaté, různé přednášky a semináře, slouží *aula* (320 míst) a *víceúčelový sál* (200 míst).

Studenti mají také k dispozici *informační centrum*. Mohou zde využívat knihovnu, studovnu, internet, tiskárny a kopírovací stroje.

Každý student má přidělenou *šatní skříňku* na odložení věcí.

Spolek přátel Bigy v Brně má v dlouhodobém pronájmu *faru v Opatově u Třebíče*, kde se uskutečňují různé akce studentů jako školy v přírodě, seznamovací týdny nebo víkendové pobyty.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole v současné době působí 75 pedagogů (25 mužů a 50 žen). Ve škole učí tři rodilí lektori anglického jazyka, jedna rodilá lektorka španělského jazyka, jedna rodilá lektorka francouzského jazyka.

Kromě běžných pedagogických pracovníků ve škole působí kněz – školní kaplan, který se stará o duchovní život na škole.

V pedagogickém sboru jsou rovnoměrně zastoupeny všechny věkové kategorie.

Řada pedagogů se kromě vlastní výuky podílí na vedení zájmových kroužků (sportovních, výtvarných atd.). To je mimo jiné důvod, proč je nabídka zájmových kroužků na škole poměrně bohatá.

2.5 Školní poradenské pracoviště

Podpora studentům, jejich rodičům a pedagogům byla vždy základní strategií naší školy. Tato podpora je zahrnuta do struktury školy v podobě dlouhodobě fungujícího školního poradenského pracoviště. Poradenské služby poskytuje škola především žákům, zákonným zástupcům a učitelům školy. Poradenské služby zajišťuje Biskupské gymnázium Brno a mateřská škola na základě zákona č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění a vyhlášky č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních v platném znění.

Škola je pro nás místo setkání. Naším cílem a náplní práce je společně se setkat, zastavit, zmapovat potřeby, možnosti, strategie k řešení... Jsme hluboce přesvědčeni o tom, že každý je tím nejlepším expertem na svůj vlastní život. Záměrem školního poradenského pracoviště je tedy společně hledat způsoby, jak se na různé situace a problémy podívat ze všech možných

úhlů pohledu a jsme připraveni klást otázky, na které si každý může hledat a nacházet své vlastní jedinečné odpovědi.

Koncepce poradenského přístupu na Bigy vychází z pojetí osobnostní a sociální výchovy. Osobnostní a sociální výchova je pro nás synonymem komplexního rozvoje osobnosti a chápeme ji jako cestu osobnostního růstu. Toto pojetí staví základní kameny také v chápání komplexnosti poradenství na Bigy a přístupu k sobě navzájem.

System školního poradenství zajišťují:

- výchovná poradkyně
- školní metodička prevence
- školní psychologové s psychoterapeutickým výcvikem / kariérová poradkyně

Výchovný poradce se věnuje především studentům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům nadaným, poskytujeme těmto studentům, jejich rodičům i vyučujícím poradenství a podporu. Výchovný poradce rovněž zajišťuje komunikaci s odbornými poradenskými pracovišti.

Školní metodik prevence se podílí na koordinaci prevence rizikového chování a realizaci preventivních programů. Metodik prevence sestavuje a vyhodnocuje minimální preventivní program, spolupracuje s odbornými pracovišti, výchovným poradcem a školními psychology, s pedagogy a studenty.

Obsah práce školních psychologů tvoří podpora a provázení v náročných studijních i osobních životních situacích včetně krizové intervence, poradenství v oblasti zvládání nároků studia a školního (ne)prospěchu, podpora při osobnostním rozvoji a v neposlední řadě také práce se třídami ve smyslu práce s třídními kolektivy a jejich dynamikou, ale i práce na výchovně vzdělávacích tématech (sebepoznání, soft-skills apod).

Školní psychologové rovněž nabízí studentům systematickou podporu v oblasti kariérového rozvoje a poradenství: Jak v individuální formě (individuální konzultace kariérového poradenství), tak skrze práci ve třídách v rámci průřezových témat týkajících se sebepoznání, mapování kompetencí, světa práce apod. Školní psychologové své služby nabízí jak studentům, tak i vyučujícím a rodičům studentů.

Rozsah činností, které ŠPP nabízí, vytváří komplexní podporu v oblasti osobnostního rozvoje:

- Individuální konzultace a poradenství pro žáky se SVP a žáky nadané, jejich zákonné zástupce i učitele.
- Individuální psychologické a pedagogicko-psychologické konzultace a poradenství
- Psychoterapeutické doprovázení; krizová intervence, podpora při zvládání krize.
- Kariérové poradenství: Testování struktury intelektu a následné individuální konzultace zaměřené na volbu dalšího profesního směřování a volbu VŠ. Témata kariérového poradenství a rozvoje vedené formou sebezkušenostních prožitkových programů ve třídách v průběhu celého studia.
- Výukové programy se třídami zaměřené na rozvoj sebepoznání a soft-skills, mapování hodnot a silných stránek.

- Práce s třídními kolektivy a jejich dynamikou, podpora vztahové sounáležitosti a pozitivních vztahů.
- Vícedenní výjezdové programy pro třídy zaměřené na skupinovou dynamiku a podporu a rozvoj osobnostních a sociálních kompetencí (komunikační dovednosti, stanovování cílů aj.).

Všemi výše uvedenými přístupy a aktivitami usilujeme o to, aby se škola stala bezpečným a přátelským místem, kde mohou všichni studenti rozvíjet svůj vzdělávací i osobnostní potenciál. S pomocí pedagogů naší školy jsme připraveni jim poskytnout takovou míru podpory, kterou potřebují. O efektivitě této podpory svědčí fakt, že naši absolventi se stávají úspěšnými studenty vysokých škol.

2.6 Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní a sociální výchova jako průřezové téma se objevuje ve všech předmětech, kurzech, objevuje se nejen ve vztahu pedagoga a studenta, ale i ve vztahu pedagogů k sobě navzájem a ve vztahu mezi studenty – je součástí *ducha školy*.

Osobnostní a sociální výchova je pro nás synonymem komplexního rozvoje osobnosti, chápeme ji jako cestu osobnostního růstu.

U studentů se snažíme rozvíjet:

- kreativitu a iniciativu
- odpovědnost k sobě a druhým
- schopnost v konkrétní situaci včas a vhodně reagovat
- schopnost reflektovat své jednání
- ochotu naslouchat, zájem o druhé
- sociální a komunikační dovednosti
- důvěru ve vlastní schopnosti
- umění spolupráce
- otevřenost k možnostem, které přináší konkrétní životní situace

Osobnostní a sociální výchova je nedílnou součástí výuky občanské výchovy na nižším gymnáziu (viz ŠVP pro nižší stupeň osmiletého gymnázia). V primě se navíc učí v samostatném bloku v jedné ze dvou hodin náboženství, která je dělená na poloviny (náboženská výchova/OSV). Opíráme se zde především o projekt Etická výchova (viz Etické fórum ČR, Etická výchova, o.p.s.).

Projekt Etická výchova u studentů rozvíjí sociální a komunikační dovednosti. Hlavním cílem Etické výchovy je rozvoj prosociálnosti. V hodinách se používá zážitková metoda učení – studenti se učí z vlastního prožívání a zážitků, které potom přirozeným způsobem ovlivňují jejich postoje a chování. Využíváme moderních pedagogicko-psychologických metod, které studentům poskytují zkušenost a umožňují vytvořit si vlastní úsudek.

Studenti si osvojují potřebné dovednosti v deseti krocích.

1. komunikace
2. sebeúcta
3. pozitivní hodnocení druhých
4. Tvořivost a iniciativa
5. komunikace citů
6. empatie
7. asertivita
8. reálné a zobrazené vzory
9. pomoc, přátelství, spolupráce
10. komplexní prosociálnost

Na osobnostní a sociální výchovu jsou dále přímo zaměřeny některé kurzy – výjezdové semináře. Tyto kurzy jsou vedeny metodou zážitkového učení.

V primách a 1. ročnících se pro každou třídu organizuje v září adaptační kurz. Jeho hlavními cíli jsou:

- nastartování rozvoje pozitivních sociálních vazeb mezi studenty
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností
- prevence psychopatologických jevů ve třídě
- hledání svého místa ve třídním kolektivu

Na organizaci a vedení adaptačních kurzů se přímo podílí dobrovolníci z řad studentů vyšších ročníků gymnázia. Pomáhají tak mimo jiné svým mladším spolužákům s plynulým začleněním do života gymnázia, do společenství školy.

V sextě a v 2. ročnících následuje jednodenní seminář:

- řešení konfliktů a problémových situací
- obrana proti manipulaci
- využití asertivních dovedností a technik při řešení konfliktů

V septimě a v 3. ročnících se pak studenti účastní jednodenního semináře s tématy:

- co dál po škole – uvědomění si vlastních cílů, schopností, objevení růstového potenciálu, sebepoznání, podpoření osobnostního růstu
- hledání cesty k dosažení vlastních cílů

2.7 Mezinárodní projekty, mezinárodní spolupráce

Biskupské gymnázium Brno a mateřská škola se dlouhodobě a pravidelně účastní mezinárodních vzdělávacích projektů. Od roku 2001 to byly projekty v rámci programů Evropské unie Sokrates a Comenius, od roku 2014 v programu Erasmus+. Jedná se jak o projekty zaměřené na vzdělávání učitelů (v současnosti projekty Erasmus+ v Klíčové Akci 101 – Vzdělávací mobility pracovníků ve školství), tak o projekty spolupráce škol v Klíčové Akci 229 – Partnerství škol (School exchange partnerships). Tyto projekty partnerství jsou vždy tematicky zaměřené, každého se účastní několik škol z Evropské Unie a partnerských zemí,

a v jejich rámci se konají týdenní mezinárodní setkání. Účastníky těchto projektů jsou učitelé a skupiny studentů, takže díky nim každý rok vyjede do zahraničí několik desítek studentů našeho gymnázia.

Dále se škola účastní vzdělávacích projektů EU v programu meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE a projektu Global Outreach, díky kterému každý rok několik našich studentů vyjíždí na roční studijní pobyt na střední školu do USA. Škola je také zapojena do výměnných programů AFS, v rámci kterého každoročně přijímáme na různě dlouhá období (3 až 12 měsíců) zahraniční studenty z nejrůznějších zemí světa, kteří jsou začleněni do běžné výuky.

Na Stiftsgymnasium v Melku v Rakousku každý rok studují tři studenti z vyššího gymnázia jeden semestr.

Přehled již ukončených projektů v programech Comenius a Socrates

- 2001–2003 Come Together, Work Together
- 2006–2009 European Challenges in Modern Biotechnology Education – oceněn Star Project
- 2010–2012 New European Challenges in Life Sciences – Game of Proteins – oceněn Star Project
- 2013–2015 European Challenges in Innovative Research Diagnostic Methods in Life Sciences – projekt oceněn jako Star Project EU, získal Pečeť kvality od NAEP ČR
- 2010–2011 Individuální mobility studentů v rámci programu Comenius – čtvrtletní studijní pobyty na partnerské škole Marquéz de Suanzes v Madridu (4 studenti)
- 2006–2013 Individuální výjezdy učitelů na kurzy v zahraničí v rámci programu Comenius

Přehled již ukončených projektů v programu Erasmus+

- 2015–2017 European Challenges in Energy Production by Biotechnology 2015-1-DE03-KA219-013493 (oceněn jako Best Practice School Project)
- 2017–2019 Rozvoj jazykových kompetencí pedagogů Biskupského gymnázia Brno a MŠ 2017-1-CZ01-KA101-034880 Kurzy 13 učitelů (jazykové, metodické, CLIL) stínování 3 učitelé.
- 2017–2019 European Challenges in Sustainability by Biotechnology 2017-1-DE03-KA219-035455_2 (oceněn jako Best Practice School Project)
- 2018–2020 Wise and Inventive ScreenAgers – WISA 2018-1-CZ01-KA229-048019_1

Přehled probíhajících projektů v programu Erasmus+

- 2017 – European Challenges in Modern Genetics and Epigenetics 2017-1-DE03-KA219-035455_2
- 2018 – Rozvoj jazykových kompetencí pedagogů Biskupského gymnázia Brno a MŠ II 2018-1-CZ01-KA101-047474. Kurzy 17 učitelů (jazykové, metodické, clil) stínování 2 učitelé.

2019 – Nové metody výuky jazyků a CLIL na Bigy 2019-1-CZ01-KA101-060599
Kurzy 18 učitelů (jazykové, metodické, clil) stínování 11 učitelů.

2020 – Bouger Partager Manger pour un monde plus durable (2020-1-FR01-KA229-080134_4)

2020 – Internet of Things for Future (2020-1-ES01-KA229-082866_2)

2.8 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Podle § 167 a 168 zákona č. 561/2004 Sb. byla 1. května 2005 zřízena ředitelem gymnázia *Rada školy Biskupského gymnázia Brno*. Ve stávajícím složení má rada devět členů, tři zástupce z řad pedagogických pracovníků, tři zástupce zřizovatele, jednoho zástupce zletilých studentů a dva zástupce nezletilých studentů – z řad rodičů. Rodiče, zletilí studenti i zaměstnanci školy se mohou na Radu školy obracet s jakýmkoliv podněty a připomínkami k činnosti a chodu školy. Rodiče a zákonní zástupci studentů spolupracují s vedením školy prostřednictvím pravidelných schůzek, kde získávají informace a mohou ovlivnit dění ve škole.

Na škole působí *Spolek přátel Bigy Brno*, který byl v roce 2017 zaregistrován Krajským soudem v Brně do spolkového rejstříku. Navazuje na činnost občanského sdružení Společnost přátel Biskupského gymnázia v Brně, založeného v roce 1998, a Nadace Biskupského gymnázia, která působila v letech 1992–1998.

Cílem spolku je především duchovní, finanční a hmotná podpora školních i mimoškolních aktivit studentů a pomoc studentům ze sociálně potřebných rodin. Veřejnost je každoročně informována o uplynulém školním roce prostřednictvím obsáhlé *výroční zprávy*, která mapuje nejdůležitější události.

V rámci prevence sociálně patologických jevů spolupracujeme s brněnskými pedagogicko-psychologickými poradnami a s nadací „Podané ruce“.

Patříme mezi brněnská gymnázia, které úzce spolupracují s *Masarykovou univerzitou*. Gymnázium je „tréninkovou“ školou pro pedagogické praxe studentů a naopak naši studenti chodí na fakultu na exkurze a semináře a učitelé se účastní různých doškolovacích kurzů.

Na škole působí také *Studentský parlament*, jehož členy jsou volení zástupci žáků. Zastupuje žáky při jednání s vedením školy. Tato jednání probíhají v přátelské atmosféře. V některých oblastech funguje Studentský parlament jako partner vedení školy.

2.9 Informační systém, e-learningový systém

Biskupské gymnázium používá informační systém Bakaláři, který umožňuje vést v elektronické podobě většinu školní agendy. Zahrnuje mimo jiné elektronickou třídní knihu, elektronickou žákovskou knížku, umožňuje průběžnou i celkovou klasifikaci a také komunikaci mezi školou a žáky a rodiči.

V rámci licence Office 365 má každý žák možnost instalace kancelářského balíčku MS na domácím počítači. Kromě známých programů MS Word, MS Excel, MS Powerpoint tak má

přístup k službám jako např. OneDrive nebo MS Teams. Od školního roku 2020/2021 slouží MS Teams jako jednotná platforma pro realizaci distanční výuky.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Na Biskupském gymnáziu se důsledně snažíme uplatňovat ve výuce všechny osvědčené prvky křesťanské výchovy a vzdělávání.

V osmiletém studiu má škola jeden vzdělávací program zaměřený na *všeobecné vzdělání*. Škola umožňuje všem studentům získat dostatečné všeobecné znalosti a dovednosti ve všech všeobecně vzdělávacích předmětech a odborné znalosti ve všech volitelných a nepovinných předmětech, kterých škola nabízí širokou škálu.

Po celou dobu studia je kladen důraz na kvalitní výuku cizích jazyků a osobnostní výchovu.

3.2 Zaměření školního vzdělávacího programu

ŠVP je vypracován na základě RVP ZV. Při tvorbě programu bylo přihlédnuto i k pilotní verzi RVP GV, na jehož základě bude vytvořen ŠVP pro vyšší stupeň osmiletého studia. V programu jsme se pokusili zachovat všechno pozitivní a osvědčené ze stávajícího programu, který vychází ze základů křesťanské výchovy a vzdělávání. Celá řada prvků, které se v RVP ZV objevují jako „nové“, je již na naší škole dlouhodobě realizována. Vše, co je v rámci RVP nové, jsme se pokusili do ŠVP zařadit.

Školu chápeme jako prostředí, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení. Nechceme, aby žáci získávali pouze encyklopedické vědomosti, ale aby byli pro další studium a život všestranně připraveni.

Můžeme to říci také tak, že se snažíme o naplňování „Klíčových kompetencí“. Žáci by měli mít ve škole mimo jiné pocit bezpečí a možnost pozitivního prožívání. Měli by získávat zdravé sebevědomí, mělo by u nich docházet k rozvoji kritického myšlení. Žáci by se měli naučit sami hodnotit výsledky své práce. Měli by se naučit základům práce v týmu a respektování práce a názorů druhých.

Je zachována klasická nabídka předmětů se zaměřením na provázanost učebních osnov ve všech předmětech. Vzdělávací obory „Výchova ke zdraví“ a „Člověk a svět práce“ jsou integrovány do klasických předmětů (viz učební plán). Také průřezová témata jsou integrována.

Během celého studia je kladen důraz na vlastní zodpovědnost studentů za své vzdělání, na souvislosti a mezioborové vztahy, na dostatečné vysvětlení smyslu učiva, na systematické vedení ke schopnosti analogicky odvozovat novou látku z probraného učiva, je podporováno logické a systematické myšlení a je zdůrazňován význam celoživotního vzdělávání. Ve výuce i ve všech činnostech mimo výuku je uplatňován individuální přístup ke studentům.

Zvláštní důraz je kladen na výuku cizích jazyků. Ve vyšších ročnících se počítá se zařazením rodilých mluvčích do některých vyučovacích hodin a do hodin konverzace v jazyce (nepovinný předmět ve třetím a čtvrtém ročníku).

První cizí jazyk (Cizí jazyk 1) si žáci vybírají ze dvou možností – anglický nebo německý jazyk. Druhý cizí jazyk si žák volí z aktuální nabídky. Na výběr jsou anglický, německý, francouzský a španělský jazyk. Výuka jazyka se uskutečňuje pouze při dostatečném počtu zájemců. Změna v průběhu studia ani při přechodu na vyšší stupeň gymnázia není možná. Při dělení tříd na skupiny je brán ohled zejména na pokročilost žáků. Pokud žák přichází do pátého ročníku (vyšší gymnázium), musí se ve volbě jazyka přizpůsobit skladbě jazyků ve stávajících třídách (viz par. 61 o přijímání do prvního ročníku vyššího stupně osmiletého gymnázia).

ŠVP obsahuje aktivity, které se konají mimo školu („školy v přírodě“, týdenní projekty, víkendové akce, exkurze atd.).

Do plánu je zařazena řada aktivit v podobě zájmových kroužků.

3.3 Organizace přijímacího řízení

Ke zkoušce se mohou hlásit uchazeči, kteří v daném roce ukončí pátou třídu základní školy.

Obsah přijímací zkoušky

- test z matematiky (státní zkouška od společnosti CERMAT)
- test z českého jazyka (státní zkouška od společnosti CERMAT)
- test ze základů křesťanské kultury (specifický pro naši školu, je vytvářen na BIGY)

Dále se hodnotí prospěch v posledních dvou ročnících základní školy a účast v olympiádách v naukových předmětech.

Bodové hodnocení zkoušky, včetně minimálního počtu bodů, který je třeba pro úspěšné složení zkoušky, je každý rok uvedeno v informačních materiálech a na internetových stránkách www.bigy.cz

O přijetí rozhoduje pořadí podle celkového součtu dosažených bodů.

Přijímací zkouška je povinná pro všechny uchazeče a nelze ji prominout.

Přijímací zkouška je organizovaná na základě platných předpisů MŠMT. Náplň zkoušky z matematiky a českého jazyka vychází z požadovaných výstupů v RVP ZV.

Úprava podmínek uchazečům se speciálními vzdělávacími potřebami

- Ředitel školy upraví uchazeči se speciálními vzdělávacími potřebami podmínky v přijímacím řízení podle doporučení školského poradenského zařízení.
- Ředitel školy ve spolupráci s Centrem upraví uchazeči se speciálními vzdělávacími potřebami zkušební dokumentaci jednotné zkoušky podle doporučení školského poradenského zařízení.

- Pro uchazeče, u nichž z doporučení školského poradenského zařízení vyplývá požadavek na zvětšení písma nebo u nichž je doporučeno pro uzpůsobení podmínek zkoušky využití počítače, poskytne Centrum řediteli školy testový sešit v otevřeném formátu bezprostředně před konáním zkoušky. Za úpravu testového sešitu odpovídá ředitel školy.
- Pro uchazeče se zrakovým postižením, u nichž z doporučení školského poradenského zařízení vyplývá požadavek na zadání v Braillově písmu, připraví Centrum testový sešit v Braillově písmu.

3.4 Profil absolventa

- Žáci mají na konci 4. ročníku (posledního ročníku povinné školní docházky) znalosti odpovídající požadavkům RVP ZV ve všech vzdělávacích oblastech.
- Žáci získávají navíc rozhled i v oblasti duchovní. Jejich vztah k okolí vychází z hlubšího pochopení smyslu vlastní existence a tím je také dán jejich postoj k životu i vztah k ostatním lidem.
- Žáci mají na konci 4. ročníku všechny předpoklady k úspěšnému vykonání zkoušky na vyšší gymnázium.
- Ve styku se svým okolím dokáží žáci nejen formulovat své myšlenky a pocity, ale také na základě duchovní formace citlivě vnímat podněty z okolního světa. Je jim cizí lhostejnost a nezájem, jsou naopak tolerantní a ochotní pomáhat potřebným.
- Na konci 8. ročníku jsou žáci vybaveni znalostmi odpovídajícími požadavkům RVP GV ve všech vzdělávacích oblastech.
- Na konci 8. ročníku jsou žáci připraveni ke studiu na vysokých školách podle svého výběru, a to zejména na školách univerzitního charakteru.
- Během osmiletého vzdělávání získají žáci dovednosti a návyky potřebné i pro vysokoškolské studium: vyhledávání informací, práce v týmu, prezentace výsledků vlastní práce.

3.5 Výchové a vzdělávací strategie

Výchové a vzdělávací strategie mají vést k co nejefektivnějšímu naplnění následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení,
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností,
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému,
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy,
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů,
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění,
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají,
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanská

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu,
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky,
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření,
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

K efektivnímu rozvoji klíčových kompetencí slouží jednak pravidelné činnosti v rámci výuky a dále projekty, které mají větší časový rozsah. Škola systematicky rozvíjí všechny klíčové kompetence žáků. Následující tabulka podává ucelený přehled *pravidelných aktivit*, které se realizují průběžně během studia.

Forma aktivity	Strategie	Rozvíjené kompetence
<p><i>Frontální výuka</i> (výklad, demonstrace, dialog, diskuse atd.)</p> <p>Probíhá během celého studia.</p>	<p>Žáci jsou vedeni k získávání faktů i k pochopení příčin, vztahů a mezipředmětových vazeb.</p>	<p>kompetence k učení</p>
<p><i>Samostatná práce</i> (referáty, seminární práce, projekty)</p> <p>Probíhá průběžně podle probíraných témat nebo v předem známých termínech</p>	<p>Žáci samostatně získávají informace ze všech dostupných zdrojů (internet, knihovna, slovníky, encyklopedie atd.), zpracovávají je a prezentují písemně či ústně.</p> <p>Žáci sami sebe hodnotí.</p>	<p>kompetence k učení</p> <p>kompetence k řešení problémů</p> <p>kompetence pracovní</p>
<p><i>Práce ve skupinách</i></p> <p>Probíhá během celého studia.</p>	<p>Žáci jsou vedeni ke komunikaci, diskusi, kooperaci, vzájemné toleranci, prezentaci a obhajobě svých názorů ve skupině.</p> <p>Žáci se navzájem hodnotí.</p>	<p>kompetence komunikativní</p> <p>kompetence sociální a personální</p> <p>kompetence k učení</p> <p>kompetence k řešení problémů</p> <p>kompetence občanské</p>
<p><i>Projektová výuka</i></p> <p>Je zařazována jak v předem známých termínech, tak v průběhu běžné výuky.</p>	<p>Žákům je zadáno konkrétní téma z oblasti daného předmětu, které různým způsobem zpracovávají.</p> <p>Důraz je kladen na řešení problému jednotlivě i v týmu, na mezipředmětové vztahy a prezentaci výsledků.</p>	<p>kompetence k řešení problémů</p> <p>kompetence sociální a personální</p> <p>kompetence občanské</p> <p>kompetence komunikativní</p> <p>kompetence pracovní</p>
<p><i>Exkurze</i></p> <p>Probíhají během celého roku podle příležitostí a uvážení vyučujících.</p>	<p>Žáci jsou seznamováni s praktickou činností v různých zařízeních.</p>	<p>kompetence k učení</p> <p>kompetence sociální a personální</p> <p>kompetence občanské</p>
<p><i>Nepovinné předměty a kroužky</i></p>	<p>Škola nabízí další aktivity pro volný čas studentů formou nepovinných předmětů a kroužků (sportovní, výtvarné, jazykové atd.).</p>	<p>kompetence k učení</p> <p>kompetence pracovní</p>

<p><i>Předmětové soutěže</i> (olympiády, SOČ atd.)</p> <p>Probíhá podle harmonogramu konkrétní soutěže.</p>	<p>Podle osobního zájmu se žáci mohou účastnit různých předmětových soutěží i na krajské, případně celorepublikové úrovni.</p>	<p>kompetence k učení</p> <p>kompetence k řešení problémů</p>
<p><i>Zahraniční pobyty</i></p> <p>Probíhají dle aktuálních možností, doba trvání je různá.</p>	<p>Žáci zdokonalují své jazykové schopnosti díky výměnným zahraničním pobytům nebo zájezdům do Velké Británie, Německa, Belgie, Španělska a Polska.</p>	<p>kompetence sociální a personální</p> <p>kompetence občanské</p> <p>kompetence komunikativní</p>
<p><i>Školní výlety</i></p> <p>Uskutečňují se v sekundě a v tercii (1 den) a v kvartě (2 dny)</p>	<p>Žáci budují vzájemné vztahy, získávají vztah k přírodě a ke kulturním památkám.</p>	<p>kompetence sociální a personální</p> <p>kompetence občanské</p> <p>kompetence komunikativní</p>
<p><i>Organizační činnost</i></p>	<p>Učitelé vedou žáky ke spoluúčasti na organizování akcí v rámci školy i mimo ni (sportovní soutěže, studentská rada, den otevřených dveří, vánoční akademie apod.).</p> <p>Při těchto aktivitách je jim umožněno vytvářet a upevňovat vztahy se spolužáky z jiných tříd i ročníků.</p>	<p>kompetence k řešení problémů</p> <p>kompetence sociální a personální</p> <p>kompetence občanské</p> <p>kompetence komunikativní</p> <p>kompetence pracovní</p>
<p><i>Sportovní turnaje pro žáky a širokou veřejnost</i></p> <p>V říjnu probíhá fotbalový turnaj – „Setkání generací“.</p> <p>V květnu se koná turnaj v nohejbalu, který je zaměřen především na rodinné týmy.</p>	<p>Učitelé vytvářejí podmínky pro vzájemné poznávání se s žáky a jejich rodiči i mimo výuku.</p> <p>Učitelé formují při sportovní aktivitě osobnost žáka pro hru fair play.</p>	<p>kompetence sociální a personální</p>
<p><i>Srovnávací písemné práce</i></p>	<p>Podle možností využíváme srovnávacích testů (SCIO, CERMAT).</p>	<p>kompetence k učení</p> <p>kompetence k řešení problémů</p>
<p><i>Duchovní život</i></p>	<p>Učitelé se spolu s žáky mohou zúčastnit každé pondělí mše svaté.</p>	<p>kompetence sociální a personální</p>

	<p>Učitelé spolu s žáky prožívají liturgický rok.</p> <p>Učitelé iniciují tématické besedy s lidmi, kteří aktivně žijí svoji víru.</p> <p>Učitelé navštěvují každoročně akce školy spojené s poznáváním brněnských kostelů.</p> <p>Učitelé informují žáky o možnosti zpívat ve schole, zaměřené na duchovní hudbu.</p> <p>Učitelé nabízí účast žákyním ve skupině duchovních tanců.</p> <p>Učitelé nabízejí žákům účast ve skupině „Bigystrantů“ (ministrantů), kteří se pravidelně scházejí a tráví společně víkendy.</p>	<p>kompetence občanské</p> <p>kompetence komunikativní</p>
<i>Informační centrum</i>	<p>Žáci mají možnost využívat informační centrum školy, jehož součástí je knihovna, počítačové a kopírovací centrum.</p>	<p>kompetence sociální a personální</p> <p>kompetence komunikativní</p> <p>kompetence pracovní</p>

Škola systematicky rozvíjí všechny klíčové kompetence žáků. Následující tabulka podává ucelený přehled aktivit, které jsou realizovány formou projektů zpravidla v rozsahu jednoho týdne.

Forma aktivity	Strategie	Rozvíjené kompetence
<p><i>Adaptační kurz primě</i></p> <p>Jeho hlavními cíli jsou nastartování rozvoje pozitivních sociálních vazeb mezi studenty, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, prevence psychopatologických jevů ve třídě, hledání svého místa ve třídním kolektivu.</p>	<p>Učitelé se poznávají s žáky a pomáhají jim formovat třídní kolektiv.</p> <p>Učitelé vedou žáky k čestnému a zodpovědnému jednání, harmonizují rodící se vztahy mezi žáky.</p>	<p>kompetence sociální a personální</p> <p>kompetence občanské</p> <p>kompetence komunikativní</p>
<p><i>Škola v přírodě: „Učíme se učit“</i></p>	<p>Její hlavním cílem je zážitkovou formou seznámit děti s různými metodami učení</p>	<p>kompetence sociální a personální</p>

<p>Probíhá v červnu. Délka trvání je 5–7 dní.</p>		<p>kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k učení kompetence k řešení problémů</p>
<p><i>Zimní sportovní (lyžařský) kurz v sekundě</i> Délka trvání je 5–7 dní.</p>	<p>Jeho hlavním cílem je osvojení lyžařských dovedností a posílení třídního kolektivu.</p>	<p>kompetence občanské kompetence komunikativní</p>
<p><i>Škola v přírodě v tercii</i> Koná se v květnu nebo v červnu. Délka trvání je 5 dní.</p>	<p>Její náplní je zejména praktická výuka přírodovědných předmětů a environmentální výchova. Důraz je kladen na osobnostní a sociální výchovu.</p>	<p>kompetence k řešení problémů kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní</p>
<p><i>Projektový týden v kvartě</i> Probíhá v září nebo říjnu. Délka trvání je 5 dní.</p>	<p>Jeho obsahem je praktická výuka v předmětech zeměpis, občanská výchova, dějepis a biologie (exkurze, dotazníková šetření, výzkum...) Na závěr jsou výsledky prezentovány ostatním žákům.</p>	<p>kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k učení kompetence k řešení problémů</p>
<p><i>Celostátní přehlídka zájmové umělecké činnosti v Odrách</i> Probíhá každoročně v březnu. Odborná porota hodnotí jednotlivá vystoupení v oblasti hudební, literární a taneční.</p>	<p>Učitelé vedou žáky k reálnému posouzení svých fyzických a duševních možností Vedou žáky k sebekritice a objektivnímu posuzování svých možností.</p>	<p>kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní</p>

3.6 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných

Při vzdělávání všech našich žáků usilujeme o to, aby každý z nich mohl naplnit svůj vzdělávací potenciál a měl možnost plně využívat své dovednosti a schopnosti. Někteří žáci pro naplnění vzdělávacích potřeb potřebují podporu. Při podpoře žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) a žáků nadaných se řídíme dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění a vyhlášky č. 27/2016 Sb. V nich je definován proces a forma poskytování podpory žákovi se SVP. Žáci se SVP, žáci nadaní a mimořádně nadaní jsou vzděláváni v běžných třídách.

Žákem se SVP rozumíme osobu, která k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách.

Podpůrná opatření spočívají v:

- poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení
- úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb
- úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání
- úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených RVP
- vzdělávání podle IVP
- využití asistenta pedagoga
- poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených

Postup školy při poskytování podpůrných opatření

Žákům se SVP a nadáním jsou poskytována podpůrná opatření v různých stupních podle jejich konkrétních vzdělávacích potřeb a v souladu s doporučením ŠPZ. Podpůrná opatření se dělí do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti.

Podpůrná opatření 1. stupně (PO1) spočívají v individualizaci přístupu a podpory vyučujících vycházející z aktuální situace či stavu žáka a jsou výsledkem vzájemné dohody mezi žákem, vyučujícími a zákonným zástupcem žáka. PO1 uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ), jsou plně v kompetenci školy a představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení. Jsou poskytována žákovi, jenž potřebuje podporu ve vzdělávacím procesu nebo v zapojování do kolektivu. Návrh na poskytování PO1 a PLPP může podat jakýkoliv pedagogický pracovník na základě pozorování v hodině, analýzy výsledků činnosti žáka, reflexe jeho výsledků, rozhovorů s žákem či jeho zákonnými zástupci. Do této kategorie patří také plán pedagogické podpory (dále PLPP, vzor viz příloha ŠVP).

Plán pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory (PLPP) škola vytváří tehdy, pokud nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka a je zapotřebí formálně informovat všechny vyučující, kteří se podílejí na vzdělávání žáka. PLPP obsahuje popis obtíží žáka, stanovení prostředků a cílů podpory (metody výuky, organizace výuky, hodnocení včetně kritérií hodnocení apod.) a způsobů vyhodnocování naplňování plánu.

PLPP sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem na základě dohody se žákem a zákonným zástupcem. PLPP je zpracován nejpozději do jednoho měsíce od podnětu a do tří měsíců od zahájení poskytování podpůrných opatření je vyhodnocován. S PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka (pokud žák není zletilý) a všechny vyučující, kteří se podílejí na jeho realizaci.

Pokud v naplňování vzdělávacích potřeb či zapojování do kolektivu nestačí podpůrná opatření 1. stupně, doporučí škola žákovi využití ŠPZ (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně-pedagogického centra) za účelem posouzení jeho speciálních potřeb a následného vydání doporučení pro jeho vzdělávání.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně jsou pouze v kompetenci ŠPZ a jsou doporučena a realizována vždy s písemným informovaným souhlasem zletilého žáka nebo jeho zákonného zástupce. Jedním z podpůrných opatření doporučovaných ŠPZ je i individuální vzdělávací plán (dále IVP, vzor viz příloha ŠVP).

Individuální vzdělávací plán pro žáky se SVP a nadáním

IVP je zpracován na základě doporučení ŠPZ a písemné žádosti zletilého žáka nebo jeho zákonného zástupce (v případě nezletilých žáků) adresované řediteli školy.

IVP slouží ke stanovení priorit vzdělávání a dalšího rozvoje žáka, součástí je popis podpůrných opatření zahrnující metody výuky, úpravy obsahu vzdělávání a očekávaných výstupů, organizaci výuky, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob ověřování vědomostí a dovedností, hodnocení žáka, využití pomůcek a učebních materiálů, příp. jiná podpůrná opatření, stanovuje rovněž personální zajištění vzdělávání a odpovědné pracovníky školního poradenského pracoviště a školského poradenského zařízení, které vydalo doporučení, případně zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáka.

Ředitel školy pověřuje vypracováním IVP výchovného poradce ve spolupráci s ŠPZ, žákem, zákonným zástupcem (v případě nezletilého žáka), třídním učitelem a vyučujícími daného žáka. Jedná se o závazný dokument pro zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka, přičemž vychází ze školského vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. IVP je zpracován bez zbytečného odkladu.

Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka, současně žáka a jeho zákonného zástupce (v případě nezletilého žáka). Všichni zúčastnění potvrdí tuto skutečnost svým podpisem. ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a vyhodnocuje naplňování IVP.

Asistent pedagoga

Spolupráce s asistentem pedagoga je podpůrným opatřením doporučovaným ŠPZ od 3. stupně PO. Asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání žáka nebo žáků se SVP v rozsahu podpůrného opatření nebo podle §18 ods.1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Asistent pedagoga pomáhá jinému pedagogickému pracovníkovi při organizaci a realizaci vzdělávání, podporuje samostatnost a aktivní zapojení žáka do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání.

3.6.1 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaní a mimořádně nadaní žáci jsou podporováni v rozvoji svého nadání celou škálou různých způsobů. Nadaný žák se může vzdělávat v rozšířené míře obsahu vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem nebo možností účasti na výuce ve vyšším ročníku (pokud tak doporučí ŠPZ). Nadaní žáci se mohou se souhlasem ředitele současně vzdělávat formou stáží na středních či vysokých školách v ČR i v zahraničí. Nadaní žáci jsou podporováni v účasti na olympiádách, soutěžích, SOČ, úspěchy žáků jsou pravidelně prezentovány na webu školy. Nadaní žáci mohou své nadání rozvíjet také v širokém spektru kroužků nabízených školou a nepovinných předmětů (např. kroužek elektronového mikroskopu, florbal, volejbal, filosofický seminář, kroužek fotografování, kroužek programování, cvičení z vyšší matematiky, molekulární biologie, přípravné kurzy na mezinárodní jazykové zkoušky aj.).

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může realizovat podle IVP. Děje se tak na základě doporučení ŠPZ a písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo jeho zákonného zástupce, ostatní náležitosti jsou stejné jako při zpracování IVP u žáků se SVP viz výše.

3.7 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou integrována do výuky jednotlivých předmětů. Jejich začlenění je uvedeno v přehledu. Odkaz na průřezová témata je uveden v osnovách.

Jednotlivé předměty mají *detaily* o začlenění PT v *dokumentaci předmětových komisí*.

Vysvětlivky:

Čj český jazyk	Aj anglický jazyk	Nj německý jazyk	Šj španělský jazyk
Fj francouzský jazyk	D dějepis	Z zeměpis	M matematika
F fyzika	Ch chemie	Bi biologie	I informatika
Ov občanská výchova	Hv hudební výchova	Vv výtvarná výchova	Tv tělesná výchova
Nv náboženská výchova			

1. Osobnostní a sociální výchova				
Osobnostní rozvoj				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Rozvoj schopností poznávání	Č,D,Hv,I,Nv,Z,Tv, Vv,Ov,Bi,M	Č,Hv,I,Nv,Z,Tv Vv,Ov, Bi M, D,	Č,Ch,Nv,Z,Tv, Vv,Ov,Hv, Bi, M D	Č,Ch,Nv,Z,Tv, Vv,Ov,Hv, Bi, M D,
Sebepoznání a sebepojetí	Nv,Tv, Vv,Ov A,Hv,Nj	A, Č,Hv,Tv, Vv,Ov,L	Hv,Tv, Vv,Ov,A Romj,L	Č,D,Nv,Tv,Vv,Ov A, Romj,L
Seberegulace a sebeorganizace	D,Hv,Tv, Ov	D, Tv, Vv Ov,Nj L	Ch,Tv, Vv Ov D,Nj, L	Ch,Nv,Tv Vv,Ov D,,Nj L
Psychohygiena	D,Tv ,Ov	D,Tv L	D,Tv,Ov L	D,Nv,Tv,Ov L
Kreativita	Č,Hv,Nv,Tv,Vv Ov Bi M	Hv,Nv,Tv, Vv Bi M	Č,Hv,Ch,I, Bi Nv,Tv, Vv Ov M	Č,Ch,I, Bi Nv,Tv,Vv Ov M
Sociální rozvoj				
Poznávání lidí	A,D,Nv,Tv, Vv Ov,Nj	A D Č,Nv,Tv Vv Ov,Nj	A D Nv,Tv Vv , Romj,Nj	A D Č,Nv,Hv,Tv Vv Ov, Romj,Nj
Mezilidské vztahy	Č, A, ,Nv,Tv Vv Ov,Nj	Č,A,D,Nv,Hv, Tv, Vv Ov,Nj	D,Ch,Nv,Z,Tv Vv Ov,Hv A, Romj,Nj	Č,D,Ch,Nv, Tv, Vv A, Romj,Nj
Komunikace	Č,Tv, Vv Ov A M,	A, Tv ,Vv Ov M L	A,Hv,Ch,I,Tv Vv Ov M, Romj L	A,Č,Hv,Ch,I,Tv Vv M, Romj D L
Kooperace a kompetice	Nv,Tv, Vv Ov Hv M	Vv Ov Hv M	Ch,I,Tv ,Vv Ov Hv M	D,Ch,I,Tv ,Vv Ov Hv M,Nj
Morální rozvoj				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Nv,Tv, Vv Ov Bi M	Nv,Tv, Vv Ov Bi M	D,Ch,Nv,Tv Vv Ov Bi M	D,Ch,Nv,Tv Vv Ov Bi M L
Hodnoty, postoje, praktická etika	Ov D,	Ov D, L	D,Tv Ov L	A,D,Nv,Tv Ov L
2. Výchova demokratického občana				
Občanská společnost a škola	I,	I Ov,L	D, I,	D, I,
Občan, občanská společnost a stát		Ov	Ov,Z	D,Nv, Ov,L

Formy participace občanů v politickém životě		Ov	D,Ov	D,Nv,L
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D		Ov	D,L
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech				
Evropa a svět nás zajímá	Č, D, M, Vv Ov	Č,D,H,Nv,Z Vv Ov Hv	Č,D,Hv,Nv,Z Vv	A,Č,D,Hv, Nv,Ov, Vv Nj
Objevujeme Evropu a svět	Hv,I,Z Ov,D	A Hv,I,Z,Nv Ov D, L	D,Hv,I,Nv,Z L Ov,A, Romj D Nj,	D, I, Z, Ov,A, Romj Nj, L
Jsme Evropané	Vv Ov D	Z, Vv Ov L	M, Vv Ov L	D,M,Nv,Z,Ov Vv L
4. Multikulturní výchova				
Kulturní diference	Č,Z,Ov, Vv Hv D	Č, Nv,Z, Vv Ov Hv, L	A,Č,D,Hv,Nv,Z, Vv Ov Hv Nj, L	A,Č,Ov,D,Nv, Vv Hv, Romj Nj, L
Lidské vztahy	Hv,I,Ov,T, Vv Z D	D,Hv,I,Nv,Tv Vv Ov Z L	D,H,Ch,I,Nv,TvZ, Vv Ov Hv,Bi L	D,H,Ch,I,Nv,T Vv Ov L
Etnický původ	Vv Ov Z D	Nv, Vv Ov Z D	Bi,D,Hv,Nv,Z, Vv Ov	D,H,Ov, Vv
Multikulturalita	Č, Vv Ov Z	Nv,Z,Ov ,Vv Ov L	Č Ov,Hv,I,Nv,Z, Vv L	Hv,I,Z, Vv Ov L
Princip sociálního smíru a solidarity	Tv Ov	Tv Ov	Tv,Z Ov	D,Tv, Ov
5. Environmentální výchova				
Ekosystémy	Bi, Vv	Bi, Vv Ov	Ch,Z, Vv	Bi,Ch,Nv, Vv Ov
Základní podmínky života	Bi,D,Hv,Nv,Z Vv	Bi, Vv Ov	Bi,Ch,F, Vv Ov	Bi,F,Ch,Nv Vv Ov
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Bi, I Vv Z	Bi,I,Tv Vv Ov	A,Bi,Ch,I,Z Ov Vv	A,Bi,D,F,Ch,Hv,I, Nv,Ov Vv Z
Vztah člověka k prostředí	I, Z Vv Bi D	Hv,I,Tv, Vv Ov Bi	I, Z Vv Ch Bi	Hv,Ch,I,Nv,Z Vv Ov Bi D
6. Mediální výchova				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Hv,Z,	Hv,Nv,Z,Ov	Hv,Ch,I,Nv,Z Ov	Č,D,Ch,I, Nv,Z
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Z Vv	Z Vv Ov	Ch, I, Z Vv	Č,Hv,Ch,I, Nv,Z Vv

Stavba mediálních sdělení			I,Ch	I, Č,
Vnímání autora mediálních sdělení	Vv	Hv,Nv Vv Ov	Č,Ch,I,Nv Vv	Č,Ch,I Vv
Fungování a vliv médií ve společnosti	I Vv	I Vv Ov	I, Z Vv Ov	D,A,Hv,I,Nv,Ov Vv
Tvorba mediálního sdělení	I Vv	I Vv	I, Z Vv,Ch	D,Č,H,I,Nv,Vv Ch
Práce v realizačním týmu	M Vv	M Vv	D,Ch,M,I,Nv Vv M	D,H,Ch,I,M, Z Vv

4 Učební plán pro nižší stupeň osmiletého gymnázia

Vzdělávací oblast	Předmět	Ročník				Celková dotace
		1.	2.	3.	4.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	16
	Cizí jazyk 1 ^{1) 10)}	4	4	3	3	14
	Cizí jazyk 2 ^{2) 10)}	–	–	4	4	8
Matematika a její aplikace	Matematika ¹²⁾	5	4	4	4	17
Člověk a příroda	Fyzika ^{4) 11) 13)}	1,5	2	1,5	2	7
	Chemie ^{5) 11)}	–	–	3	2	5
	Biologie ^{6) 7) 11)}	1,5	3	2	2	8,5
Člověk a společnost	Občanská výchova ³⁾	1	1	1,5	1	4,5
	Dějepis	2	2	2	2	8
	Zeměpis	2	2	1	1	6
	Náboženská výchova ⁹⁾	2	1	1	2	6
Umění a kultura	Hudební výchova ¹⁰⁾	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova ¹⁰⁾	2	2	1	1	6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova ¹⁰⁾	2	2	2	2	8
Informatika a informační a komunikační technologie	Informatika ^{8) 10)}	1	1	1	1	4
Celkem		29	29	32	32	122

Poznámky

- 1) Anglický jazyk
- 2) Německý, francouzský jazyk nebo španělský jazyk
- 3) Součástí výuky ve čtvrtém ročníku je tematický okruh Svět práce – 0,5 hod. (vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“)
- 4) Součástí výuky v prvním až čtvrtém ročníku je tematický okruh „Práce s laboratorní technikou“ – 1 hod. (vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“)
- 5) Součástí výuky ve třetím a čtvrtém ročníku je tematický okruh „Práce s laboratorní technikou“ – 1 hod. (vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“)
- 6) Součástí výuky v prvním až čtvrtém ročníku je tematický okruh „Práce s laboratorní technikou“ – 0,5 hod. (vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“) – 0,5 hod. z tematického okruhu Svět práce).
- 7) Součástí výuky ve druhém a třetím ročníku je tematický okruh „Výchova ke zdraví“ – 2 hod. (vzdělávací oblast „Člověk a zdraví“).
- 8) Součástí výuky ve třetím a čtvrtém ročníku je tematický okruh „Využití digitálních technologií“ – 1 hod. (vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“).
- 9) Součástí výuky ve čtvrtém ročníku je tematický okruh „Výchova ke zdraví“ – 1 hod. (vzdělávací oblast „Člověk a zdraví“).
- 10) Výuka probíhá ve skupinách.
- 11) V laboratořích probíhá výuka ve skupinách.
- 12) V prvním až čtvrtém ročníku probíhá jednu hodinu v týdnu výuka ve skupinách.
- 13) V prvním a třetím ročníku se jedna hodina dělí na laboratorní cvičení.

5 Učební osnovy

Učební osnovy jsou zařazeny v tom pořadí, v jakém se předměty nacházejí v učebním plánu.

U každého předmětu je v úvodu charakteristika předmětu, hodinové dotace podle ŠVP a výchovné a vzdělávací strategie charakteristické pro daný předmět.

V tabulce je uveden ročník, tematický celek, výstupy podle RVP, učivo, mezipředmětové vztahy a průřezová témata. Případné odkazy na mezipředmětové vztahy a průřezová témata jsou uvedeny tak, aby se snadno daly najít souvislosti mezi osnovami různých předmětů. V poznámkách je uvedeno i integrování předmětů tak, jak je uvedeno v poznámkách k učebnímu plánu.

Pořadí předmětů v osnovách:

1. Český jazyk
2. Anglický jazyk
3. Německý jazyk
4. Francouzský, jazyk
5. Španělský jazyk
6. Dějepis
7. Zeměpis
8. Matematika
9. Fyzika
10. Chemie
11. Biologie
12. Informatika
13. Občanská výchova
14. Hudební výchova
15. Výtvarná výchova
16. Tělesná výchova
17. Náboženská výchova

5.1 Český jazyk a literatura

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	4	4	4	4

Předmět zaujímá v učebním plánu stěžejní místo. Propojuje moderně pojatou výuku jazykového systému s psanými i mluvenými komunikačními dovednostmi s celkovou kultivací osobnosti. Výuka české a světové literatury nabízí nejen nezbytné vědomostní informace, ale učí studenty uvádět získané poznatky do souvislostí s ostatními druhy umění, formuje jejich postoje a vede je ke kulturnímu životu. Součástí výuky jsou proto tematicky zaměřené exkurze, návštěvy divadelních a filmových představení nebo promítání filmů ve škole.

Výchovné a vzdělávací strategie k rozvíjení kompetencí žáků

Kompetence k učení

- racionálně studovat text, pracovat s textem (porozumět textu, analyzovat jej)
- systematicky vyhledávat, třídít, vyhodnocovat a zaznamenávat informace
- porozumět různým druhům a typům textů
- samostatně využívat různé informační zdroje – např. slovníky, encyklopedie, média, internet, odborný text, seznámit se s prací knihoven a využívat je
- používat osvojené dovednosti z jazykového vzdělávání v jiných oblastech – vytvořit srozumitelný, přehledný, logický, pravopisně a stylisticky správný text v souladu s jeho obsahově tematickou složkou
- kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Kompetence k řešení problémů

- rozlišit texty spadající do oblasti umělecké literatury a literárního braku, odhalit jevy, které činí text uměleckým
- pochopit smysl textu, vysvětlit příčiny různých interpretací téhož textu
- vyhledávat informace, které by mohly přispět k řešení daného jazykového či literárního problému
- samostatně nalézání pravidel, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- aplikovat mluvnická pravidla na konkrétní jazykové situace
- naučit se vyhledávat chyby v textu a zdůvodnit správné řešení
- v hodinách českého jazyka a literatury důkladně promyslet a obhájit svá rozhodnutí, diskutovat o nich

Kompetence komunikativní

- zvládnout dovednost srozumitelně zformulovat myšlenku a kultivovaně ji vyjádřit – tvořit souvislé mluvené i písemné projevy a uplatňovat zásady českého pravopisu, tvarosloví, slovtvorných principů a syntaxe českého jazyka
- zvládnout zásady spisovné výslovnosti a užívat vhodně zvukové prostředky řeči pro účinné dorozumívání
- rozvíjet schopnost diskutovat a vést dialog – referáty o četbě, literární besedy, řečnická cvičení, reakce na kulturní podněty, jazykové problémy aj.
- zvolit adekvátní komunikační strategii, respektovat partnera komunikace
- rozeznat manipulativní komunikaci a dokázat se jí bránit

Kompetence sociální a personální

- podílet se na společné práci ve skupinách, získávat zkušenosti týmové práce v hodinách českého jazyka a literatury

Kompetence občanské

- respektovat při komunikačním procesu partnera komunikace
- seznámit se s naším slovesným dědictvím, s jeho významem a získat pozitivní postoj k českému jazyku, literatuře, tedy k české kultuře, tradicím, historickému dědictví
- zapojit se do kulturních aktivit, získat informace o divadelních a filmových představeních, výstavách, kulturních výročích a soutěžích vztahujících se k výuce či k probíranému tématu

Kompetence pracovní

- využívat znalosti a zkušenosti získané v hodinách českého jazyka a literatury v zájmu vlastního rozvoje

Přehled učiva a výstupů žáka

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1. ročník			
Jazyk			
Úvod do studia českého jazyka	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje spisovný jazyk a nespisovné útvary národního jazyka a užívá je s ohledem na komunikační situaci • seznámí se s jazykovými příručkami a samostatně s nimi pracuje • uvědomí si podstatu jazykovědy 	obecné poučení o jazyce jazykověda norma a kodifikace kodifikační příručky kultura jazyka a řeči	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace

Grafická stránka jazyka	<ul style="list-style-type: none"> • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • v písemném projevu správně užívá předložky a předpony s/z, zdvojené souhlásky, skupiny bě/bje, vě/vje, mě/mně • dokáže odůvodnit jejich užití 	vyjmenovaná slova – práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov, hledání a dotváření slov příbuzných pravopis slov se podobou znělosti, předpony a předložky a předpony s/z pravopis zdvojených souhlásek pravopis skupin bě/bje, vě/vje, mě/mně	
Zvuková stránka jazyka	<ul style="list-style-type: none"> • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • seznámí se s nejčastějšími chybami ve výslovnosti slov • seznámí se se základními složkami mluvení • vyhledává rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou jazyka 	zvuková stránka jazyka, zásady spisovné výslovnosti	
Stavba slova	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou a předponovou a koncovku. 	stavba slova	
Tvarosloví	<ul style="list-style-type: none"> • správně určuje slovní druhy • rozliší druhy podstatných jmen • seznámí se se skloňováním podstatných jmen a jeho zvláštnostmi • užívá podstatná jména v gramaticky správných tvarech • rozliší druhy přídavných jmen • seznámí se se skloňováním přídavných jmen a jeho zvláštnostmi • užívá přídavná jména v gramaticky správných tvarech • rozliší druhy zájmen • seznámí se se skloňováním zájmen a jeho zvláštnostmi • užívá zájmena v gramaticky správných tvarech. • se seznámí s druhy číslovek • seznámí se se skloňováním číslovek a jeho zvláštnostmi • užívá číslovky v gramaticky správných tvarech • umí rozeznat některé typy sloves • určí probírané mluvnické kategorie sloves 	tvarosloví – druhy slov tvarosloví podstatných jmen pravopis tvarů podstatných jmen tvarosloví přídavných jmen pravopis tvarů přídavných jmen tvarosloví zájmen pravopis tvarů zájmen tvarosloví číslovek pravopis číslovek tvarosloví sloves pravopis tvarů sloves	

	<ul style="list-style-type: none"> • užívá slovesa v gramaticky správných tvarech 		
Skladba	<ul style="list-style-type: none"> • ujasní si pojmy základní a rozvíjející větné členy • zvládá základy syntaktického pravopisu 	základní pojmy ze skladby shoda přísudku s podmětem	
Stylistika			
Vypravování	<ul style="list-style-type: none"> • umí odlišit vypravování a popis děje • tvoří souvislý a logický, pravopisně i stylisticky správný projev, přičemž pěstuje jazykové a stylizační dovednosti a návyky • naučí se dovednosti srozumitelně zformulovat myšlenku a kultivovaně ji vyjádřit, přičemž si rozšiřuje slovní zásobu 	vypravování jako slohový útvar	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita Využití v dalších předmětech
Popis	<ul style="list-style-type: none"> • volí vhodný postup z hlediska cíle • snaží se o přehlednost, uspořádanost • uvažuje o jazykové stránce popisu 	popis předmětu, osoby popis děje, pracovního postupu	
Prostě sdělovací styl	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší zprávu a oznámení • vyhledává tyto slohové útvary v různých textech. 	vybrané útvary prostě sdělovacího stylu – zpráva a oznámení	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace
Racionální studium textu	<ul style="list-style-type: none"> • využívá základů studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, pořizuje si zápis z přednášeného textu, přitom se zaměřuje na hlavní myšlenky. 	výpisky a výtah zaznamenávání přednášeného textu v heslech čtení s porozuměním	Využití v dalších předmětech
Dopis	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší různé typy dopisů • pozná obsahové, jazykové i formální rozdíly. 	dopis – dopisy soukromé a nesoukromé	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace
Literatura			
Úvod do studia literatury	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor zdůvodní • rozlišuje základní literární druhy a žánry 	literatura umělecká a věcná literatura hodnotná a konzumní literární druhy a žánry	

Základní literární druhy a žánry	<ul style="list-style-type: none"> • kreativně pracuje s textem • rozpozná podstatu probíraného literárního žánru • učí se týmové práci ve skupině (např. dramatizace textu) • na základě ukázek určí podstatu probíraných literárních žánrů • na základě ukázek určí podstatu probíraného literárního žánru • seznámí se s daným literárním žánrem • seznámí se s hlavními znaky probíraného literárního žánru • na základě ukázek určí základní znaky literárního žánru. • dokáže poznat lyrickou báseň • seznámí se s pojmy lyrika a epika • seznámí se s různými typy písní, sám uvádí příklady 	<p>pohádka – tvořivá činnost s literárním textem: rozbor ukázek, volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje, vlastní tvorba.</p> <p>pověst a báje – tvořivá činnost s literárním textem: rozbor ukázek, volná reprodukce, ilustrace k přečtenému, vystižení děje, vlastní tvorba.</p> <p>bajka – tvořivá činnost s literárním textem: rozbor ukázek, volná reprodukce, ilustrace k přečtenému, vystižení děje, vlastní tvorba.</p> <p>povídka – tvořivá činnost s literárním textem: rozbor ukázek, volná reprodukce, ilustrace k přečtenému, vystižení děje</p> <p>román – seznámení s literárním žánrem, rozbor ukázek, volná reprodukce, vystižení děje, charakteristika postav</p> <p>balada a romance – seznámení s literárním žánrem, tvořivá činnost s literárním textem: rozbor ukázek, volná reprodukce, ilustrace k přečtenému, vystižení děje, charakteristika postav</p> <p>lyrická báseň – rozbor ukázek, na jejich základě objasnění žánru.</p> <p>píseň – rozbor ukázek</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita</p> <p>Multikulturní výchova – kulturní difference</p> <p>Multikulturní výchova – multikulturalita</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>D – Počátky českého státu – pověst</p>
2. ročník			
Jazyk			
Tvarosloví	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje ohebné a neohebné druhy slov • užívá je v gramaticky správných tvarech. 	neohebné druhy slov	
Význam slova	<ul style="list-style-type: none"> • pozná významové souvislosti slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená • v textu vyhledává příbuzná slova 	význam slov	

Grafická stránka jazyka	<ul style="list-style-type: none"> • se zdokonaluje v grafické stránce českého jazyka 	pravopis velkých písmen	
Nauka o slovní zásobě	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov • tyto způsoby a zásady dokládá příklady z textu 	slovní zásoba a tvoření slov	
Skladba	<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje základní zásady výstavby věty • rozlišuje větu jednoduchou a souvětí • rozlišuje věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • rozlišuje některé druhy vět v souvětí, vhodně je využívá v dané komunikační situaci • v písemném projevu částečně zvládá pravopis syntaktický v méně složitých souvětích 	skladba – větná stavba skladba – větné členy základní a rozvíjející skladba – druhy vět vedlejších	
Stylistika			
Popis a líčení	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje se kultivovaně, výstižně a správně • rozlišuje spisovný a nespisovný projev 	popis uměleckého díla. líčení	
Charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> • učí se sebehodnocení i hodnocení druhých • srozumitelně formuluje myšlenky a kultivovaně a správně je vyjadřuje 	charakteristika	OV – mezilidské vztahy Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – poznávání lidí
Životopis	<ul style="list-style-type: none"> • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel • srozumitelně formuluje myšlenky a kultivovaně a správně je vyjadřuje 	životopis	OV Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
Administrativní a publicistické útvary	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže vytvořit koherentní text s ohledem na jeho účel • srozumitelně formuluje myšlenky a kultivovaně a správně je vyjadřuje 	žádost	
Práce s textem	<ul style="list-style-type: none"> • zachycuje a formuluje nejdůležitější myšlenky daného textu, vyhledává klíčová slova 	práce s textem – výtah	
Literatura			

Hlavní vývojová období světové a české literatury – starověká literatura	<ul style="list-style-type: none"> • umí charakterizovat starověkou literaturu, časově ji zařadit • pozná základní literární druhy a žánry starověké literatury • pozná roli mýtu v počátcích jednotlivých literatur • seznámí se se základními díly a autory starověkých literatur • na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím starověkých civilizací • uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku • podnětně se podílí na práci ve skupině 	starověká literatura	Multikulturní výchova – kulturní diference Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – starověké civilizace
Středověká literatura	<ul style="list-style-type: none"> • umí charakterizovat středověkou literaturu a časově ji zařadit • pozná základní literární druhy a žánry středověké literatury • seznámí se se základními díly a autory středověkých literatur • na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím středověku • uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku • podnětně se podílí na práci ve skupině 	středověká literatura	Multikulturní výchova – kulturní diference Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – kulturní dědictví středověku – historické souvislosti VV – umělecké slohy ve středověku HV – středověká hudba NV – vývoj křesťanství
Renesance a humanismus v literatuře	<ul style="list-style-type: none"> • umí charakterizovat renesanci a časově ji zařadit • pozná základní literární druhy a žánry renesanční literatury • seznámí se se základními renesančními díly a autory • na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím renesance a humanismu • uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku 	renesance a humanismus v literatuře	Multikulturní výchova – kulturní diference Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – kulturní dědictví renesance – historické souvislosti VV – renesance ve výtvarném umění a architektuře HV – renesanční hudba

	<ul style="list-style-type: none"> • podnětně se podílí na práci ve skupině 		
Baroko v literatuře	<ul style="list-style-type: none"> • umí charakterizovat baroko a časově je zařadit • pozná základní literární druhy a žánry barokní literatury • seznámí se se základními barokními díly a autory • na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím baroka • uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku • podnětně se podílí na práci ve skupině 	baroko v literatuře	Multikulturní výchova – kulturní diference Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – kulturní dědictví baroka –historické souvislosti VV – baroko ve výtvarném umění a v architektuře HV – barokní hudba
3. ročník			
Jazyk			
Obecné výklady o českém jazyce	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a správně zařazuje jednotlivé slovanské jazyky • umí správně zařadit český jazyk • rozlišuje v textu základní znaky různých období vývoje češtiny • rozlišuje spisovný jazyk a útvary nespisovné • zdůvodní jejich užití 	slovanské jazyky vývoj českého jazyka útvary českého jazyka	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá
Nauka o slovní zásobě	<ul style="list-style-type: none"> • zná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a dokládá je příklady z textu 	slovní zásoba	
Tvarosloví	<ul style="list-style-type: none"> • správně třídí slovní druhy • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný a morfologický • správně tvoří slovesné tvary z kmene přítomného i minulého • využívá různých slovesných tvarů • dokáže je správně určit 	tvarosloví – s důrazem na slovesné tvary.	
Skladba	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá syntaktický pravopis ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích • rozlišuje druhy vět v souvětí • správně určuje větné členy • své znalosti o větě využívá při tvorbě jazykových projevů 	syntax – s důrazem na větnou stavbu, zápor, větné členy, přístavek, souvětí podřadné, souřadně spojené věty vedlejší, souvětí souřadné, významové poměry mezi větami hlavními	

Stylistika			
Popis	<ul style="list-style-type: none"> • vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • využívá znalosti obrazných pojmenování • vyjadřuje se jazykově správně, výstižně a kultivovaně. 	subjektivně zabarvení popis	VV – práce s uměleckým dílem OV
Charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> • tvořivě pracuje s textem • využívá poznatky z beletrie, z filmu i divadla • tvoří souvislé jazykové projevy • uplatňuje znalosti jazykové i slohové • kriticky posuzuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl 	charakteristika literárních postav	Mediální výchova – vnímání autora mediálních sdělení OV
Výklad	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základy studijního čtení, práci s informacemi • vytvoří jazykově správný, srozumitelný a věcně správný projev • přehledně zpracovává text 	výklad	
Výtah	<ul style="list-style-type: none"> • zachycuje podstatné myšlenky daného textu, promyšleně zpracovává text, využívá zásady studijního čtení 	výtah	
Úvaha	<ul style="list-style-type: none"> • vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • předkládá své názory, postoje a hodnocení, umí je jazykově správně, výstižně a kultivovaně vyjádřit a obhájit. 	úvaha	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita OV
Literatura			
Hlavní vývojová období světové a české literatury – klasicismus a osvícenství	<ul style="list-style-type: none"> • umí charakterizovat klasicismus a osvícenství, dokáže časově zařadit • pozná základní literární druhy a žánry klasicistní literatury, seznámí se se základními rysy osvícenství a s vybranými díly psanými v duchu osvícenství • seznámí se se základními díly a autory • na základě četby a interpretace ukázek pozná slovesné dědictví klasicismu a osvícenství 		Multikulturní výchova – kulturní diference Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – kulturní dědictví klasicismu a osvícenství historické souvislosti VV – klasicismus ve výtvarném umění a v architektuře HV – klasicismus v hudbě

	<ul style="list-style-type: none"> • uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku 		
Preromantismus	<ul style="list-style-type: none"> • umí charakterizovat preromantismus, dokáže časově zařadit • pozná základní literární druhy a žánry preromantismu • seznámí se se základními preromantickými díly a autory • na základě četby a interpretace ukázek pozná slovesné dědictví preromantismu • uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku 		Multikulturální výchova – kulturní diference Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – kulturní dědictví preromantismu VV, HV
Národní obrození	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí specifičnost české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové • rozlišuje jednotlivé fáze NO, seznámí se s hlavními představiteli a základními díly a událostmi tohoto období • reprodukuje přečtený text, porozumí mu a kultivovaně zformuluje myšlenku 		D – historické souvislosti
Česká a světová literatura 19. století	<ul style="list-style-type: none"> • se seznámí s vývojem české literatury 19. století v kontextu literatury světové – vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnost, podobnosti a rozdílnosti literárních textů a jejich příčiny • na základě rozboru textů a vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů • seznámí se se základními literárními žánry tohoto období • tvořivě pracuje s textem • interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl • seznámí se s nejvýznamnějšími autorskými osobnostmi a jejich díly 	romantismus ve světové literatuře; romantismus v české literatuře; kritický realismus ve světové literatuře; realismus v české literatuře; umělecké směry v české literatuře 2. poloviny 19. století	Multikulturální výchova – kulturní diference Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – dobová kultura historické souvislosti VV – dobová kultura HV – dobová hudba

Česká a světová literatura na přelomu 19. a 20. století	<ul style="list-style-type: none"> • se seznámí s českou literaturou přelomu 19. a poč. 20. století v kontextu literatury světové – vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnost, podobnosti a rozdílnosti literárních textů a jejich příčiny • na základě rozboru textů doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů • tvořivě pracuje s textem, popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu • seznámí se s nejvýznamnějšími autorskými osobnostmi a jejich díly 		Multikulturní výchova – kulturní diference Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – dobová kultura historické souvislosti VV – dobová kultura HV – dobová hudba
4. ročník			
Jazyk			
Obecné poučení o českém jazyce	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí dovednost jazykové komunikace a kultury v rámci svého sociálního rozvoje, učí se respektovat účastníky komunikace, argumentovat, dorozumívá se kultivovaně, výstižně a správně, odlišuje spisovné a nespisovný projev, užívá verbálních a nonverbálních prostředků řeči • umí používat jazykové příručky • rozumí pojmům jazyková norma a kodifikace, jazykověda • uplatňuje své názory a postoje 	jazyková kultura a komunikace obecné poučení o jazyce	OV Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy
Zvuková stránka jazyka	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá pravidla spisovné výslovnosti, psaní i výslovnost slov přejatých • uvědomuje se odlišnosti mluvené a psané podoby jazyka a umí je vysvětlit. 	zvuková stránka jazyka slova přejatá	
Tvoření slov	<ul style="list-style-type: none"> • zná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby • zná způsoby tvoření slov v češtině, uvádí příklady • upevňuje si znalosti pravopisu. 	tvoření slov pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov	
Význam slova	<ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, rozlišuje slova jednovýznamová a vícevýznamová, 	význam slova	

	mnohoznačná slova a homonyma, • určuje významové vztahy mezi slovy, uvádí příklady		
Tvarosloví	• správně třídí slovní druhy • zvládá pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický	slovní druhy s důrazem na podstatná jména a slovesa pravopis velkých písmen přechodníky	
Stavba slova a pravopis	• upevní si pravidla psaní souhláskových skupin	skupiny souhlásek	
Skladba	• rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí • určuje druhy vět vedlejších a poměry mezi větami hlavními • zvládá syntaktický pravopis • orientuje se ve stavbě textu	větná stavba textová stavba	
Stylistika			
Vypravování	• využívá poznatky o jazyce a slohu ke gramaticky i věcně správnému jazykovému projevu • prohlubuje své jazykové a stylizační dovednosti • vyjadřuje se kultivovaně, výstižně, jazykově správně, s ohledem na danou komunikační situaci • tvořivě pracuje s textem	vypravování ve stylu prostě sdělovacím vypravování v umělecké oblasti	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita OV
Popis	• učí se správnému písemnému projevu, kreativně pracuje s textem • naučí se odlišit popis děje od vypravování • učí se správně uspořádat informace v textu	popis statický popis dynamický	F, CH, BI
Charakteristika	• učí se hodnotit sebe sama i ostatní • dodržuje jazyková pravidla • učí se správně uspořádat informace v textu	charakteristika	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – poznávání lidí OV
Administrativní a publicistické útvary	• naučí se pracovat s tiskopisy • umí správně sestavit životopis • využívá poznatky o jazyce a stylu k věcně správnému vyjadřování	administrativní útvary – tiskopisy životopis	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebezpoznání a sebepojetí OV INF – zpracování textu
Výklad	• zvládá základy studijního čtení, práci s informacemi	výklad	

	<ul style="list-style-type: none"> vytvoří jazykově správný, srozumitelný a věcně správný projev přehledně zpracovává text 		
Výtah	<ul style="list-style-type: none"> zachycuje podstatné myšlenky daného textu promyšleně zpracovává text využívá zásady studijního čtení 	výtah	
Úvaha	<ul style="list-style-type: none"> vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru předkládá své názory, postoje a hodnocení, umí je jazykově správně, výstižně a kultivovaně vyjádřit a obhájit 	úvaha	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita OV
Útvary publicistického stylu	<ul style="list-style-type: none"> seznámí se se základními útvary publicistického stylu a umí je charakterizovat tvořivě pracuje s textem využívá poznatky o jazyce a stylu k jazykově i stylisticky správnému a kultivovanému vyjadřování rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj kriticky posoudí a interpretuje účinky textu nebo promluvy učí se posoudit úlohu a styl reklamy 	publicistický styl a jeho útvary	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita Mediální výchova – tvorba mediálních sdělení Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mediální výchova – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mediální výchova – stavba mediálních sdělení Mediální výchova – vnímání autora mediálních sdělení OV
Literatura			
Hlavní vývojová období světové a české literatury – česká a světová literatura 1. poloviny 20. století, odraz války v literatuře.	<ul style="list-style-type: none"> uvádí a umí charakterizovat základní literární směry tohoto období sleduje vývoj české literatury v souvislosti s vývojem literatury světové uvádí významné představitele literatury tohoto období, na základě četby a interpretace literárních ukázek pozná individuální styl jednotlivých autorů a témata jejich nejvýznamnějších děl učí se rozpoznávat hodnotnou literaturu 		Multikulturní výchova – kulturní diference Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – historické souvislosti, umělecké slohy VV – umělecké slohy HV – vývoj hudby

	<ul style="list-style-type: none"> • správně a kultivovaně reprodukuje přečtený text, interpretuje smysl díla, hodnotí je • porovnává a hodnotí literární, filmová či dramatická zpracování téhož námětu 		
<p>Česká a světová literatura 2. poloviny 20. století, odraz války v literatuře.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uvádí a umí charakterizovat základní literární směry, proudy a hnutí tohoto období • sleduje vývoj české literatury v souvislosti s politickou a společenskou situací po roce 1945 a s vývojem literatury světové • uvádí významné představitele literatury tohoto období, na základě četby a interpretace literárních ukázek pozná individuální styl jednotlivých autorů a témata jejich nejvýznamnějších děl • učí se rozpoznávat hodnotnou literaturu • správně a kultivovaně reprodukuje přečtený text, interpretuje smysl díla, hodnotí je • porovnává a hodnotí literární, filmová či dramatická zpracování téhož námětu 		<p>Multikulturní výchova – kulturní diference</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>D – historické souvislosti, umělecké slohy</p> <p>VV – umělecké slohy</p> <p>HV – vývoj hudby</p>

5.2 Anglický jazyk

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	4	4	3	3

Charakteristika předmětu

Ve všech hodinách týdně se třída dělí na skupiny, angličtina je pro všechny studenty povinná po celou dobu studia.

V prvním ročníku nabízíme všem žákům pátou hodinu angličtiny s rodilým mluvčím nad rámec standardní hodinové dotace, kterou se zpravidla rozhodnou navštěvovat všichni. Umožňuje to rychlejší sjednocení rozdílné úrovně jazykových schopností, se kterými žáci z jednotlivých škol přicházejí. Také v dalších ročnících si mohou žáci zvolit navíc jednu hodinu konverzace s rodilým mluvčím jako nepovinný předmět. Žáci mají k dispozici knihovnu se studovnou vybavenou slovníky, knihami a odebíranými časopisy.

Anglický jazyk v rámci mezipředmětových vztahů navazuje na témata probraná v jiných předmětech a využívá zde získaných znalostí (dějepis, zeměpis, občanská nauka, náboženství, literatura, přírodní vědy, výtvarná výchova, hudební výchova). Rozvíjí se adekvátní slovní zásoba, studenti si rozšiřují znalosti reálií příslušných oblastí a komunikují v rámci daných témat.

Výuka je zaměřena na rozvoj všech jednotlivých jazykových dovedností a na jejich postupné rozšiřování a zdokonalování. Důraz je kladen především na komunikační schopnosti žáků, předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích.

Samozřejmostí je také využívání autentických tištěných materiálů, zdrojů z internetu a ostatních médií, projektová výuka, včetně mezinárodních projektů (Erasmus, eTwinning) a přípravy každoročního divadelního festivalu. Vedeme žáky k samostatnosti, kritickému myšlení a nezávislosti při hodnocení a využívání různých zdrojů. Podporujeme toleranci a respekt při komunikaci a prezentaci názorů, jejich vysvětlení a argumentaci založenou na faktech.

Ve výuce jsou žáci seznamováni s reáliemi zemí, ve kterých se mluví příslušným jazykem. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných kultur a prohlubuje v nich toleranci k nim. V případě zájmu a dle možností organizujeme studijně-poznávací pobyty v zahraničí.

Učitelé při výuce používají moderní jazykové učebnice doplněné interaktivními nástroji, které odpovídají Společnému evropskému referenčnímu rámci pro jazyky, podle kterého na konci 4. ročníku víceletého gymnázia (kvarty) dosáhnou studenti jazykové úrovně B1, nabízíme možnost “zkoušky nanečisto” na úrovni B1 (PET).

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1. ročník			
Poslech a porozumění	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí známým slovům a základním frázím • rozumí jednoduchým pokynům a větám týkajících se jeho osoby, rodiny, denního programu a volného času – při pomalé, pečlivě vyslovované konverzaci 	Jazykové prostředky: <ul style="list-style-type: none"> • hláskování • výslovnost hlásek a dvojhlásek, základy fonetické transkripce • základní rozdíly mezi písemnou a mluvenou formou slov 	P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sebepoznání a sebepojetí P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy
Čtení	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí známým jménům, slovům a jednoduchým větám v učebnici i jednoduchých autentických materiálech / plakáty, vývěsky atd. • rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova • čte nahlas foneticky správně jednoduchý text • rozumí smyslu a obsahu jednoduchých materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> • podstatná jména a členy, množné číslo podst. jmen • jednoduché slovesné časy /přít.č. prostý, průběhový, min.č.prostý, vyjádření budoucnosti-going to / • otázka a zápor • přídavná jména-stupňování • věta jednoduchá a pořádek slov Tematické okruhy /slovní zásoba	P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace Náměty: <ul style="list-style-type: none"> • rozhovor • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • role play • jednoduchý vlastní projekt • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných výukových materiálů na Internetu
Ústní projev	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduše mluví o sobě, rodině, škole, místu, kde žije, denním programu a volném čase • reaguje na jednoduché pokyny a věty • tvoří jednoduché otázky a aktivně je používá • odpovídá na jednoduché otázky obsahující známou slovní zásobu 	<ul style="list-style-type: none"> • rodina – P1.2 • škola – P1.7 • místo, kde žije, dům, byt • denní program • volný čas, záliby, zájmy – P1.2, P1.6, P1.8 Komunikace / slov. zásoba, fráze – P1.8	
Písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se se základními aspekty psané formy jazyka • umí napsat jednoduchý stručný text na pohlednici, např. pozdrav z dovolené • umí vyplnit jednoduchý formulář obsahující základní osobní údaje • vytvoří jednoduchý projekt na téma rodina, škola, místo, kde žije, volný čas 	<ul style="list-style-type: none"> • pozdrav • představení se • rozloučení požádání a poděkování <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchý dialog 	
2. ročník			

Poslech a porozumění	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí a reaguje v situacích jednoduché běžné komunikace v rodině a bezprostředním okolí • rozumí jednoduchým instrukcím týkajícím se organizace výuky • rozumí běžné jednoduché konverzaci, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně 	Jazykové prostředky: <ul style="list-style-type: none"> • výslovnost složitějších hlásek a hláskových skupin • složitější pravopisné jevy • podstatná jména a členy /počítatelnost/ • jednoduché slovesné časy • min.č. průběhový • vyjadřování budoucnosti /will/ 	P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sebepoznání a sebepojetí P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace
Čtení	<ul style="list-style-type: none"> • čte plynule a foneticky správně jednoduchý text se známou slovní zásobou • vyhledá konkrétní informaci v jednoduchém textu • odpoví na otázky po přečtení textu /související s textem • využívá jednoduchý abecední dvojjazyčný slovník 	<ul style="list-style-type: none"> • otázka a zápor • pořádek slov ve větě, /věta jednoduchá/ • základ modálních sloves /can, must/ • předložkové vazby, • příslovce • vazba there is /there are Slohové útvary: <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchý dopis • krátké vypravování • popis 	P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět Náměty: <ul style="list-style-type: none"> • rozhovor • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • role play • jednoduchá ústní prezentace • jednoduchý vlastní projekt • četba časopisů v AJ • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných výukových materiálů na Internetu
Ústní projev	<ul style="list-style-type: none"> • domluví se jednoduchým způsobem, pokud partner mluví pomalu a jednoduše • umí klást otázky a na podobné otázky odpovídat, pokud se týkají známých témat • umí jednoduchým způsobem popsat místo, kde žije a lidi, které zná • tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na gramatickou správnost • používá slovní zásobu a fráze z osvojených okruhů • aktivně se účastní jednoduchého rozhovoru na známé téma 	Tematické okruhy /slovní zásoba <ul style="list-style-type: none"> • rodina – P1.2 • škola – P1.6, P1.7 • místo, kde žije • bydlení • volný čas a zájmová činnost – P1.2, P1.6, P1.8 • zajímavosti ze světa – P3.2 Komunikace / slovní zásoba, fráze – P1.8 <ul style="list-style-type: none"> • pozdrav – rozloučení se • prosba – poděkování • omluva a reakce na ni • žádost o pomoc službu, informaci • běžné každodenní situace 	
Písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • osvojí si základní aspekty písemné formy jazyka • tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na písemnou správnost • umí napsat krátký souvislý text • vytvoří jednoduchý projekt v souladu s probíranými tématy 		
3. ročník			

Poslech a porozumění	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí běžným frázím a slovní zásobě v souladu s osvojovanými tématy • rozumí jednoduché zřetelné promluvě • určí z promluvy konkrétní údaje • rozumí instrukcím a požadavkům týkajících se organizace jazykové výuky 	Jazykové prostředky: <ul style="list-style-type: none"> • základní druhy intonace a jejich význam • přízvuk • složitější fonetické jevy a struktury • písemná správnost v psaném projevu <ul style="list-style-type: none"> • podstatná jména a členy • přídavná jména a příslovce • jednoduché slovesné časy • předpřítomný čas • vyjadřování budoucnosti • modální slovesa • otázka a zápor • pořádek slov ve větě • základní předložkové vazby • jednoduché spojovací výrazy • základy podmínekových vět 	P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sebepoznání a sebepojetí P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy
Čtení	<ul style="list-style-type: none"> • čte foneticky správně krátký přiměřeně náročný text • rozumí obsahu textů v učebnici i přiměřeným autentickým materiálům • vyhledá konkrétní informace v jednoduchých každodenních materiálech /prospekty, jídelní lístek, jízdní řád atd. • čte jednoduchý text v cizojazyčném časopise • rozumí jednoduchému osobnímu dopisu • přečte adaptované dílo z literatury • aktivně používá dvojjazyčný slovník 	Slohové útvary: <ul style="list-style-type: none"> • dopis • vypravování • popis • jednoduchá úvaha Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> • rodina, škola, bydlení, volný čas a zájmová činnost – P1.2, P1.6, P1.7, P1.8 • jídlo – P4.1 • oblékání – P1.6 • nákupy – P1.8 • tradice, svátky – P3.2, P4.1 • příroda – P5.3 • cizí země, společensko-kulturní poznatky – P3.2, P4.1 	P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět P4.1 Multikulturní výchova – okruh Kulturní diference P5.3 Environmentální výchova – okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Ústní projev	<ul style="list-style-type: none"> • zvládne krátkou společenskou konverzaci, ale sám ji nedokáže udržet • používá řadu frází a vět na jejichž základě je schopen popsat rodinu, lidi kolem sebe a životní podmínky • vypráví jednoduchý příběh • je schopen jednoduše mluvit o probíraných tématech • účastní se rozhovoru na známé téma • dbá na jazykovou správnost • reprodukuje krátce jednoduchý text 	Komunikace: - P1.8 <ul style="list-style-type: none"> • pozdrav – rozloučení se • prosba – poděkování • omluva a reakce na ni • žádost o pomoc službu, informaci • souhlas, nesouhlas • vyjádření názoru • běžné každodenní situace 	Náměty: <ul style="list-style-type: none"> • rozhovor • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • role play • jednoduchá ústní prezentace • vlastní projekt • četba časopisů v AJ • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných materiálů na Internetu
Písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • umí napsat osobní dopis kamarádovi • napíše jednoduchý popis • napíše krátké vypravování • napíše jednoduchý text na probíraná témata • vytvoří vlastní jednoduchý projekt na dané téma 	Komunikace: - P1.8 <ul style="list-style-type: none"> • pozdrav – rozloučení se • prosba – poděkování • omluva a reakce na ni • žádost o pomoc službu, informaci • souhlas, nesouhlas • vyjádření názoru • běžné každodenní situace 	

4. ročník			
Poslech a porozumění	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí zřetelné promluvě s běžnou slovní zásobou v souladu s osvojovanými tématy • odvodí význam neznámých slov z kontextu • chápe smysl krátkých jasných zpráv a hlášení • dokáže z promluvy získat informace a dále s nimi pracovat • aktivně využívá dvojjazyčný slovník • seznámí se s prací s výkladovým slovníkem 	Jazykové prostředky:	P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sebepoznání a sebepojetí P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace P1.9 Osobnostní a sociální výchova – okruh Kooperace a kompetice
Čtení	<ul style="list-style-type: none"> • čte plynule foneticky správně přiměřeně náročný text • rozumí obsahu textů v učebnici a jednoduchých autentických materiálech • zvládne přečíst i předem neznámý text / s novým tématem • vyhledá v textu informace a dále s nimi pracuje • přečte jednoduché články v časopise a orientuje se v nich • aktivně využívá dvojjazyčný slovník • pracuje s výkladovým slovníkem • přečte adaptované dílo z literatury přiměřená náročnost 	<ul style="list-style-type: none"> • intonace a její význam • přízvuk • složitější fonetické jevy a struktury • mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • podstatná jména a členy, počítatelnost • přídavná jména – stupňování • příslovce • jednoduché slovesné časy, rozdíl mezi prostou a průběhovou formou • předpřítomný čas • vyjadřování budoucnosti • modální slovesa • otázka a zápor • rod činný a trpný • pořádek slov ve větě • tázací dovětky • běžné předložkové vazby • jednoduché spojovací výrazy • podmínkové věty • podmiňovací způsob 	P3.1 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Evropa a svět nás zajímá P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět P4.1 Multikulturní výchova – okruh Kulturní diference P5.3 Environmentální výchova – okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí P6.5 Mediální výchova – okruh Fungování a vliv médií ve společnosti
Ústní projev	<ul style="list-style-type: none"> • komunikuje v běžných formálních i neformálních situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech • aktivně používá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů • mluví o probíraných tématech • reprodukuje jednoduchý text / a vyjádří svůj názor / 	Slohové útvary:	Náměty: <ul style="list-style-type: none"> • rozhovor • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • role play • ústní prezentace • vlastní projekt • četba časopisů v AJ • četba adaptovaného liter.díla v AJ • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných materiálů na Internetu
		Tematické okruhy /slovní zásoba, fráze:	
		<ul style="list-style-type: none"> • pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, rodina – výchova a vztahy, chování – P1.2, P1.6, P1.7, • vzdělání, zaměstnání – P1.8, P3.2, P4.1 • bydlení • volný čas a zájmová činnost – P1.2, P1.6, P1.9 	

	<ul style="list-style-type: none"> • vyžádá si potřebné informace • dbá na jazykovou správnost 	<ul style="list-style-type: none"> • jídlo, oblekání, nákupy – P1.8 • tradice, svátky – P3.2, P4.1 • životní prostředí – P5.3 • cestování – P3.1, P3.2, P4.1 • cizí země, společensko-kulturní poznatky – P3.2, P4.1 • ČR a Evropa – P3.2 	
Písenný projev	<ul style="list-style-type: none"> • umí napsat osobní dopis / poděkování • umí napsat krátké poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb, vzdělání, zaměstnání • napíše jednoduchou úvahu na známé téma související s probíranými tematickými okruhy • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Komunikace: - P1.8, P1.9</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhovor • omluva a reakce na ni • žádost o pomoc službu, informaci • souhlas, nesouhlas • vyjádření názoru, jednoduchá argumentace – P5.3 • diskuse – P6.5 	

5.3 Německý jazyk

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	0	0	4	4

Charakteristika předmětu

Žáci si volí cizí jazyk 2 z nabídky tří cizích jazyků – jazyk německý, francouzský nebo španělský. Cizí jazyk 2 má časovou dotaci 4 hodiny týdně a ve všech hodinách týdně se třída dělí na skupiny.

Výuka cizího jazyka 2 probíhá v jazykových učebnách, které jsou vybaveny moderní multimediální technikou (video, DVD, dataprojektor, interaktivní tabule), kromě jazykových učeben je k dispozici i počítačová učebna. Učitel vede žáky k práci se slovníky, s internetem a médií.

Žáci mají k dispozici knihovnu se studovnou vybavenou slovníky, knihami a odebíranými časopisy.

Cizí jazyk v rámci mezipředmětových vztahů navazuje na témata probraná v jiných předmětech a využívá zde získaných znalostí (dějepis, zeměpis, občanská nauka, náboženství, literatura, přírodní vědy, výtvarná výchova, hudební výchova). Rozvíjí se adekvátní slovní zásoba, studenti si rozšiřují znalosti reálií příslušných oblastí a komunikují v rámci daných témat.

Výuka je zaměřena na rozvoj všech jednotlivých jazykových dovedností a na jejich postupné rozšiřování a zdokonalování. Důraz je kladen především na komunikační schopnosti žáků, předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích. Ve výuce jsou žáci seznamováni s reáliemi zemí, ve kterých se mluví příslušným jazykem. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných kultur a prohlubuje v nich toleranci k nim. V případě zájmu a dle možností organizujeme studijně-poznávací nebo výměnné pobyty v zahraničí.

Učitelé učí z moderních jazykových učebnic, které odpovídají Společnému evropskému referenčnímu rámci pro jazyky, podle kterého na konci 4. ročníku víceletého gymnázia (kvarty) dosáhnou studenti jazykové úrovně A1/A2.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
3. ročník			
Poslech a porozumění	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům při organizaci výuky • rozumí známým slovům a základním frázím, které se týkají jeho osoby, jeho rodiny a každodenního života při pomalé, pečlivě vyslovované konverzaci 	Jazykové prostředky: <ul style="list-style-type: none"> • fonetika - abeceda, hláskování, přízvuk • pravopis- základní rozdíl mezi psanou a mluvenou podobou slov • gramatika - podstatná jména a členy, množné číslo podst. jmen 	P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sebepoznání a sebepojetí P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět
Čtení	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova • čte nahlas foneticky správně jednoduchý text • rozumí smyslu a obsahu jednoduchých materiálů např. s využitím vizuální podpory) 	osobní zájmena přivlastňovací zájmena slovesa sein, haben časování pravidelných sloves v přítomném čase pořádek slov ve větě oznamovací pořádek slov v otázce zápor nicht, kein základní číslovky vybrané předložky způsobová slovesa v přítomném čase	
Ústní projev	<ul style="list-style-type: none"> • adekvátně reaguje na jednoduché pokyny • mluví v jednoduchých krátkých větách o sobě, své rodině, přátelích, zálibách, škole • odpovídá na jednoduché otázky obsahující známou slovní zásobu • tvoří jednoduché otázky na známá témata 	Tematické okruhy /slov.zásoba <ul style="list-style-type: none"> • rodina, rodinné vztahy – P1.2 • škola – P1.7 • místo, kde žije, domov • denní program • volný čas, záliby, zájmy – P1.2, P1.6, P1.8 • zajímavosti ze světa – P3.2 Komunikační situace / slov. zásoba, fráze – P1.8 <ul style="list-style-type: none"> • pozdravy (při setkání a loučení) • představení se • poděkování • jednoduchý dialog 	Náměty: <ul style="list-style-type: none"> • rozhovory • jazykové hry • práce se slovníky • práce ve dvojicích a skupinách • role play • jednoduchý vlastní projekt • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných výukových materiálů na internetu
Písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • osvojí si základní aspekty písemné podoby německého jazyka • umí napsat stručný jednoduchý text, např. blahopřání, pozdrav z prázdnin • vytvoří jednoduchý projekt na téma rodina, domov, příbuzní, záliby 		
4. ročník			
Poslech a porozumění	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým instrukcím, které se týkají organizace výuky • rozumí a adekvátně reaguje v jednoduchých běžných komunikačních situacích 	Jazykové prostředky: <ul style="list-style-type: none"> • fonetika - přízvuk, intonace • pravopis – složitější pravopisné jevy 	P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sebepoznání a sebepojetí

	<ul style="list-style-type: none"> • pochopí smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace 	<ul style="list-style-type: none"> • gramatika - časování pravidelných sloves v přítomném čase • časování frekventovaných nepravidelných sloves v přítomném čase • způsobová slovesa • frekventované předložky • určování času, předložky u časových údajů • vazba es gibt+A • neosobní podmět man • préteritum pomocných sloves sein, haben • perfektivum pravidelných sloves 	P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět P4.1 Multikulturní výchova – okruh Kulturní diference
Čtení	<ul style="list-style-type: none"> • čte plynule a foneticky správně jednoduchý text se známou slovní zásobou • vyhledá konkrétní informaci v jednoduchém textu • odpoví na otázky týkající se a vyplývající z přečteného textu • rozumí jednoduchým pokynům v učebnici • využívá jednoduchý abecední dvojjazyčný slovník 	Tematické okruhy /slov.zásoba <ul style="list-style-type: none"> • rodina – P1.2 • škola – P1.6, P1.7 • místo, kde žije, domov • denní program • volný čas, záliby, zájmy – P1.2, P1.6, P1.8 • zajímavosti ze světa – P3.2, P4.1 Komunikační situace / slov. zásoba, fráze – P1.8 <ul style="list-style-type: none"> • pozdravy • představení se • prosba-poděkování • žádost o informaci • jednoduchý dialog 	P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět P4.1 Multikulturní výchova – okruh Kulturní diference Náměty: <ul style="list-style-type: none"> • rozhovory • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • role play • jednoduchý vlastní projekt a jeho jednoduchá ústní prezentace • četba časopisů v NJ • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných výukových materiálů na internetu • vyhledávání informací na internetu
Ústní projev	<ul style="list-style-type: none"> • umí jednoduchým způsobem popsat sám sebe, svůj denní režim a záliby, osoby a místa, která zná • používá slovní zásobu a fráze z osvojených okruhů • umí klást otázky na známá témata a odpovídat na ně • aktivně se účastní jednoduchého rozhovoru na známé téma, pokud partner hovoří jednoduše, pomalu a zřetelně • tvoří a obměňuje jednoduché věty • dbá na gramatickou správnost 	Tematické okruhy /slov.zásoba <ul style="list-style-type: none"> • rodina – P1.2 • škola – P1.6, P1.7 • místo, kde žije, domov • denní program • volný čas, záliby, zájmy – P1.2, P1.6, P1.8 • zajímavosti ze světa – P3.2, P4.1 Komunikační situace / slov. zásoba, fráze – P1.8 <ul style="list-style-type: none"> • pozdravy • představení se • prosba-poděkování • žádost o informaci • jednoduchý dialog 	P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět P4.1 Multikulturní výchova – okruh Kulturní diference Náměty: <ul style="list-style-type: none"> • rozhovory • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • role play • jednoduchý vlastní projekt a jeho jednoduchá ústní prezentace • četba časopisů v NJ • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných výukových materiálů na internetu • vyhledávání informací na internetu
Písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • osvojí si základní aspekty písemné formy jazyka • umí napsat krátký souvislý text • vytvoří jednoduchý projekt k probíraným tématům 	Tematické okruhy /slov.zásoba <ul style="list-style-type: none"> • rodina – P1.2 • škola – P1.6, P1.7 • místo, kde žije, domov • denní program • volný čas, záliby, zájmy – P1.2, P1.6, P1.8 • zajímavosti ze světa – P3.2, P4.1 Komunikační situace / slov. zásoba, fráze – P1.8 <ul style="list-style-type: none"> • pozdravy • představení se • prosba-poděkování • žádost o informaci • jednoduchý dialog 	P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět P4.1 Multikulturní výchova – okruh Kulturní diference Náměty: <ul style="list-style-type: none"> • rozhovory • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • role play • jednoduchý vlastní projekt a jeho jednoduchá ústní prezentace • četba časopisů v NJ • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných výukových materiálů na internetu • vyhledávání informací na internetu

5.4 Francouzský jazyk

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
3. ročník			
Poslech a porozumění	<ul style="list-style-type: none"> rozumí známým slovům a základním frázím, týkajícím se jeho každodenního života a rodiny, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně rozumí jednoduchým pokynům při organizaci výuky 	Jazykové prostředky <ul style="list-style-type: none"> hláskování pravidla výslovnosti základní rozdíly mezi písemnou a mluvenou formou slov podstatná jména a členy, rod a množné číslo podst. jmen 	P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sebepoznání a sebepojetí P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy
Čtení	<ul style="list-style-type: none"> rozumí známým slovům a jednoduchým větám v učebnici i jednoduchých autentických materiálech / plakáty, vývěsky, nápisy atd./ rolišuje grafickou a mluvenou podobu slova čte nahlas foneticky správně jednoduchý text rozumí smyslu a obsahu jednoduchých materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> časování pravidelných a některých běžných nepravidelných sloves v přítomném čase otázka a zápor přídavná jména-rod a množné číslo věta jednoduchá a pořádek slov Tematické okruhy /slov.zásoba	P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět
Ústní projev	<ul style="list-style-type: none"> mluví o sobě, rodině, škole, svém denním programu a volném čase v jednoduchých krátkých větách reaguje na jednoduché pokyny tvoří jednoduché otázky na známá témata a aktivně je používá odpovídá na jednoduché otázky obsahující známou slovní zásobu 	<ul style="list-style-type: none"> rodina – P1.2 škola – P1.7 denní program volný čas, záliby, zájmy – P1.2, P1.6, P1.8 nakupování, oblečení, věci denní potřeby francouzsky mluvící země - P3.2 Komunikace / slov. zásoba, fráze – P1.8	Náměty: <ul style="list-style-type: none"> rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách jednoduchý vlastní projekt využití výukových programů na počítačích využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD
Písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> seznámí se se základními aspekty psané formy jazyka umí napsat jednoduchý stručný text na pohlednici, např. pozdrav z dovolené umí vyplnit jednoduchý formulář obsahující základní osobní údaje vytvoří jednoduchý projekt na téma rodina, škola, přátelé, nakupování 	<ul style="list-style-type: none"> představení se poděkování, omluva jednoduchý dialog 	
4. ročník			

Poslech a porozumění	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí a reaguje v situacích jednoduché běžné komunikace v rodině a bezprostředním okolí • rozumí jednoduchým instrukcím týkajícím se organizace výuky • rozumí běžné jednoduché konverzaci, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně 	Jazykové prostředky: <ul style="list-style-type: none"> • přítomný čas sloves pravidelných a nepravidelných • zvrtná slovesa v přítomném čase • blízká budoucnost • il y a • passé composé • vyjádření množství • přídavná jména, rod a číslo • zájmena osobní, ukazovací a přivlastňovací 	P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh SebeVpoznání a sebezpojetí P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy
Čtení	<ul style="list-style-type: none"> • čte plynule a foneticky správně jednoduchý text se známou slovní zásobou • vyhledá konkrétní informaci v jednoduchém textu • odpoví na otázky týkající se přečteného textu • využívá jednoduchý abecední dvojjazyčný slovník 	Slohové útvary: <ul style="list-style-type: none"> • e-mail • krátké vypravování • popis Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> • rodina – P1.2 • škola – P1.6, P1.7 • místo, kde žije • bydlení • volný čas a zájmová činnost – P1.2, P1.6, P1.8 • zajímavosti a realie francouzsky mluvících zemí - • P3.2, P4.1 	P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět P4.1 Multikulturní výchova – okruh Kulturní diference
Ústní projev	<ul style="list-style-type: none"> • aktivně se účastní jednoduchého rozhovoru na známé téma, pokud partner hovoří pomalu, jednoduše a zřetelně a je ochoten některé části rozhovoru zopakovat či jinak vysvětlit • umí klást otázky na známá témata a odpovídat na ně • umí jednoduchým způsobem popsat sám sebe, svůj denní režim a záliby, osoby a místa, která zná • tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na gramatickou správnost • používá slovní zásobu a fráze z osvojených okruhů • dorozumí se v běžných každodenních situacích jednoduchou formou 	Komunikace: - P1.8 <ul style="list-style-type: none"> • rozhovor • pozdrav – rozloučení se • prosba – poděkování • omluva a reakce na ni • žádost o pomoc, službu, informaci • povaha, zvyky a zážitky • běžné každodenní situace: v restauraci, v obchodě, na ulici, ve škole 	Náměty: <ul style="list-style-type: none"> • rozhovor • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • „role play“ • jednoduchá ústní prezentace • jednoduchý vlastní projekt • četba časopisů ve FrJ • vyhledávání informací na Internetu • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných výukových materiálů na Internetu • využití videa a DVD
Písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • osvojí si základní aspekty písemné formy jazyka • tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na písemnou správnost • umí napsat krátký souvislý text • vytvoří jednoduchý projekt v souladu s probíranými tématy 		

5.5 Španělský jazyk

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
3. ročník			
Poslech a porozumění	<ul style="list-style-type: none"> rozumí známým slovům a základním frázím, týkajícím se jeho každodenního života a rodiny, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně rozumí jednoduchým pokynům při organizaci výuky 	Jazykové prostředky <ul style="list-style-type: none"> hláskování pravidla výslovnosti základní rozdíly mezi písemnou a mluvenou formou slov podstatná jména a členy, rod a číslo podstatných jmen 	P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sebepoznání a sebepojetí P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy
Čtení	<ul style="list-style-type: none"> rozumí známým slovům a jednoduchým větám v učebnici i v jednoduchých autentických materiálech / plakáty, vývěsky, nápisy atd./ rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova čte plynule a foneticky správně jednoduchý text rozumí smyslu a obsahu jednoduchých materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> časování pravidelných a některých běžných nepravidelných sloves v přítomném čase otázka a zápor přídavná jména-stupňování věta jednoduchá a pořádek slov Tematické okruhy /slov.zásoba <ul style="list-style-type: none"> rodina – P1.2 škola – P1.7 denní program volný čas, záliby, zájmy – P1.2, P1.6, P1.8 nakupování, oblečení, věci denní potřeby španělsky mluvící země – P3.1, P3.2 P4.1 	P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace P3.1 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Evropa a svět nás zajímá P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět
Ústní projev	<ul style="list-style-type: none"> mluví o sobě, rodině, škole, svém denním programu a volném čase v jednoduchých krátkých větách reaguje na jednoduché pokyny tvoří jednoduché otázky na známá témata a aktivně je používá odpovídá na jednoduché otázky obsahující známou slovní zásobu 	Komunikace / slov. zásoba, fráze – P1.8 <ul style="list-style-type: none"> pozdrav představení se poděkování, omluva jednoduchý dialog 	P4.1 Multikulturní výchova – okruh Kulturní diference Náměty: <ul style="list-style-type: none"> rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách jednoduchý vlastní projekt využití výukových programů na počítačích využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD
Písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> seznámí se se základními aspekty psané formy jazyka umí napsat jednoduchý stručný text na pohlednici, např. pozdrav z dovolené umí vyplnit jednoduchý formulář obsahující základní osobní údaje vytvoří jednoduchý projekt na téma rodina, škola, přátelé, nakupování 		
4. ročník			

Poslech a porozumění	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí a reaguje v situacích jednoduché běžné komunikace v rodině a bezprostředním okolí • rozumí jednoduchým instrukcím týkajícím se organizace výuky • rozumí běžné jednoduché konverzaci, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně 	Jazykové prostředky: <ul style="list-style-type: none"> • přítomný čas sloves pravidelných a nepravidelných • zvrtná slovesa v přítomném čase • použití sloves <i>hay, estar, ser</i> v přítomném čase • předpřítomný čas sloves pravidelných a některých nepravidelných 	<p>P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>P1.6 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání lidí</p> <p>P1.7 Osobnostní a sociální výchova – okruh Mezilidské vztahy</p>
Čtení	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchému textu se známou slovní zásobou • vyhledá konkrétní informaci v jednoduchém textu • odpoví na otázky týkající se přečteného textu • využívá jednoduchý abecední dvojjazyčný slovník 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchý minulý čas sloves pravidelných a některých nepravidelných • Vazba <i>estar+gerundio</i> • Vazba <i>ir a+infinitiv</i> (budoucnost) • přídavná jména, rod a číslo • předložky • osobní zájmena • číslovky 	<p>P1.8 Osobnostní a sociální výchova – okruh Komunikace</p> <p>P3.1 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Evropa a svět nás zajímá</p> <p>P3.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Objevujeme Evropu a svět</p>
Ústní projev	<ul style="list-style-type: none"> • aktivně se účastní jednoduchého rozhovoru na známé téma, pokud partner hovoří pomalu, jednoduše a zřetelně a je ochoten některé části rozhovoru zopakovat či jinak vysvětlit • umí klást otázky na známá témata a odpovídat na ně • umí jednoduchým způsobem popsat sám sebe, svůj denní režim a záliby, osoby a místa, která zná • tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na gramatickou správnost • používá slovní zásobu a fráze z osvojených okruhů • dorozumí se v běžných každodenních situacích jednoduchou formou 	Slohové útvary: <ul style="list-style-type: none"> • e-mail • krátké vypravování • popis Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> • rodina – P1.2 • škola – P1.6, P1.7 • místo, kde žije • bydlení • volný čas a zájmová činnost – P1.2, P1.6, P1.8 • zajímavosti a reálie španělsky mluvících zemí – P3.1, P3.2, P4.1 Komunikace: - P1.8 <ul style="list-style-type: none"> • rozhovor • pozdrav – rozloučení se • prosba – poděkování • omluva a reakce na ni • žádost o pomoc, službu, informaci • povaha, zvyky a zážitky • běžné každodenní situace: v restauraci, v obchodě, na ulici, ve škole 	<p>P4.1 Multikulturní výchova – okruh Kulturní diference</p> <p>Náměty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhovor • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • jednoduchá ústní prezentace • jednoduchý vlastní projekt • četba výukových časopisů ve španělštině • vyhledávání informací na Internetu • využití vhodných výukových materiálů na Internetu
Písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • osvojí si základní aspekty písemné formy jazyka • tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na pravopisnou a gramatickou správnost • umí napsat krátký souvislý text • vytvoří jednoduchý projekt v souladu s probíranými tématy 		<ul style="list-style-type: none"> • využití videa a DVD

5.6 Dějepis

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	2	2	2	2

Ve vyučovacím předmětu dějepis žáci získávají podrobnější vědomosti o vývoji lidské společnosti, a to od nejstarších dob až do konce 20. století. Jsou vedeni k tomu, aby také současné události chápali v historickém kontextu a aby pro život v soudobé společnosti nacházeli poučení. Zvláště dbáme na vysvětlení problematiky vývoje světa ve 20. století, tedy doby, která bezprostředně předchází době dnešní, a proto ji také významně ovlivňuje.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede žáky k používání vhodné literatury a internetu a vede je ke kritickému hodnocení pramenů (kompetence k učení, kompetence k řešení problémů).
- Učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti, a to nejen ve formě písemné, ale i ústní (kompetence komunikativní).
- Učitel organizuje exkurse na historicky významná místa, navštěvuje se žáky muzea. Tím realizuje princip názornosti (kompetence k učení, kompetence občanské).
- V souladu s předchozím bodem je do 4. ročníku zařazen geografický kurs, který má svou historickou sekci.
- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy (kompetence k učení, kompetence k řešení problémů).

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1. ročník			
Úvod do studia dějpisu	<ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady nezbytnosti historických znalostí • dokáže třídit historické prameny • orientuje se na časové ose, umí zařadit roky do století • chápe rozdíl mezi zeměpisnou a historickou mapou 	<ul style="list-style-type: none"> • význam studia historie • historické prameny a instituce, které je uchovávají • práce s časovou osou a historickou mapou 	OBV 13.15 ZEM 7.4, 7.5 NÁB 17.1, 17.2, 17.6, 17.7 ČJL 1.24 BIO 11.35
Pravěk	<ul style="list-style-type: none"> • popíše základní vývojové fáze rodu homo • charakterizuje život pravěkých lovců a sběračů 	<ul style="list-style-type: none"> • antropogeneze 	Osobnostní a sociální výchova PT 1.1, 1.3, 1.4, 1.6, 1.11

<p>Východní otrokářské státy</p> <p>Antická kultura</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasní význam zemědělství a chovu dobytka pro lidskou společnost • objasní význam zpracování kovů • uvede příklady nejznámějších archeologických kultur • orientuje se ve struktuře otrokářské společnosti • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních států • objasní kulturní přínos starověku • porozumí podstatě monoteistického náboženství a jeho souvislosti se Starým zákonem • rozumí pojmu antika a chápe její přínos pro evropskou civilizaci • dokáže charakterizovat podstatu demokracie v kontrastu s vládou aristokratickou • orientuje se v uspořádání římské říše, umí postihnout odlišnosti vývoje římského království, republiky, císařství 	<ul style="list-style-type: none"> • život ve starší době kamenné • neolitická revoluce • eneolit • doba kovů • obecná charakteristika starověku • starověká Mezopotámie • starověký Egypt • chetitská říše • Palestina • Indie • Čína • starověké Řecko a jeho kultura • starověký Řím a jeho kultura 	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>PT 2.4</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>PT 3.1, 3.2, 3.3</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>PT 4.1, 4.2, 4.3</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>PT 5.2, 5.4</p>
2. ročník			
<p>Zrození středověké Evropy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • popíše podstatnou změnu situace v Evropě, která nastala vzhledem k příchodu nových národů, šíření křesťanství a vzniku raně středověkých států • chápe přínos cyrilometodějské misie pro křesťanský i společenský život u nás • vystihne úlohu křesťanství a víry v životě středověkého i dnešního člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • stěhování národů • utváření středověkých států (byzantská, franská, arabská říše, Slované, Sámův kmenový svaz, Velká Morava, český, uherský a polský stát, Kyjevská Rus, počátky Anglie a Francie) • Románská kultura 	<p>ZEM 7.5</p> <p>ČJL 1.24</p> <p>ANJ</p> <p>OBV 13.16</p> <p>VYV 15.13</p>
<p>Vrcholný a pozdní středověk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porovná městský charakter společnosti rozvinutého feudalismu s převážně venkovským raným feudalismem • charakterizuje konflikty mezi světskou a církevní mocí • umí vysvětlit podstatu první německé říše 	<ul style="list-style-type: none"> • obecná charakteristika období • rytířská kultura a gotika • boj o investituru, křížové výpravy • Svatá říše římská • expanze Mongolů • polsko-litevský stát a Rusko • Reconquista • stoletá válka 	<p>VYV 15.11</p> <p>NÁB 17.3</p> <p>ZEM 7.6, 7.7</p> <p>OBV 13.17</p> <p>ČJL 1.24</p> <p>FRJ</p> <p>ANJ</p>

Raný novověk	<ul style="list-style-type: none"> • chápe přínos vlády Karla IV. u nás i v říši • chápe podstatu Husova učení a jeho snahy o reformu církve • vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka • chápe podstatu reformace, orientuje se v pojmech křesťanství, katolictví, protestantismus • popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • chápe spory mezi katolíky a hugenoty jako negativní jev • vysvětlí postavení zemí Koruny české uvnitř habsburské monarchie • posoudí třicetiletou válku jako důsledek náboženské nesnášenlivosti a touhy po politickém a hospodářském vlivu • na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus 	<ul style="list-style-type: none"> • poslední Přemyslovci • Lucemburkové na českém trůnu • husitství • doba pohusitská a poděbradská • obecná charakteristika období • humanismus a renesance • reformace • objevné plavby • Španělsko a nizozemská revoluce • Anglie za Tudorovců • náboženské války ve Francii • český stát jakou součástí habsburské monarchie • doba předbělohorská • třicetiletá válka 	Osobnostní a sociální výchova PT 1.1, 1.3, 1.4, 1.6, 1.7, 1.11 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 3.1, 3.2 Multikulturní výchova 4.2, 4.3
3. ročník			
Evropa a svět v 17.až 19. století	<ul style="list-style-type: none"> • chápe význam tzv. buržoazních revolucí a dovede je objektivně posoudit • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů, uvede jejich představitele i příklady významných kulturních památek • popíše souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a starými vládnoucími rody v Evropě 	<ul style="list-style-type: none"> • západní a východní velmoci v tomto období • anglická a francouzská revoluce • trojí dělení Polska • koloniální výboje • kulturní směry: baroko, klasicismus, romantismus • vznik USA • doba napoleonská, vídeňský kongres a další vývoj do konce třicátých let 	ZEM 7.6, 7.7 ČJL 1.24 HUV 14.4 VYV 15.27 OBV 13.23 Osobnostní a sociální výchova 1.1, 1.3, 1.4, 1.6, 1.7, 1.10, 1.11 Výchova demokratického občana PT 2.1, 2.3
Evropa a svět v 19. století až do doby imperiální	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních a národnostních skupin • uvede požadavky, jaké byly formulovány v evropských zemích • charakterizuje soupeření mezi velmocemi • rozumí souvislostem mezi imperiální politikou 	<ul style="list-style-type: none"> • národní obrození a doba předběřnová • národní hnutí v Evropě • utváření novodobého českého národa • revoluce 19. stol. jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů • vznik jednotné Itálie a Německa 	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 3.1, 3.2 Multikulturní výchova PT 4.1, 4.2, 4.3

	velmocí a první světovou válkou	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj ve Francii • Rusko • občanská válka v USA • obnovení ústavnosti v Rakousku, dualismus • kultura na konci 19. stol. • konflikty mezi velmocemi v předvečer první světové války, kolonialismus 	Mediální výchova PT 6.7
4. ročník			
Moderní doba: Evropa a svět do konce druhé světové války	<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách • na vývoji 20. let rozpozná klady a nedostatky tehdejších demokratických systémů • charakterizuje destruktivní sílu nacionalismu • na konkrétních příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost • chápe význam druhého odboje a hrdinství jeho organizátorů 	<ul style="list-style-type: none"> • první světová válka a první čs. odboj • ruské revoluce r. 1917 • vznik Československa • nové politické uspořádání Evropy a vývoj ve 20. letech • hospodářská krize • třicátá léta u nás, v Evropě, ve světě • kultura první poloviny 20. století • nástup fašismu, nacismu a jeho důsledky • mnichovská konference a tzv. druhá republika • druhá světová válka a holokaust • protektorát Čechy a Morava, druhý odboj, obnovení Československa 	ZEM 7.7, 7.8 ČJL 1.24 OBV 13.23, 13.25 HUV 14.3 VYV 15.27 Osobnostní a sociální výchova PT 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11
Poválečný svět	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa • uvede příklady střetávání obou bloků • chápe rozdíly ve vývoji naší republiky v jednotlivých desetiletích (padesátá léta, tzv. pražské jaro, normalizace) • srovná způsob rozpadu komunismu u nás a v jiných státech východního bloku • popíše proces sjednocování Evropy 	<ul style="list-style-type: none"> • studená válka a její konkrétní projevy • proces dekolonizace • vývoj v Československu v období 1945–1993 • Vnitřní situace v zemích východního bloku ve srovnání se západním světem • pád železné opony • sametová revoluce a rozpad Československa • vznik České republiky • sjednocující se Evropa 	Výchova demokratického občana PT 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 3.1, 3.2, 3.3 Multikulturní výchova PT 4.1, 4.2, 4.3, 4.5 Environmentální výchova PT 5.4, 5.5 Mediální výchova PT 6.1, 6.5, 6.6, 6.7

5.7 Zeměpis

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	2	2	1	1

Cíl výuky zeměpisu

Cílem výuky předmětu zeměpis je získání praktických poznatků, přístupů a výstupů, které člověk využívá po celý život a které mu pomáhají nalézat odpovědi na otázky týkající se světa kolem nás. Koncepce zeměpisného vzdělání směřuje k tzv. geografické gramotnosti – schopnosti žáka využívat geografických vědomostí a dovedností tak, aby se staly podkladem pro kompetentní jednání v prostředí, a to v různých oblastech jedince a společnosti.

Aktuální postavení geografie v systému vědeckých oborů se nalézá v průniku přírodních, společenských a technických vědních oborů. Tím se zeměpis liší od ostatních předmětů a připadá mu nezastupitelná úloha integrace přírodovědných, společenskovědních, technických a dalších poznatků souvisejících s prostředím, prostorem a časem.

Role vyučujícího v hodinách zeměpisu a celém učebním procesu spočívá zejména v osobním přístupu ke každému jedinci, v efektivním a intenzivním zaměstnání žáků, v jejich metodickém vedení a řízení, v podpoře problémové výuky, inovačních metod, forem a postupů, v podpoře samostatného vyhledávání, třídění a hodnocení informací. Samozřejmým úkolem vyučujícího je i kvalitní hodnocení žáků.

Pokud je to možné, probíhá výuka v **odborných učebnách zeměpisu** vybavených videem, DVD přehrávačem, dataprojektory, notebooky, interaktivní tabulí, audiotechnikou, nástěnnými mapami. Zeměpisný kabinet má také k dispozici výpočetní techniku pro práci s geografickými informačními systémy, knihovnu, videotéku a další didaktické pomůcky.

Do výuky předmětu jsou zařazeny tematické okruhy **průřezových témat** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP ZV, Environmentální výchova RVP ZV, Multikulturní výchova RVP ZV a Mediální výchova RVP ZV.

Zeměpis v rámci **mezipředmětových vztahů** spolupracuje s dějepisem, základy společenských věd, biologií, chemií a fyzikou. Zeměpis v rámci **mezipředmětových vztahů** spolupracuje s dějepisem, základy společenských věd, náboženstvím, matematikou, biologií, chemií a fyzikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede žáky k zaujímání kladného postoje k učení na základě uplatňování geografických znalostí ve společnosti a běžném životě.

- Učitel nabádá k samostatnému zjišťování smyslu geografických termínů, pojmů a definic.
- Učitel pobízí ke shromažďování dostupných informací a dat z dostupných zdrojů (pedagog, média, encyklopedie, databáze, knihovny, atlasy, tabulky, ročenky...).
- Učitel postupuje od obecných poznatků ke konkrétním, týkajících se daného regionu.
- Učitel dává za úkol hledání míst na mapě světa nebo na globusu, a na základě propojení a systematizace efektivní využití v dalším životě (cestování, prostorová orientace...).
- Učitel inspiruje k trvalému zájmu o cestování a poznávání vlasti a regionů světa jako součásti životního způsobu moderního člověka.
- Učitel podporuje práci ve skupině v hodinách i při geografických kurzech.
- Učitel vede žáky k rozpoznávání a popisování regionálních nebo globálních problémů, k doplňování informací potřebných k jeho řešení a k navrhování možných řešení.
- Učitel procvičuje s žáky interpretaci grafů, tabulek, map a diagramů na geografické téma.
- Učitel dává možnost účastnit se zeměpisných olympiád a dalších soutěží.
- Učitel nabádá k hodnocení jedinečnosti a krásy přírodních objektů a lidských výtvorů a získávání úcty k těmto objektům.
- Učitel klade důraz na získávání kladného vztahu k ochraně životního prostředí na základě znalostí z ekologie.
- Učitel pokládá a učí pokládat si geografické otázky a následně na ně hledat odpovědi (s použitím médií, encyklopedie, databáze, knihovny, atlasu...).
- Učitel dává prostor k verbální i neverbální komunikaci v hodinách zeměpisu, jak se spolužáky, tak s pedagogem.
- Učitel vede žáky k souvislému a smysluplnému přednesu a vysvětlování fyzicko-geografických a socioekonomických faktů.
- Učitel s žáky procvičuje kvalitní diskuzi na geografické téma.
- Učitel podporuje vyjadřování se formou seminární práce nebo multimediální prezentace na geografické téma.
- Učitel požaduje užívání geografické terminologie s porozuměním.
- Učitel společně se studenty využívá moderních komunikačních technologií (internet, geografické informační systémy, GPS...).
- Učitel vede žáky k pochopení vztahů mezi národy, rasami a zeměmi světa, zaujímání stanovisek k těmto faktům, na základě znalostí ze sociální geografie a demografie
- Učitel požaduje obhajování projektů, seminárních prací, názorů a postojů před spolužáky i pedagogem.
- Učitel procvičuje se studenty správné používání pomůcek při výuce zeměpisu (mapy, atlasy, globusy, buzoly...).
- Učitel dává možnost provádět geografické šetření v terénu a společně s žáky tyto práce vyhodnocuje (dotazníky, ankety apod.).

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1. ročník			
Úvod do studia zeměpisu – planetární geografie	<ul style="list-style-type: none"> • chápe postavení zeměpisu v systému věd a hodnotí význam geografie pro společnost • dokáže interpretovat základní data a poznatky o vesmíru, Sluneční soustavě, planetě Zemi, a vyvozuje jednoduché závěry • rozlišuje a chápe základní pojmy planetární geografie • určuje polohu a vzájemné postavení Země, Slunce, Měsíce a planet Sluneční soustavy ve vesmíru, má představu o základních odlišnostech a spojitostech daných vesmírných objektů • prokáže na jednoduchých příkladech tvar planety Země • uvědomuje si význam pohybů Země, Slunce a Měsíce pro život organismů na Zemi • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech, statistických materiálech, vyhledává a třídí informace a data o daných vesmírných objektech 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvar a rozměry Země • Pohyby Země • Měsíc • Sluneční soustava • Vesmír 	PT 1.1, PT 5.2 FYZ BIO NAB
Globus a mapa – kartografie	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže interpretovat základní kartografická data a poznatky a vyvozuje jednoduché závěry • rozlišuje a chápe základní kartografické a topografické pojmy • orientuje se v systému poledníků, rovnoběžek a časových pásem • má přehled o základním obsahu map a o jejich tvorbě • orientuje se na glóbu, na topografických i tematických mapách světa, chápe pojem měřítko • rozeznává známá místa na mapě Brna a okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • Mapy • Poledníky a rovnoběžky • Určování zeměpisné polohy • Práce s mapou 	Terénní výuka Místní krajina PT 1.1

	<ul style="list-style-type: none"> • vytváří si mentální mapy pro orientaci v konkrétních regionech 		
Obecná fyzická geografie	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže interpretovat základní data a poznatky o stavbě Země a působení geomorfologických činitelů, vyvozuje jednoduché závěry a vytváří si vlastní názor na vznik Země • vysvětluje příčiny zemětřesení, sopečné činnosti a vrásnění pohoří • má přehled o hlavních projevech vnějších přírodních a antropogenních činitelů, uvádí konkrétní příklady • chápe vzájemné ovlivňování různých složek a prvků přírodní sféry a klasifikuje tvary zemského povrchu • vysvětluje, jak ovlivňují přírodní činitelé lidskou společnost • chápe základní data a poznatky o atmosféře a vyvozuje jednoduché závěry • správně používá základní meteorologické a klimatologické pojmy, rozlišuje pojmy podnebí a počasí • dokáže vysvětlit všeobecnou cirkulaci atmosféry • umí zjišťovat základní meteorologické prvky • uvědomuje si rizika zvyšování skleníkového efektu atmosféry a vzniku ozónové díry v atmosféře • rozlišuje a charakterizuje podnebné pásy Země • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech a statistických materiálech, vyhledává a třídí meteorologická a klimatická data • dokáže interpretovat základní data a poznatky o hydrosféře Země a vyvozuje jednoduché závěry • chápe cyklus oběhu vody na Zemi • charakterizuje základní pohyby a vlastnosti mořské vody 	<ul style="list-style-type: none"> • Litosféra – stavba Země, působení vnitřních a vnějších přírodních činitelů • Atmosféra – podnebí, podnebné pásy, počasí, cirkulace vzduchu v atmosféře • Hydrosféra – oceány a moře, vodstvo na pevnině, podpovrchová voda • Pedosféra – půda, typy a druhy půd • Biosféra – hlavní biomy světa, výškové stupně v krajině 	Terénní výuka Místní krajina PT 1.1, PT 5.2, 5.3, 5.4 FYZ BIO

	<ul style="list-style-type: none"> • má přehled o rozmístění vody na pevnině a uvědomuje si význam vody pro život člověka • zvládá základní orientaci na mapě, dokáže vyhledat hlavní hydrologické pojmy • chápe pojem pedosféra Země, rozlišuje základní druhy a typy půd • uvědomuje si různé způsoby využití půdy člověkem a vnímá rizika špatného zacházení s půdním fondem • rozlišuje hlavní charakteristiky základních biotů světa, rozlišuje pojmy výšková stupňovitost a šířková pásmovitost 		
Obecná socioekonomická geografie	<ul style="list-style-type: none"> • správně používá základní demografické pojmy, posuzuje prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, pohyby a vývoj těchto charakteristik, vyvozuje jednoduché závěry • orientuje se v rozdělení a rozmístění lidských ras a národů, chápe pojem rasismus a nacionalismus • rozlišuje světová náboženství a jejich základní pravidla a specifika, zaujímá k nim tolerantní postoj • uvědomuje si příčiny a důsledky růstu a stagnace lidské populace v různých oblastech světa • pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel, porovnává konkrétní sídla na základě jejich podobnosti a odlišnosti • hodnotí funkce sídel a posuzuje, jak tyto funkce souvisí s danými přírodními podmínkami • chápe strukturu, složky a funkce světového hospodářství • porovnává podmínky a předpoklady konkrétních území pro hospodářské aktivity • rozlišuje průmyslová odvětví a hlavní průmyslové oblasti světa 	<ul style="list-style-type: none"> • Obyvatelstvo a sídla • Průmysl • Zemědělství • Rybolov • Lesní a vodní hospodářství • Doprava – dopravní cesty, druhy dopravy, spoje, vliv dopravy na krajinu a životní prostředí • Služby obyvatelstvu • Zahraniční obchod • Cestovní ruch 	<p>Terénní výuka Místní krajina</p> <p>PT 1.1, PT 2.2, PT 4.1, PT 4.2, PT 4.3, PT 4.4, PT 4.5</p> <p>FYZ</p> <p>BIO</p> <p>OBV</p> <p>NAB</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světa největší surovinové a energetické zdroje, uvědomuje si vyčerpatelnost některých zdrojů, chápe význam obnovitelných energetických zdrojů • rozlišuje rostlinnou a živočišnou výrobu, uvědomuje si různé způsoby využití půdy člověkem a vnímá rizika špatného zacházení s půdním fondem • je schopen charakterizovat různé druhy dopravy a význam přemísťování osob a nákladů • orientuje v mapě dopravní sítě a jízdních řádech, chápe návaznosti dopravních sítí • vnímá vliv průmyslu, zemědělství a dopravy na životní prostředí, zaujímá kladný postoj k jeho ochraně • vysvětluje nárůst významu dopravy, spojů, služeb, cestovního ruchu a zahraničního obchodu • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech a statistických materiálech, vyhledává a třídí informace a data socioekonomické geografie 		
2. ročník			
<p>Regionální geografie světa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • má přehled o základním rozdělení povrchu Země, vnímá rozdíl rozlohy pevnin a oceánů • správně používá názvosloví, rozlišuje pojmy kontinent a světadíl • lokalizuje na mapách kontinenty, oceány a makroregiony světa, porovná jejich postavení, dokáže určit jádra rozvoje a periferní oblasti • dokáže interpretovat základní data a poznatky o Africe, Austrálii a Oceánii, Tichém a Indickém oceánu a vyvozovat jednoduché závěry • vymezí polohu daných kontinentů a oceánů, má představu o základních 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinenty a oceány Země – charakteristika přírodních, společenských a hospodářských poměrů • Vymezení a charakteristika makroregionů světa • Afrika • Arabská Afrika, • Sahel • Země Guinejského zálivu • Východní Afrika • Jižní Afrika • Austrálie a Oceánie • Tichý oceán • Indický oceán 	<p>PT 1.1, PT 4.1, PT 4.2, PT 4.3, PT 4.4</p> <p>BIO</p> <p>OBV</p> <p>NAB</p>

	<p>odlišnostech a spojitostech daných kontinentů</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní orientaci na mapě, dokáže vyhledat hlavní fyzicko-geografické a socioekonomické pojmy Afriky, Austrálie a Oceánie • charakterizuje biomy Afriky, Austrálie a Oceánie • uvede příklady typických zástupců fauny a flóry daných kontinentů • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech a statistických materiálech, vyhledává a třídí informace a data o daných kontinentech • uvědomuje si rizika úbytku tropických deštných lesů a drancování africké a australské přírody, zaujímá kladný postoj k ochraně přírody • vyvozuje vzájemné souvislosti mezi přírodními poměry a způsobem hospodaření • chápe současné složení obyvatelstva Afriky, Austrálie a Oceánie a jeho rozmístění v souvislosti s přírodními poměry kontinentů 		
Regionální geografie světa	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže interpretovat základní data a poznatky o Americe, Antarktidě, Arktidě, Severním ledovém a Atlantském oceánu, Asie a Evropě a vyvozovat jednoduché závěry • vymezí polohu daných kontinentů a oceánů, má představu o základních odlišnostech a spojitostech daných kontinentů • zvládá základní orientaci na mapě, dokáže vyhledat hlavní fyzicko-geografické a socioekonomické pojmy Ameriky, Asie a Evropy • charakterizuje biomy Ameriky, Asie a Evropy • uvede příklady typických zástupců fauny a flóry daných kontinentů • uvědomuje si rizika úbytku tropických deštných lesů a vysychání Aralského 	<ul style="list-style-type: none"> • Amerika • Severní Amerika – Kanada, Grónsko, Spojené státy americké • Střední Amerika • Jižní Amerika – karibské státy, andské státy, Brazílie a guayanské státy, laplatské státy • Antarktida • Arktida • Severní ledový oceán • Atlantský oceán • Asie • Jihozápadní Asie – státy východního středomoří, státy Perského zálivu, Zakavkazsko • Střední Asie • Jižní Asie • Jihovýchodní Asie • Východní Asie • 	<p>PT 1.1, PT 3.1, PT 3.2, PT 3.3, PT 4.1, PT 4.2, PT 4.3, PT 4.4</p> <p>BIO</p> <p>OBV</p> <p>DEJ</p> <p>NAB</p>

	<p>jezera, zaujímá kladný postoj k ochraně přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech a statistických materiálech, vyhledává a třídí informace a data o daných kontinentech • chápe současné složení obyvatelstva Ameriky, Asie i Evropy a jeho rozmístění v souvislosti s přírodními poměry kontinentů • vyvozuje vzájemné souvislosti mezi přírodními poměry a způsobem hospodaření na daných kontinentech 		
3. ročník			
Regionální geografie Evropy	<ul style="list-style-type: none"> • vnímá vazby některých regionů daných kontinentů k Evropě • rozlišuje jednotlivá nejrozšířenější náboženství ve státech Ameriky, Asie a Evropy a jejich základní pravidla a specifika, zaujímá k nim tolerantní postoj • vnímá rozdílnou hospodářskou vyspělost zemí Ameriky, Asie a Evropy • dokáže interpretovat hlavní příčiny aktuálních vojenských konfliktů a mezinárodního napětí, zaujímá kritický postoj k terorismu • uvědomuje si zvláštní postavení Antarktidy mezi ostatními kontinenty, charakterizuje základní rysy kontinentu • vnímá citlivé prostředí polárních oblastí vzhledem k působení člověka • vysvětluje proces tání ledovců, jeho příčiny a následky • je schopen vymežit Arktidu a chápe odlišnosti od Antarktidy • objasní specifika života obyvatel v náročných přírodních podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> • Evropa • Evropská unie • Jihozápadní Evropa – Španělsko, Portugalsko, Itálie • Západní Evropa – Velká Británie, Irsko, Francie, země Beneluxu • Severní Evropa – Švédsko, Norsko, Finsko, Dánsko, Island, Pobaltské státy • Střední Evropa – Německo, Polsko, Slovensko, Maďarsko, alpské státy • Jihovýchodní Evropa – Rumunsko, Bulharsko, Moldavsko, státy bývalé Jugoslávie, Albánie, Řecko • Východní Evropa – Bělorusko, Ukrajina, Rusko 	
Regionální geografie České republiky	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje geografickou polohu 	<ul style="list-style-type: none"> • Česká republika na mapě Evropy, postavení v Evropské unii 	Terénní výuka Místní krajina

	<p>České republiky (ČR) v rámci Evropy i světa</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotí postavení a význam ČR v Evropské unii (EU), chápe pozitivní i negativní dopady členství ČR v EU • chápe vznik a vývoj reliéfu, zná základní horopisné celky, • dokáže charakterizovat podnebí jak celé ČR, tak i konkrétních oblastí a dát tyto poznatky do souvislosti s hospodářskou činností • orientuje s v mapě říční síť, chápe pojem na hlavním evropské rozvodí a rozdělení státu do úmoří • objasní význam rybníků, vodních nádrží a podzemních vod • charakterizuje základní znaky a rozšíření půdních typů a půdních druhů na území ČR • uvede příklady typických zástupců fauny a flóry podle nadmořské výšky • posuzuje kvalitu životního prostředí oblastí ČR, určuje hlavní příčiny znečištění, objasňuje systém ochrany životního prostředí • zvládá základní orientaci na mapě, dokáže vyhledat hlavní fyzicko-geografické a socioekonomické pojmy České republiky • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech a statistických materiálech, vyhledává a třídí informace a data o České republice • má představu o základních odlišnostech a společných rysech ČR s jinými státy světa • hodnotí rozmístění obyvatelstva, věkové složení, ekonomickou aktivitu obyvatel a náboženské vyznání • charakterizuje vývoj a současný stav hospodářství ČR, dokáže vysvětlit proces transformace hospodářství • hodnotí odvětví průmyslu ČR, jejich efektivitu a 	<ul style="list-style-type: none"> • Přírodní podmínky – povrch a jeho vývoj, podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo • Stav životního prostředí České republiky a jeho ochrana • Obyvatelstvo a sídla České republiky • Hospodářství – průmysl, zemědělství, doprava, služby, rekreace a cestovní ruch, zahraniční obchod • Administrativní členění České republiky • Kraje České republiky • Brno a jeho okolí 	<p>PT 1.1, PT 3.3, PT 5.3, PT 5.4, PT 6.1, PT 6.2, PT 6.6</p> <p>BIO</p> <p>OBV</p> <p>DEJ</p> <p>NAB</p>
--	--	---	---

	<p>konkurenceschopnost výrobků na světových trzích, jmenuje některé významné průmyslové závody v Brně a okolí</p> <ul style="list-style-type: none"> • posuzuje zdroje a zásoby nerostných surovin na území ČR • dokáže určit jádrové a periferní oblasti ČR • hodnotí rostlinnou a živočišnou výrobu ČR, využití a rozmístění zemědělské půdy • orientuje v mapě dopravní sítě a jízdních řádech, chápe návaznosti dopravní sítě na evropské cesty • hodnotí kvalitu řešení dopravy v Brně a okolí, navrhuje možné inovace • porovnává úroveň služeb se sousedními státy, posuzuje vývoj a reformy určitých sektorů • má představu o významu zahraničního obchodu pro ČR i státy Evropy • chápe administrativní uspořádání České republiky • lokalizuje a charakterizuje jednotlivé kraje ČR • hodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje • analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům 		
4. ročník			
Humánní geografie	<ul style="list-style-type: none"> • chápe problémy celého světa v souvislostech • analyzuje příčiny a důsledky ekonomické úrovně zemí • rozumí integračním a dezintegračním tendencím ve světě • orientuje se v problému vývoje společnosti od etnika ke globálnímu pojetí světa • vysvětluje příčiny a důsledky migrace • rozeznává rozdílnost měst a venkova • uvědomuje si rozdíly života ve městech a na venkově 	<ul style="list-style-type: none"> • Globalizace • Rozdíly ve vyspělosti zemí • Integrace zemí • Kulturní rozmanitost • Mezinárodní migrace • Osídlení • Zemědělská výroba • Průmysl • Doprava • Služby • Cestovní ruch • Globální změny klimatu a přírodní katastrofy 	<p>PT 3</p> <p>DEJ ,OBV</p> <p>DEJ, OBV</p> <p>PT 4</p> <p>OBV,DEJ,PT 4</p> <p>PT 5.3</p> <p>BIO</p> <p>PT 5.3,5.4</p> <p>PT 5</p> <p>PT 3, PT4</p> <p>PT 5</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže vysvětlit význam odvětví průmyslu ve vztahu k ekonomice životnímu prostředí • uvědomuje si rozdílnost dopravních systémů ve světě • rozlišuje význam a postavení služeb • poznává přednosti a problémy turistického ruchu v globalizovaném světě • uvědomuje si příčinnou souvislost mezi společností a přírodou 		
Terénní výuka	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá praktické základy topografie • orientuje se na topografických i tematických mapách, zná možnosti zjišťování zeměpisných souřadnic a vytváření map • umí zjišťovat základní meteorologické prvky • chápe různé metody získávání statistických dat a jejich zpracovávání • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě, v krajině • uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s mapou • Určování počasí • Terénní šetření v oblasti socioekonomické geografie 	PT 1.1, PT 1.10, PT 5.3, PT 5.4, PT 6.6, PT 6.7
Projektový týden kvart	<ul style="list-style-type: none"> • Studenti vytvářejí, prezentují a poznávají témata související se zeměpisem a ostatními předměty. 	<ul style="list-style-type: none"> • Praktický zeměpis 	Mezipředmětové vztahy

5.8 Matematika

Časové, obsahové a organizační vymezení:

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	5	4	4	4

Charakteristika předmětu

Realizuje obsah vzdělávacího oboru matematika a její aplikace RVP ZV.

V aspoň jedné hodině týdně se třída dělí na skupiny. Pro výuku je k dispozici odborná učebna informatiky vybavena didaktickou technikou. Jinak jsou k dispozici veškeré didaktické pomůcky (modely těles, literatura, rýsovací potřeby).

Matematika rozvíjí především logické myšlení, ale také paměť. Napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, vede ke srozumitelné a věcné argumentaci. Učí pamatovat si pouze nejpotřebnější informace a vše ostatní si odvodit. Neméně významným aspektem je geometrická představivost, jak v rovině, tak v prostoru. Těžiště výuky spočívá v aktivním osvojení strategie řešení úloh a problémů, v ovládnutí nástrojů potřebných pro studium na vyšším gymnáziu i pro běžný život, v pěstování schopnosti aplikace. Během studia si žáci uvědomují, že matematika nachází uplatnění ve všech oborech lidské činnosti nejvíce však v informatice, fyzice, technice a ekonomii.

Výchovné a vzdělávací strategie v matematice

- Učitel klade důraz na aplikace, deduktivní a induktivní postupy, vede tak žáky k propojení mechaniky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností-kompetence řešení problémů, kompetence k učení.
- Učitel vede žáky k rozborům, hledání možností, prezentacím vlastního postupu a výsledků práce-kompetence komunikativní.
- Učitel organizuje práci žáku ve skupinách-kompetence sociální a personální, kompetence občanské.
- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy-kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.
- Učitel klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací jak v písemném, tak v mluveném projevu, důraz na respekt k práci druhého-kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.
- Podpora matematických soutěží (matematická olympiáda, matematický klokan) – kompetence k řešení problémů kompetence komunikativní.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1. ročník			
Přirozená čísla	<ul style="list-style-type: none"> • Užívá pojmu přirozené číslo, počítá s přirozenými čísly, zná vlastnosti početních operací a využívá je při jednodušších výpočtech • Umí zaokrouhlovat, porovnávat, odhaduje výsledek 	<ul style="list-style-type: none"> • Číslo a číslice • Přirozená čísla na číselné ose • Sčítání, odčítání, násobení a dělení v množině všech přirozených čísel 	D – starověké kultury, Indie, Řím .
Celá čísla	<ul style="list-style-type: none"> • Užívá pojmy celé číslo, kladné a záporné číslo, navzájem opačná čísla. • Počítá s celými čísly, zná vlastnosti početních operací a využívá je při výpočtech • Zaokrouhluje, porovnává, odhaduje výsledky • Zobrazuje celá čísla na číselné ose • Řeší jednodušší rovnice 	<ul style="list-style-type: none"> • Celá čísla na číselné ose • Sčítání, odčítání, násobení a dělení v množině celých čísel • Rovnice v množině všech celých čísel 	
Desetinná čísla	<ul style="list-style-type: none"> • užívá pojem desetinné číslo, zaokrouhluje ho, • vyjadřuje jeho pomocí vztah mezi částí a celkem • počítá s desetinnými čísly • převádí jednotky času, hmotnosti, délky, obsahu <ul style="list-style-type: none"> • umí spočítat aritmetický průměr 	<ul style="list-style-type: none"> • desetinná čísla na číselné ose • sčítání, odčítání, násobení dělení v množině desetinných čísel • převádění jednotek, aritmetický průměr 	D – Babylon – jednotky času
Úhel	<ul style="list-style-type: none"> • umí nadefinovat úhel jako množinu bodů, umí ho pojmenovat, sestrojít, změřit, porovnat, přenést • rozeznává druhy úhlů podle jejich velikosti • sestrojí kolmici, rovnoběžku s danou přímkou • rozpoznává dvojice úhlů a užívá jejich vlastnosti • čte a používá geometrické symbolické zápisy • kvalitně rýsuje 	<ul style="list-style-type: none"> • bod, přímka, polopřímka, úsečka • úhel, jeho velikost, sestrojění, osa úhlů, druhy úhlů • vzájemná poloha dvou přímek, vzdálenosti bodů a přímek • dvojice 	D – Babylon

Dělitelnost	<ul style="list-style-type: none"> • umí určit násobky a dělitele daného čísla v množině přirozených čísel • zná a používá znaky dělitelnosti čísla 2,3,4,5,8,9,10,25,100 • rozezná prvočísla a složená čísla, rozloží složená čísla na prvočinitele <ul style="list-style-type: none"> • využívá nejmenší společný násobek a největší společný dělitel při řešení vhodných slovních úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • násobek, dělitel • dělitelnost součtu, rozdílu a součinu • znaky dělitelnosti 2,3,4,5,8,9,25,100 • prvočísla a čísla složená, rozklad složených čísel • společný dělitel, čísla soudělná a nesoudělná, společný násobek 	
Souměrnosti	<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná, charakterizuje, třídí, umí sestrojít nebo načrtnout jednoduché geometrické útvary, dovede rozhodnout, jestli jsou osově nebo středově souměrné • sestrojuje obraz útvarů v osově i středově souměrnosti <ul style="list-style-type: none"> • symbolicky zapisuje shodnost útvarů i zobrazení útvarů v dané souměrnosti, rozpoznává, zda jde o shodnost přímou či nepřímou 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché geometrické útvary a jejich shodnost • shodnost přímá a nepřímá • osová a středová souměrnost • samodružný bod, vzor a obraz 	Vv, Bi – souměrnost, asymetrie
Racionální čísla	užívá pojem zlomek a smíšené číslo, vyjadřuje s jejich pomocí vztah mezi částí a celkem ovládá rozšiřování a krácení zlomků, převádí zlomky na desetinná čísla, porovnává zlomky užívá pojem periodické číslo, umí ho zapsat a porovnat s jinými čísly provádí početní operace se zlomky <ul style="list-style-type: none"> • řeší jednodušší slovní úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • zlomky, smíšená čísla, periodická čísla, složené zlomky, racionální čísla a jejich zobrazení na číselné ose • rozšiřování a krácení zlomků • sčítání, odčítání, násobení a dělení v množině racionálních čísel • složené zlomky a slovní úlohy 	
Procenta a promile	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje část celku v procentech nebo promile • řeší úlohy s procenty či promile 	<ul style="list-style-type: none"> • procento, základ, procentová část, počet procent, úrok, promile 	
Trojúhelníky	<ul style="list-style-type: none"> • rýsuje, rozpoznává a pojmenovává trojúhelník • užívá trojúhelníkovou nerovnost 	<ul style="list-style-type: none"> • vnitřní a vnější úhly trojúhelníku • střední příčky, těžnice, výšky trojúhelníku 	F – těžiště

	<ul style="list-style-type: none"> dovede použít věty o shodnosti trojúhelníků při sestrojení trojúhelníků i v důkazových úlohách o shodnosti útvarů klasifikuje trojúhelníky definuje významné úsečky trojúhelníku, využívá jejich vlastností spočítá obvod a obsah trojúhelníku používá symbolické zápisy týkající se tohoto učiva 	<ul style="list-style-type: none"> kružnice trojúhelníku opsaná a vepsaná shodnost trojúhelníku konstrukce trojúhelníku trojúhelník rovnoramenný a rovnostranný pravidelné mnohoúhelníky obvod a obsah trojúhelníku 	
Čtyřúhelníky	<ul style="list-style-type: none"> rýsuje, rozpozná a pojmenuje čtyřúhelníky a další útvary s ním spjaté, využívá jejich vlastností při řešení různých úloh spočítá obvod čtyřúhelníku, obsah lichoběžníku a rovnoběžníku čte a používá běžné symbolické zápisy týkající se tohoto učiva 	<ul style="list-style-type: none"> konvexní čtyřúhelníky, lichoběžníky, rovnoběžníky, jejich vlastnosti, obvod, obsah jejich konstrukce 	
2. ročník			
Číselné výrazy	umí určit druhou a třetí mocninu a odmocninu čísla zná a umí využívat druhé mocniny přirozených čísel od 1 do 15 vyjadřuje číslo ve zkráceném i rozvinutém tvaru s pomocí mocnin deseti spočítá hodnotu i složitějších číselných výrazů používá Pythagorovu větu při výpočtu délky třetí strany pravouhlého trojúhelníku pomocí obrácené Pythagorovy věty, rozhoduje o pravouhlosti trojúhelníku řeší slovní úlohy s využitím Pythagorovy věty rozpozná číslo racionální, iracionální a reálné spočítá číselný výraz s mocninami a odmocninami	pravidla pro počítání s číselnými výrazy druhá a třetí mocnina a odmocnina, vyšší mocniny a počítání s nimi Pythagorova věta iracionální čísla. Reálná čísla a číselná osa	
Mnohočleny I	rozpozná mnohočlen, jeho členy, koeficient členu umí určit hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných sčítá, odčítá, násobí mnohočleny, dělí mnohočlen jednočlenem	výrazy s proměnnými hodnota výrazu sčítání, odčítání, násobení mnohočlenu, dělení mnohočlenu jednočlenem	F – různé vzorce

Hranoly	odliší hranol od ostatních těles, dovede ho charakterizovat, načrtnout i narýsovat ve volném rovnoběžném promítání, umí narýsovat jeho síť, vypočítat jeho povrch i objem čte a používá běžné symbolické zápisy týkající se tohoto učivo	hranol, pravidelný n- boký, kvádr, krychle, jejich zobrazení ve volném rovnoběžném promítání, jejich síť, povrch a objem	
Rovnice	rozliší rovnost a rovnici, řeší rovnici pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku umí vyřešit některé slovní úlohy pomocí rovnic podle počtu řešení rozpozná lineární rovnici umí vyjádřit neznámou ze vzorce pozná rozdíl mezi nerovností a nerovnicí, rozlišuje platnou a neplatnou nerovnost řeší jednodušší nerovnice a umí zapsat výsledek řešení pomocí intervalů	rovnost a rovnice ekvivalentní úpravy rovnic počet řešení rovnice lineární rovnice výpočet neznámé ze vzorce slovní úlohy řešené rovnicemi nerovnosti a nerovnice řešení nerovnic a zápis řešení pomocí intervalů	F – vyjádření neznáme ze vzorce, slovní úlohy o pohybu
Kružnice, kruhy a válce	rýsuje, rozpozná a pojmenuje kružnici a kruh a další útvary s nimi spjaté, využívá jejich vlastnosti při řešení různých úloh rozhoduje o vzájemné poloze přímky a kružnice nebo o vzájemné poloze dvou kružnic či kruhů provádí odhady i výpočty s požadovanou přesností, účelně využívá kalkulačku spočítá délku kružnice i oblouku, obsah kruhu i jeho částí umí sestavit tečnu ke kružnici z bodu, který leží na kružnici i v bodě, který leží ve vnější oblasti kružnice odliší válec od ostatních těles, dovede ho charakterizovat, načrtnout, umí narýsovat jeho síť, vypočítá povrch a objem válce, řeší reálné problémy související s určením objemu a povrchu válce	poloměr, průměr, tětíva středový úhel kruhová výseč, úseč, mezikružní vzájemná poloha kružnice(kruhu) a přímky, vzájemná poloha dvou kružnic, kruhů Thaletova kružnice i věta délka kružnice i oblouku, obsah kruhu, kruhové výseče a mezikružní válec, jeho síť, povrch a objem	D – Archimedes
3. ročník			
Konstrukční úlohy	užívá pojem množina bodů dané vlastnosti k charakteristice útvarů i k řešení polohových i nepolohových úloh	množiny bodů dané vlastnosti, polohové nepolohové úlohy, konstrukce trojúhelníku a čtyřúhelníku	

	provádí rozbor konstrukční úlohy, zapisuje postup konstrukce, podle něj rýsuje, rozeznává počet řešení úlohy a zkouškou ověřuje správnost svého postupu umí zobrazit daný útvar v daném posunutí	posunutí	
Úměrnosti	vyjadřuje vztah mezi celkem a jeho částmi poměrem (i postupným), spočítá neznámý člen úměry rozpozná přímou a nepřímou úměrnost, vyjadřuje je tabulkou, vzorcem i grafem řeší trojčlenkou jednoduché úlohy s úměrnostmi, pracuje s měřítkem mapy, plánu i výkresu	poměr, úměra, postupný poměr přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka měřítko	Z – měřítko mapy a určování vzdáleností míst na mapě
Mnohočleny II	umocňuje jednočleny, dvočleny umocňuje na druhou pomocí vzorců pro 2.mocninu součtu a rozdílu rozkládá mnohočleny na součin pomocí vytýkání, i pomocí vzorců pro 2. mocniny, užívá k rozkladu vzorec $a^2 - b^2$ rozpozná lomené výrazy, umí určit podmínku a hodnotu lomených výrazů provádí početní operace s lomenými výrazy	počítání s mocninami, umocňování mnohočlenu, rozklady na součin pomocí vytýkání i jednoduchých vzorců lomené výrazy, podmínky, hodnota lom. výrazu úpravy lomených výrazů, početní operace s lomenými výrazy složený lom. výraz	
Funkce	vyjadřuje reálné situace pomocí funkčních vztahů, tabulek, grafů používá funkci jako závislost závislé a nezávislé veličiny pozná lineární funkci podle vzorce, grafu, rozlišuje její speciální případy zná vlastnosti lineární funkce, užívá lineární funkci v praxi definuje goniometrické funkce ostrého úhlu (fce $\sin x$, $\cos x$, $\operatorname{tg} x$, $\operatorname{cotg} x$ určuje hodnoty těchto funkcí na kalkulačce, pro ostrý úhel sestrojí graf těchto funkcí užívá goniometrické funkce v praxi při řešení slovních úloh	závislost veličin, přímá a nepřímá a úměrnost lineární funkce, konstantní funkce a jejich vlastnosti grafické řešení reálných problémů goniometrické funkce a jejich vlastnosti řešení jednodušších slovních úloh	Využití v technických disciplínách
4. ročník			
Jehlany a kužely	orientuje se v prostoru, rozhoduje o vzájemné poloze i odchylce přímek a rovin, rozvíjí svou prostorovou představivost charakterizuje jehlan a kužel	přímky a roviny v prostoru, kolmost přímek a rovin vzdálenosti a odchylky jehlany a kužele	

	používá jejich náčrty, umí sestrojít jejich síť spočítá objem a povrch jehlanu a kužele řeší slovní úlohy z praxe		
Rovnice a jejich soustavy	řeší různými metodami soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými formuluje reálné problémy pomocí rovnic a jejich soustav a řeší je	rovnice s více neznámými slovní úlohy o směsích, o pohybu, i jiné řešené rovnicemi	CH – úlohy o směsích F – úlohy o pohybu Široké využití v technických disciplínách
Základy statistiky a finanční matematiky	pracuje se statistickým souborem, jednotkou, znakem četností určí aritmetický průměr, modus a medián orientuje se ve sloupcových a kruhových diagramech, vytváří je a čte z nich rozpoznává základní pojmy finanční matematiky: úrok, jistina, úroková doba, úrokovací období, úroková míra řeší reálné problémy pomocí jednoduchého a složeného úrokování	základy statistiky a finanční matematiky diagramy jednoduché a složené úrokování, úlohy z finanční matematiky	Základy společenských věd
Komolá tělesa a koule	charakterizuje komolý jehlan a kužel umí je načrtnout, sestrojí jejich síť spočítá jejich povrch a objem pozná části koule, vypočítá povrch i objem koule řeší úlohy z praxe	komolý jehlan a kužel koule slovní úlohy, řešení reálných situací	Z – tvar země, povrch země

5.9 Fyzika

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	1,5	2	1,5	2

Charakteristika předmětu

Realizujeme obsah vzdělávacího oboru Fyzika RVP ZV, dále část vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce RVP ZV, okruhu Práce s laboratorní technikou (integrováno). Dále realizujeme tematické okruhy průřezových témat Environmentální výchova RVP ZV v tercií a kvartě.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna fyziky vybavená audiovizuální technikou a fyzikální laboratoř.

Ve vyučování fyzice získávají žáci představu o přírodě jako o systému, jehož části jsou propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. U žáků podporujeme vytváření otevřeného myšlení přístupného alternativním řešením, kritického myšlení a logického uvažování.

Žák se učí chápat přírodní jevy a jejich příčiny, aplikovat tyto znalosti prakticky, využívat matematický aparát fyzikálních vztahů a provádět praktická měření.

Výchovné a vzdělávací strategie ve fyzice

Kompetence k učení

Aby se žáci naučili správným způsobem se učit

- uspořádáme probíranou látku logicky, přehledně a v souvislostech
- umožníme žákům klást k probírané látce kdykoliv dotazy
- předvedeme žákům dostatečný počet jasných ukázkových řešení zadaných úloh
- postupy ukázkových řešení vysvětlíme srozumitelně
- poskytneme žákům dostatečné množství úloh a příkladů k procvičení
- objasníme chyby, kterých se žáci dopustili, zdůvodníme a ukážeme správný postup

Aby se žáci naučili vyhledávat a zpracovávat informace

- připravíme žákům dostupné zdroje informací (odborná literatura, časopisy, internet)
- seznámíme žáky se způsoby vyhledávání informací
- budeme žákům zadávat samostatné práce předem jasně zadané
- umožníme žákům diskusi a společné hodnocení zadaných samostatných prací

Kompetence k řešení problémů

Aby se žáci naučili řešit problémy vhodným způsobem

- připravíme zásobu problémových úloh (příkladů, hlavolamů, experimentů)

- povedeme žáky k týmovému i individuálnímu řešení problémových úloh
- umožníme žákům podílet se na hodnocení řešení problémových úloh

Kompetence sociální a personální

Aby se žáci naučili spolupracovat ve skupině

- budeme žákům zadávat úkoly pro skupinové řešení
- budeme usměrňovat práci ve skupinách
- povedeme žáky k respektování názorů druhého
- použijeme pozitivního hodnocení k povzbuzení jednotlivých žáků

Kompetence komunikativní

Aby se žáci naučili správně komunikovat s druhými

- umožníme jim vhodně prezentovat jejich nápady, řešení a názory
- povedeme žáky k přesnému používání odborných termínů
- umožníme žákům zpětnou vazbou poučit se z chyb

Kompetence pracovní

Aby žáci získali správné pracovní návyky

- budeme jasně formulovat zadání úkolů
- budeme dohlížet na dodržování pracovních postupů
- budeme vyžadovat šetrné zacházení s přístroji
- budeme důsledně kontrolovat plnění zadaných úkolů

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1–4. ročník			
Práce v laboratoři	<ul style="list-style-type: none"> • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje a měřicí techniku pro pozorování, měření a experimenty • zpracuje protokol o průběhu a výsledcích své experimentální práce, zformuluje závěry, ke kterým dospěl • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu pomohou provést danou experimentální práci 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní jednotky a jejich měření (značky, jednotky, převody) • Laboratorní postupy a metody • Laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky • Základy první pomoci při úrazu v laboratoři 	Oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou – integrováno. Téma zařazeno ve všech ročních průběžně ve vhodných příležitostech.

	<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí • vysvětlí, jak poskytnout první pomoc při úrazu v laboratoři 		
1. ročník			
Látky	<ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady dokazující, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí 	<ul style="list-style-type: none"> • Atomy a molekuly • Pevné látky a jejich struktura • Kapaliny a jejich struktura, difúze, Brownův pohyb • Plyny a jejich struktura 	CHE – atomy, molekuly
Magnetismus	<ul style="list-style-type: none"> • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet 	<ul style="list-style-type: none"> • Trvalé magnety (póly magnetu, magnetické síly, feromagnetické materiály) • Magnetické pole (magnetické indukční čáry, magnetické pole Země) 	ZEM – magnetické pole Země
Fyzikální veličiny	<ul style="list-style-type: none"> • změní vhodně zvolenými měřidly základní fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní jednotky, násobné jednotky • Délka, objem, hmotnost, hustota, čas, teplota • Převody jednotek • Měření veličin 	Oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou
Elektrické jevy	<ul style="list-style-type: none"> • sestaví správně podle schématu jednoduchý elektrický obvod • rozliší vodič a nevodič 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrický náboj, jeho detekce a přenos • Elektrické pole • Elektrické napětí • Elektrický proud • Elektrické obvody • Účinky elektrického proudu • Vodiče a nevodiče, elektrický proud v kapalinách a plynech 	Částečně oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou
2. ročník			
Mechanika pevných těles	<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu tělesa • změní velikost působící síly • určí v konkrétní situaci druhy sil působících na 	<ul style="list-style-type: none"> • Dráha, trajektorie, rychlost • Grafy pohybů • Relativní pohyby • Skládání sil • Těžiště • Newtonovy zákony • Otáčivé účinky síly, moment síly • Páka, kladka • Třecí síla 	Částečně oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou

	<p>těleso, jejich velikost, směry a výslednici</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení síly • aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů 		
Mechanika tekutin	<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidné tekutině • předpoví chování tělesa v klidné tekutině 	<ul style="list-style-type: none"> • Tlak • Tlaková síla • Pascalův zákon, hydraulický lis • Hydrostatický tlak • Archimédův zákon • Tlak v plynech, atmosférický tlak 	Částečně oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou BIO – krevní oběh, tlak krve
Optika	<ul style="list-style-type: none"> • využívá zákona o přímočarém šíření světla a zákona odrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • Šíření světla, stín • Odraz světla • Zrcadlo rovinné a kulové 	Částečně oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou
3. ročník			
Práce, výkon	<ul style="list-style-type: none"> • určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou • využívá s porozuměním vztah mezi prací, výkonem a časem 	<ul style="list-style-type: none"> • Mechanická práce • Výkon • Účinnost 	
Energie	<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie při řešení konkrétních problémů a úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • Energie • Pohybová energie • Polohová energie • Zákon zachování energie 	PT 5.2 Environmentální výchova okruh Základní podmínky života
Termika	<ul style="list-style-type: none"> • určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem • objasní kvalitativně změny skupenství 	<ul style="list-style-type: none"> • Vnitřní energie a její změna • Teplo • Tepelná výměna • Změny skupenství 	Částečně oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou
Elektřina I.	<ul style="list-style-type: none"> • dovede analyzovat chování vodiče a nevodiče v elektrickém poli • prakticky změří napětí a proud v elektrickém obvodu 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrický náboj • Vodič a nevodič v elektrickém poli • Elektrické napětí a jeho měření • Elektrický proud a jeho měření • Zdroje elektrického napětí 	Částečně oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou
4. ročník			

Elektrina II.	<ul style="list-style-type: none"> • využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrický odpor, Ohmův zákon • Spojování rezistorů • Práce a výkon v obvodech • Elektrický proud v kapalinách a plynech 	Částečně oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou
Elektromagnetické jevy	<ul style="list-style-type: none"> • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na cívku s proudem • dovede prakticky vysvětlit vliv změny magnetického pole na vznik indukovaného napětí na cívce • vysvětlí způsoby výroby elektrické energie a jejich vliv na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektromagnet • Elektromotory • Elektromagnetická indukce • Střídavý proud a jeho výroba • Transformátor 	Částečně oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou PT 5.2 Environmentální výchova okruh Základní podmínky života
Polovodiče	<ul style="list-style-type: none"> • zapojí správně polovodičovou diodu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastní a příměsový polovodič • Polovodičová dioda 	Částečně oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou
Zvuk	<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Vznik a šíření zvuku • Amplituda, frekvence • Rezonance, hudební nástroje 	BIO – lidské ucho
Optika	<ul style="list-style-type: none"> • využívá zákona o přímočarém šíření světla a zákona odrazu při řešení problémových úloh • rozhodne ze znalosti rychlosti světla v daných prostředích, zda se bude světlo lámat ke kolmici či od kolmice • využívá těchto zákonitostí při analýze průchodu světla čočkami 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektromagnetické vlny, zdroje záření • Světlo, odraz a lom • Čočky • Optické přístroje • Rozklad světla 	Částečně oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou BIO – oko
Jaderná fyzika	<ul style="list-style-type: none"> • popíše základní děje v jádru atomu • zhodnotí výhody a nevýhody různých energetických zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • Jádro • Radioaktivita • Jaderné reakce, štěpení, syntéza • Jaderná elektrárna 	PT 5.3 Environmentální výchova okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Astrofyzika	<ul style="list-style-type: none"> • objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a pohyb měsíců kolem planet 	<ul style="list-style-type: none"> • Sluneční soustava • Hvězdy a planety • Vznik a vývoj hvězdy 	ZEM, BIO

	<ul style="list-style-type: none">• odliší hvězdy od planet na základě jejich vlastností		
--	--	--	--

5.10 Chemie

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace			3	2

Charakteristika předmětu

Vyučování chemie vede žáky k poznání vybraných jednoduchých látek a chemických reakcí, se kterými se setkávají v běžném životě. Současně získají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami a jejich vlivem na životní prostředí. Žáci jsou tak vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

V průběhu výuky žáci postupně získávají:

- základní poznatky z obecné, anorganické a organické chemie
- základní dovednosti spojené s pozorováním látek a jednoduchých chemických reakcí formou jednoduchých pokusů
- schopnosti vysvětlit jednoduché chemické jevy
- schopnosti vysvětlovat tyto jevy, zdůvodňovat závěry, ke kterým docházejí
- schopnosti využívat závěry v běžném životě
- schopnosti jak samostatné, tak týmové práce
- schopnosti vypracovat jednoduché projekty a provést jejich prezentaci

Žáci poznají zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, seznámí se s běžně používanými chemikáliemi, hořlavinami a žiravinami, naučí se poskytovat první pomoc při úrazech způsobenými těmito látkami.

Výuka chemie přivádí žáky k poznání, že v dnešní době se v každé činnosti setkají s chemickými látkami, že bez znalostí základních vlastností chemických látek a jejich reakcí není ani možné uvažovat o efektivní ochraně životního prostředí i vlastního zdraví.

Nedílnou součástí výuky chemie je chemické cvičení, ve kterém jsou rozvíjeny základní dovednosti – práce v laboratoři, zacházení s chemickými látkami, zásady jejich likvidace, ochrana zdraví při práci s chemickými látkami. Rozvíjí se i schopnost pracovat v týmu, využívat výpočetní techniku, zpracovávat jednoduché projekty a umění prezentovat vlastní práci.

Chemie je vyučována ve třetím a čtvrtém ročníku v celkovém rozsahu 5 hodin týdně (dle podmínek – 3 hodiny ve třetím ročníku a 2 hodiny ve čtvrtém ročníku).

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
3. ročník			
Pozorování, pokus, bezpečnost práce	<ul style="list-style-type: none"> určí společné a rozdílné vlastnosti látek rozezná fyzikální a chemické změny látek pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými chemickými látkami dokáže hodnotit rizikovost chemických látek umí posoudit nebezpečnost i těch látek, se kterými zatím nesmí pracovat objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek 	<ul style="list-style-type: none"> metodika chemie, pozorování a pokus fyzikální a chemické vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, oxidace, hoření, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek zásady bezpečné práce v laboratoři nebezpečné látky a přípravky, R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam mimořádné události – havárie chemických provozů a úniky nebezpečných látek 	<ul style="list-style-type: none"> práce s laboratorní technikou řešení problémů a rozhodovací dovednosti komunikace Evropa a svět nás zajímá základní podmínky života lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí
Směsi: stejnorodé a různorodé směsi	<ul style="list-style-type: none"> rozdlišuje směsi a chemické látky 	<ul style="list-style-type: none"> stejnorodé a různorodé směsi, chemická látka – chemické individuum (prvek a sloučenina) 	<ul style="list-style-type: none"> vztah člověka k prostředí základní podmínky života lidské aktivity a životní prostředí
Roztoky	<ul style="list-style-type: none"> vypočítá složení roztoku a připraví roztok daného složení vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek 	<ul style="list-style-type: none"> roztoky, hmotnostní a objemový zlomek roztoku, roztok nenasycený, nasycený a přesycený, roztok zředěný a koncentrovaný, vliv teploty, stupně rozptýlení částic a míchání pevné látky na rychlost jejího rozpouštění 	<ul style="list-style-type: none"> práce s laboratorní technikou seberegulace a sebeorganizace komunikace mezilidské vztahy rozvoj schopností poznávání kooperace a kosmetice řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Dělicí metody	<ul style="list-style-type: none"> navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> Oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace 	<ul style="list-style-type: none"> práce v realizačním týmu vztah člověka k prostředí lidské aktivity a problémy životního prostředí
Voda	<ul style="list-style-type: none"> rozliší různé druhy vod a uvede příklady jejich výskytu a použití vysvětlí oxidační účinky peroxidu vodíku, zná pravidla bezpečné práce s peroxidem vodíku 	<ul style="list-style-type: none"> Voda – destilovaná a deionizovaná, pitná, užitková, odpadní, výroba pitné vody, čistota vod. Peroxid vodíku, oxidační účinky. odměřování roztoků – odměrný válec, kalibrované kádinky, 	<ul style="list-style-type: none"> práce s laboratorní technikou mezilidské vztahy rozvoj schopností poznávání kooperace a kompetice řešení problémů a rozhodovací dovednosti práce v realizačním týmu

<p>Základní operace v chemické laboratoři</p> <p>Vzduch</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žák umí vypočítat složení roztoku a zvládá přípravu základních druhů roztoků • uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění 	<p>pipety a byrety, odměrné baňky</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava roztoků – hmotnostní a objemová procenta, molární roztoky • Vzduch – složení vzduchu, čistota ovzduší, ozonová vrstva, skleníkový efekt 	
<p>Částicové složení látek a chemické prvky:</p> <p>Částicové složení</p> <p>Přirozená a umělá radioaktivita</p> <p>Stavba elektronového obalu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech • dokáže posoudit nebezpečnost radioaktivních prvků • zná základní druhy záření a ochranu proti nim • dokáže popsat chování ohrožených lidí a postup při likvidaci jaderné havárie • umí zapsat elektronovou konfiguraci s, p a d prvků • rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy používá ve správných souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> • Molekuly, atomy, iony, stavba atomu, atomové jádro, protony a neutrony, protonové a nukleonové číslo, relativní atomová hmotnost • Přirozená a umělá radioaktivita, druhy záření, rozpadové řady, poločas rozpadu, štěpné reakce, atomová elektrárna, atomová bomba • stavba elektronového obalu, principy výstavby elektronového obalu • vážení – technické váhy, analytické váhy • práce se sklem – řezání, otavování a zatavování trubiček, ohýbání, zhotovení kapiláry • Prvky, jejich umístění v periodické soustavě prvků • periodický zákon, skupiny a periody, klasifikace prvků podle umístění v periodické soustavě prvků (s, p, d a f prvky), české a mezinárodní názvy prvků 	<ul style="list-style-type: none"> • lidské aktivity a životní prostředí • vnímání mediálních sdělení • fungování a vliv médií ve společnosti • Evropa a svět nás zajímá • rozvoj schopností poznávání • rozvoj logického myšlení
<p>Základní operace v chemické laboratoři</p> <p>Prvky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečně ovládá vážení na různých typech vah • zná zásady bezpečné práce se sklem, dokáže zhotovit jednoduchou kapiláru, umí ohnout trubičku do žádoucího tvaru • orientuje se v periodické soustavě prvků, umí bezpečně rozlišit kovy, nekovy a amfoterní prvky • podle umístění prvků v periodické soustavě umí odhadnout jejich základní vlastností • ovládá názvy a značky vybraných prvků 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s laboratorní technikou • seberegulace a sebeorganizace • komunikace • mezilidské vztahy • rozvoj schopností poznávání 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s laboratorní technikou • seberegulace a sebeorganizace • komunikace • mezilidské vztahy • rozvoj schopností poznávání

Chemické sloučeniny	<ul style="list-style-type: none"> • umí odvodit základní typy chemických vazeb, • pomocí hodnot elektronegativit umí posoudit vazbu nepolární, polární a iontovou • umí znázornit vznik koordinačně kovalentní vazby a vodíkové vazby a dokáže zhodnotit jejich význam v biologických strukturách 	<ul style="list-style-type: none"> • Principy vaznosti, druhy chemických vazeb, relativní molekulová hmotnost, vazba iontová a kovalentní, nepolární a polární, koordinačně kovalentní, vodíková vazba 	<ul style="list-style-type: none"> • logické myšlení • schopnost syntézy poznatků
Chemické názvosloví Oxidační číslo Názvy binárních sloučenin Názvosloví kyselin a zásad Neutralizace Názvosloví solí	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečně ovládá psaní vzorců a názvů základních druhů chemických látek • umí vysvětlit podstatu neutralizace, ovládá zásady bezpečnosti práce při neutralizaci 	<ul style="list-style-type: none"> • Oxidační číslo, pojem, oxidační číslo kladné a záporné • Názvy binárních sloučenin, oxidů, sulfidů a halogenidů • Názvosloví kyselin a zásad • Neutralizace, pojem, neutralizační reakce • Názvosloví solí, hydrogensoli 	<ul style="list-style-type: none"> • řešení problémů
Chemické reakce Základní chemické zákony Klasifikace chemických reakcí Faktory ovlivňující průběh chemických reakcí Chemie a elektřina	<ul style="list-style-type: none"> • pochopí základní zákonitosti ovlivňující chemické děje • žák umí spočítat a připravit roztok o daném objemu a koncentraci, ovládá zásady bezpečné práce při přípravě roztoku • rozliší výchozí látky, reaktanty, a produkty chemických reakcí • dokáže rozlišit základní typy chemických reakcí, jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání • umí upravit a přečíst chemickou rovnici, za pomoci zákona o zachování hmotnosti vypočítá hmotnost reaktantu nebo produktu • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi • pochopí pojmy používané v elektrochemii • umí vysvětlit funkci galvanického článku 	<ul style="list-style-type: none"> • Zákon zachování hmoty a energie, chemické rovnice, látkové množství – mol, molární hmotnost, molární objem, Avogadrova konstanta, koncentrace roztoků, příprava roztoků • Klasifikace chemických reakcí, slučování a rozklad, nahrazování, podvojná záměna, oxidace a redukce, hoření, neutralizace, reakce exotermické a endotermické • Faktory ovlivňující průběh chemických reakcí – teplota, velikost povrchu výchozích látek, katalýza 	<ul style="list-style-type: none"> • řešení problémů • práce v týmu • vztah člověka k prostředí • základní podmínky života • lidské aktivity a problémy životního prostředí

	<ul style="list-style-type: none"> dokáže vysvětlit princip činnosti akumulátorů, baterií 	<ul style="list-style-type: none"> Výroba elektrického proudu elektrickou cestou: vodič, elektroda, elektrolyt, elektrolytická disociace, disociační konstanta, disociace kyselin, zásad a solí, pojem pH, galvanický článek, elektrolýza 	
4. ročník			
Základní operace v chemické laboratoři, dělení směsí	<ul style="list-style-type: none"> umí pracovat s vybranými rozpouštědly, přitom respektuje zásady bezpečné práce s nimi podle povahy a složení směsi dokáže navrhnout a prakticky provést rozdělení směsi na jednotlivé složky 	<ul style="list-style-type: none"> rozpuštění filtrace obyčejná a vakuová sublimace destilace krystalizace extrakce, vytřepávání 	<ul style="list-style-type: none"> práce s laboratorní technikou
Anorganické sloučeniny	<ul style="list-style-type: none"> porovná vlastnosti a použití vybraných prvků, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> Prvky – opakování značek a názvů prvků, vlastností a použití významných prvků 	<ul style="list-style-type: none"> ekosystémy základní podmínky života lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí problémy komunikace
Prvky		<ul style="list-style-type: none"> Oxidy, opakování názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů 	
Oxidy	<ul style="list-style-type: none"> žák ovládá zásady názvosloví oxidů dokáže posoudit význam oxidů v přírodě i pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> Opakování názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů 	
Kyseliny a zásady	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet orientuje se v hodnotách pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorem uvede příklady neutralizace v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> opakování názvosloví, kyselost a zásaditost roztoků výpočty pH silných a slabých kyselin a hydroxidů, neutralizace, základní stechiometrické výpočty z chemických rovnic, vzorce, názvy a použití vybraných významných kyselin a hydroxidů 	
Soli	<ul style="list-style-type: none"> žák ovládá názvosloví solí i binárních sloučenin dokáže popsat vlastnosti nejdůležitějších solí a jejich uplatnění v chemickém průmyslu dokáže zhodnotit vliv solí na život člověka a na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> Soli bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin, hydrogensoli – opakování názvosloví, vlastnosti a použití významných solí kyselin a sulfidů a halogenidů 	
Jednoduché preparační práce	<ul style="list-style-type: none"> prakticky prokáže schopnost aplikovat znalost základních operací při přípravě jednoduché chemické látky 	<ul style="list-style-type: none"> příprava jednoduché sloučeniny: výpočet z chemické rovnice navážení a odměření potřebného množství reaktantů 	<ul style="list-style-type: none"> práce s laboratorní technikou seberegulace a sebeorganizace komunikace mezilidské vztahy

<p>Organické sloučeniny</p> <p>Stručné základy obecné organické chemie</p> <p>Základy organického názvosloví</p> <p>Uhlovodíky – významné alkeny, alkeny, alkeny, areny</p> <p>Paliva</p> <p>Deriváty</p> <p>Přírodní látky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umí vypočítat velikost navážky, resp. objemu reaktantů • zhodnotí výsledky preparační práce a vypočítá procentový výtěžek • dokáže posoudit chyby v pracovním postupu a zdůvodní dosažený výsledek • odvodí čtyřvaznost atomu uhlíku a posoudí prostorové orientace chemických vazeb • orientuje se v rozmanitých organických sloučeninách, umí vysvětlit povahu jevu izomerie • dokáže odvodit a teoreticky popsat druhy základních organických reakcí • umí pojmenovat základní typy organických sloučenin • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • dokáže vysvětlit účinky uhlovodíků a jejich derivátů na organismus, zná zásady bezpečné práce s nimi • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady průmyslového zpracování ropy a černého uhlí • rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů • určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu 	<ul style="list-style-type: none"> • provedení chemické reakce • oddělení složek směsi, • zpracování produktu • výpočet výtěžku • čtyřvaznost atomu uhlíku, prostorová orientace chemických vazeb, druhy organických reakcí, izomerie • Základy systematického organického názvosloví • Alkany a cykloalkany, alkeny, alkeny, areny • Ropa, zemní plyn, černé a hnědé uhlí, průmyslově vyráběná paliva • Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných derivátů – halogenderiváty, dusíkaté sloučeniny, alkoholy a fenoly, karboxylové kyseliny • Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle, úloha enzymů 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopností poznávání • kooperace a kompetice • řešení problémů a rozhodovací dovednosti • práce v realizačním týmu • vztah člověka k prostředí • lidské aktivity a problémy životního prostředí • základní podmínky života • problémy životního prostředí • sebepoznání a sebepojetí v biologickém smyslu • lidské aktivity a problémy životního prostředí • komunikace
--	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů 		
Chemie a společnost Chemický průmysl	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> • chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze 	<ul style="list-style-type: none"> • problémy životního prostředí • ochrana a chování za mimořádných situací • mezilidské vztahy • vztah člověka k prostředí • fungování a vliv médií ve společnosti • seberegulace a sebeorganizace
Průmyslová hnojiva	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • druhy hnojiv • hnojiva přirozená x syntetická 	
Tepelně zpracovávané materiály	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních typech látek používaných ve stavebnictví 	<ul style="list-style-type: none"> • Cement, vápno, sádra, keramika 	
Plasty a syntetická vlákna	<ul style="list-style-type: none"> • pozná základní typy plastů • umí vysvětlit metody recyklace plastů 	<ul style="list-style-type: none"> • plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace 	
Detergenty, pesticidy a insekticidy	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních typech chemikálií používaných při likvidaci škůdců • dokáže zhodnotit dopad jejich používání na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Detergenty, pesticidy a insekticidy 	
Hořlaviny	<ul style="list-style-type: none"> • má základní přehled o vlastnostech nejdůležitějších hořlavin, ovládá zásady bezpečnosti práce • dokáže se orientovat v použití různých druhů hasicích přístrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • význam tříd nebezpečnosti 	
Léčiva a návykové látky	<ul style="list-style-type: none"> • zná základní druhy léčiv • umí posoudit nebezpečí vyplývající ze zneužívání léků a návykových látek 	<ul style="list-style-type: none"> • druhy léčiv. chemoterapeutika a antibiotika, nebezpeční zneužití, nejznámější návykové látky 	

5.11 Biologie

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	1,5	3	2	2

Výuka biologie:

Realizuje se výuka oboru Biologie, dále oboru Geologie, části oborů Výchova ke zdraví a Člověk a svět práce – okruh práce s laboratorní technikou.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat Environmentální výchova – PT5, Osobnostní a sociální výchova – PT1, Multikulturní výchova – PT4.

Biologie v rámci mezipředmětových vztahů spolupracuje s chemií, fyzikou a zeměpisem.

Výchovně vzdělávací strategie

Žák je veden k tomu, aby zejména:

- poznával podmínky a projevy života, podstatu existence živých systémů
- formuloval svoje vlastní názory na vztah člověka a přírody s významem pro život (učí se samostatně rozhodovat ve standardních situacích)
- chránil přírodu a životní prostředí, uvědomoval si význam odpovědného jednání každého jednotlivce
- naučil se samostatně pracovat, diskutovat, ale i pracovat v týmu
- naučil se samostatně zjišťovat a využívat informace z internetu, knihoven, atlasů, z médií atd., naučil se informace kriticky hodnotit

Vzdělávací strategie ve výuce:

- klasická frontální výuka
- paměťové učení, zvládnutí učební látky
- samostatná a skupinová práce, samostatné a týmové projekty, prezentace a diskuse
- referáty, semináře
- praktická výuka – laboratorní práce, exkurze, školy v přírodě
- ekologické projekty a soutěže
- přírodovědné soutěže, biologická olympiáda

Učebna biologie má k dispozici dataprojektor, zpětný projektor, video, přehrávač DVD a počítač, interaktivní tabuli. Ve spolupráci s knihovnou školy pořizujeme zajímavé populárně naučné tituly – např. z nakladatelství Academia, které jsou volně dostupné v knihovně školy. Odebíráme časopisy Živa, Scientific American, Příroda, 7. generace. Postupně obnovujeme pomůcky a modely, které používáme ve výuce, máme k dispozici žákovské binokulární mikroskopy a binokulární lupy, kameru pro mikroskop s USB připojením.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1.–4. ročník			
Práce s laboratorní technikou	<ul style="list-style-type: none"> • Umí využít postupy pro laboratorní cvičení • Umí zpracovat protokol, zformuluje závěr, ke kterému dospěl • Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochranu zdraví • Vysvětlí, jak poskytnout první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratorní postupy a metody • Založení, provedení a vyhodnocení experimentu • Tvorba protokolu, formulace a zdůvodnění závěrů • Laboratorní pomůcky a zařízení (mikroskopy atd.) • Základy první pomoci při úrazu v laboratoři 	Oblast Člověk a svět práce, okruh Práce s laboratorní technikou – integrováno. Téma zařazeno ve všech ročnících průběžně ve vhodných příležitostech.
1. ročník			
Úvod do botaniky	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší biologické obory • Orientuje se v historii biologie • Používá praktické metody pozorování přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • Historie biologie • Biologické obory • Pozorování lupou, mikroskopem, práce se zjednodušenými určovacími klíči, založení herbáře 	Enviromentální výchova – PT 5, PT 5.1, PT 5.2, PT 5.3, PT 5.4 Prolíná od 1. do 4. ročníku
Buňka	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší základní chemické součásti buňky • Zná stavbu rostlinné buňky a jednotlivé organely • Zná stavbu viru a bakterie • Vysvětlí podstatu virové infekce, rozliší bakteriální a virové onemocnění • Vysvětlí pojmy symbióza a parazitizmus 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní chemické součásti živých soustav • Rostlinná buňka • Virus • Bakterie • Základní podmínky života 	Osobnostní a sociální výchova – PT 1, PT 1.1, PT 1.3, PT 1.5, PT 1.10 - Prolíná od 1. do 4. ročníku. Fyzika Chemie
Pletiva	<ul style="list-style-type: none"> • Zná základní druhy pletiv a určí, kde se nacházejí, které části rostlinného těla tvoří 	<ul style="list-style-type: none"> • Rostlinná pletiva 	Práce s laboratorní technikou
Vegetativní orgány	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší tělo a stélku • Umí popsat stavbu kořene, listů a stonku • Porovnává tvary, druhy, typy kořene, stonku, listů 	<ul style="list-style-type: none"> • Tělo rostlin 	
Fyziologie rostlin	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí princip a význam základních fyziologických procesů v rostlinách • Má přehled o tom, které látky rostlina přijímá, jaký pro ni mají význam 	<ul style="list-style-type: none"> • Fotosyntéza a její význam pro život na Zemi • Dýchání rostlin • Výživa • Rozmnožování 	Chemie

	<ul style="list-style-type: none"> • Zná způsoby výživy, rozmnožování, základní pohyby rostlin a jejich částí a význam těchto procesů 	<ul style="list-style-type: none"> • Růst, vývin a pohyby rostlin 	
Říše rostlin, Třídění organismů, Podříše Nižší rostliny	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí nutnost třídění rostlin • Popíše stavbu těla řas, rozdělení na červené, hnědé, zelené • Ví o důležitosti řas v ekosystému a potravních řetězcích 	<ul style="list-style-type: none"> • Řasy 	Práce s laboratorní technikou
Houby	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše stavbu těla hub • Zná jedlé a jedovaté houby • Má přehled o využití kvasinek a plísní v praktickém životě, dokáže zhodnotit význam hub v ekosystémech 	<ul style="list-style-type: none"> • Houby, jedovaté a jedlé houby, první pomoc při otravě houbami • Kvasinky • Plísně 	Práce s laboratorní technikou Práce v terénu
Lišejníky	<ul style="list-style-type: none"> • Zná stavbu těla lišejníků • Vysvětlí pojem symbióza 	<ul style="list-style-type: none"> • Lišejníky 	Práce s laboratorní technikou
Podříše Vyšší rostliny Výtrusné rostliny	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá nákresy mechů a kaprad'orostů • Umí určit běžné druhy mechů a kaprad'orostů • Vysvětlí význam výtrusných rostlin v ekosystémech 	<ul style="list-style-type: none"> • Mechorosty • Kaprad'orosty 	Práce s laboratorní technikou Práce v terénu
Podříše Vyšší rostliny Nahosemenné, Cykasy	<ul style="list-style-type: none"> • Určí běžné druhy jehličnanů • Popíše význam lesa a vysvětlí nutnost ochrany přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • Nahosemenné rostliny 	Práce s laboratorní technikou Práce v terénu
Podříše Vyšší rostliny Krytosemenné rostliny	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje druhy květenství • Zná stavbu květu • Zná typické plody a semena • Rozliší znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin • Umí pracovat s jednoduchým určovacím klíčem a atlasy rostlin • Je schopný vytvořit herbář 	<ul style="list-style-type: none"> • Krytosemenné rostliny • květ • opylení, oplození • plody, semena • jednoděložné • - dvouděložné rostliny 	Práce s laboratorní technikou Práce v terénu
Ekosystémy	<ul style="list-style-type: none"> • Zná rostlinná společenstva • Pochopí význam rostlin a nutnost jejich ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> • Ekologie rostlin 	Zeměpis Chemie Práce v terénu
2. ročník			

Úvod do zoologie, Stavba živočišné buňky	<ul style="list-style-type: none"> Rozliší jednotlivé zoologické obory Chápe funkce jednotlivých organel v buňce – chemické složení Porovná živočišnou buňku s rostlinnou, vysvětlí jejich odlišnosti 	<ul style="list-style-type: none"> Obory zoologie Živočišná buňka 	PT 5.1, PT 5.2, PT 5.3, PT 5.4, PT 1.1, PT 1.3, PT 1.5, PT 1.10 Prolíná celý ročník. Fyzika Chemie Práce s laboratorní technikou
Jednobuněční živočichové, Prvoci	<ul style="list-style-type: none"> Chápe funkce jednotlivých organel Srovná jednotlivé typy rozmnožování Vysvětlí nebezpečí nákazy parazitickými prvoky a způsob přenosu onemocnění 	<ul style="list-style-type: none"> Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: prvoci Infekční onemocnění způsobená prvoky a jejich prevence 	Chemie Práce s laboratorní technikou
Mnohobuněční živočichové, Houby	<ul style="list-style-type: none"> Seznámí se se stavbou těla, významem a rozmnožováním hub 	<ul style="list-style-type: none"> Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: houby 	
Žahavci	<ul style="list-style-type: none"> Srovná jednotlivé tělní typy, rozmnožování Vysvětlí funkci některých orgánů Vysvětlí tvorbu korálových útesů, zná význam korálnatců, objasní souvislost teploty vod 	<ul style="list-style-type: none"> Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: polypovi meďúzovci korálnatci 	
Ploštěnci	<ul style="list-style-type: none"> Srovná jednotlivé zástupce, srovná vnější a vnitřní stavbu, vysvětlí vývojový cyklus Vysvětlí nebezpečí nákazy vnitřními parazity 	<ul style="list-style-type: none"> Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: ploštěnky motolice tasemnice 	Vzdělávací obor Výchova ke zdraví
Hlístí	<ul style="list-style-type: none"> Popíše přenos parazitů na člověka, vysvětlí souvislost s osobní hygienou 	<ul style="list-style-type: none"> Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: roupi škrkavky hád'átka 	Vzdělávací obor Výchova ke zdraví
Měkkýši	<ul style="list-style-type: none"> Porovná stavbu těla jednotlivých tříd, vysvětlí funkci jednotlivých orgánů a srovná s vyspělostí hlavonožců Umí určit ulity, lastury u plžů a mlžů, zná stavbu ulity a lastury 	<ul style="list-style-type: none"> Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: plži mlži hlavonožci 	Práce s laboratorní technikou

Kroužkovci	<ul style="list-style-type: none"> • Porovná vnější a vnitřní stavbu těla u jednotlivých zástupců • Vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • Vysvětlí hospodářský význam žílal 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: <ul style="list-style-type: none"> • mnohoštětinatci • máloštětinatci • pijavice 	Vzdělávací obor Výchova ke zdraví
Členovci	<ul style="list-style-type: none"> • Porovná stavbu těla a jednotlivých orgánů • Vysvětlí rozmnožování u vybraných druhů • Vysvětlí užitek a nebezpečí pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: <ul style="list-style-type: none"> • trilobiti • klepátkatci, roztoči • koryši • vzdušnicovci – hmyz 	Vzdělávací obor Výchova ke zdraví Chemie Práce s laboratorní technikou
Ostnokožci	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše způsob pohybu • Srovná jednotlivé druhy 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: <ul style="list-style-type: none"> • hvězdice • hadice • lilijice • sumýši • ježovky 	
Strunatci	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše stavbu těla strunatců • Srovná s bezlebečními • Zná význam struny hřbetní 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: <ul style="list-style-type: none"> • bezlebeční (Kopinatci) • - obratlovci 	
Obratlovci Paryby	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše tělo paryb • Zhodnotí význam, 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: <ul style="list-style-type: none"> • žraloci • rejnoci • chiméry 	Vzdělávací obor Výchova ke zdraví
Obratlovci Ryby	<ul style="list-style-type: none"> • Srovná znaky různých ryb • Ví, jaký je hospodářský význam • Srovná sladkovodní a mořské ryby 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: <ul style="list-style-type: none"> • sladkovodní ryby • mořské ryby • ohrožené a chráněné druhy ryb • zdroj potravy 	Vzdělávací obor Výchova ke zdraví Práce s laboratorní technikou
Obratlovci Obojživelníci	<ul style="list-style-type: none"> • Srovná stavbu těla, rozmnožování a zhodnotí jejich význam v přírodě a také z hlediska jejich ochrany v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: <ul style="list-style-type: none"> • bezocasí • ocasatí 	
Obratlovci Plazi	<ul style="list-style-type: none"> • Srovná stavbu těla vnější i vnitřní • Určí jednotlivé druhy u nás i jinde žijících plazů 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: <ul style="list-style-type: none"> • želvy • ještěři • hadi 	

	<ul style="list-style-type: none"> Umí poskytnout první pomoc při uštknutí hadem 	<ul style="list-style-type: none"> krokodýli 	
Obratlovci Ptáci	<ul style="list-style-type: none"> Popíše stavbu těla včetně kostry a jednotlivé orgány Zná stavbu pera Určí běžně žijící ptáky Srovná význam jednotlivých druhů 	<ul style="list-style-type: none"> Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: běžci letci 	
Obratlovci Savci	<ul style="list-style-type: none"> Popíše kostru, stavbu těla, orgány Určí běžně žijící savce Popíše život některých vybraných druhů Zhodnotí význam savců i hospodářský v přírodě i pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> Stavba těla, rozmnožování, systém a význam: vejcorodí vačnatí placentálové 	Vzdělávací obor Výchova ke zdraví
Ekologie živočichů	<ul style="list-style-type: none"> Objasní chování živočichů Vztah živočichů a vnějšího prostředí 		
3. ročník			
Předmět biologie člověka	<ul style="list-style-type: none"> Rozliší jednotlivé obory biologie člověka 	<ul style="list-style-type: none"> Základy anatomie a fyziologie Předmět biologie člověka 	Vzdělávací obor Výchova ke zdraví – integrováno PT 1.1, PT 1.3, PT 4.2, PT 4.3 PT 1.5, PT 1.10, PT 5.2, PT 5.3, PT 5.4 Prolíná celý ročník
Původ a vývoj člověka	<ul style="list-style-type: none"> Popíše vývojové etapy člověka Popíše různé názory na vznik člověka Zařadí člověka do systému živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> Australopithecus Hominizace Sapientace Homo habilis Homo erectus Homo sapiens 	
Opěrná soustava	<ul style="list-style-type: none"> Rozliší typy pojiva Zná stavbu kostí, umí popsat kostru, zná růst a vývoj kostí Dokáže poskytnout první pomoc při zlomeninách 	<ul style="list-style-type: none"> Pojivová tkáň Stavba kosti Růst a vývoj kosti Popis kostry Ohrožení zdraví, první pomoc 	Práce s laboratorní technikou
Pohybová soustava (Svalová soustava)	<ul style="list-style-type: none"> Zná stavbu svalu, rozdělení na hladké, srdeční, příčně pruhované Ví, jak pracuje sval Rozliší na modelu základní svaly 	<ul style="list-style-type: none"> Svalová tkáň Stavba a práce svalů Růst a vývoj svalů Popis svalů Ohrožení zdraví, první pomoc 	

Tělní tekutiny (Krev)	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí složení krve • Zná rozdíl mezi krví a ostatními tělními tekutinami • Dokáže poskytnout první pomoc při krvácení • Zná pojem transfúze krve, imunita, infekce, očkování 	<ul style="list-style-type: none"> • Složení krve • Krevní skupiny • Imunita organismu • Očkování • První pomoc při krvácení 	Fyzika
Soustava oběhová, srdce	<ul style="list-style-type: none"> • Zná stavbu srdce • Objasní činnost srdce a tělní oběhy (malý a velký) • Zná první pomoc při poruše srdeční činnosti (nepřímá srdeční masáž) 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba srdce • Funkce a automatická činnost srdce • Cévy, krevní tlak • Krevní oběh • Prevence kardiovaskulárních onemocnění • První pomoc při poruše srdeční činnosti 	Fyzika Práce s laboratorní technikou
Soustava mízní	<ul style="list-style-type: none"> • Stručně popíše funkci mízní soustavy a sleziny 	<ul style="list-style-type: none"> • Slezina • Míza, mízní oběh • Mízní uzliny 	
Soustava dýchací	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše dýchací soustavu • Zná funkci plic, přenos plynů, VC • Popíše a dokáže poskytnout první pomoc při zástavě dýchání (dýchání z úst do úst) a zná některé onemocnění a vliv zdravotního stylu na onemocnění, negativní vliv kouření na zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba a funkce • Horní cesty dýchací • Dolní cesty dýchací • Plice, přenos plynů • Onemocnění dýchací soustavy a jejich prevence 	Chemie Práce s laboratorní technikou
Soustava trávicí	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše trávicí soustavu • Zná jednotlivé orgány i funkci těchto orgánů • Zná význam správné výživy a souvislost způsobu stravování a různých onemocnění trávicí soustavy, dává do souvislostí složení stravy, způsob stravování a rozvoj civilizačních nemocí, uplatňuje zdravé stravovací návyky 	<ul style="list-style-type: none"> • Popis trávicí soustavy • Funkce jater a slinivky břišní • Přeměna látek a energií • Vitamíny, minerální látky • Výživa a zdravý životní styl, složení stravy, pitný režim 	Fyzika Chemie Práce s laboratorní technikou
Soustava vylučovací, močová	<ul style="list-style-type: none"> • Zjednodušeně popíše ledvinu a děje v ní probíhající • Zná některá onemocnění ledvin 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba funkce ledvin • Močové cesty • Civilizační onemocnění 	
Soustava kožní	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše tři vrstvy kůže • Popíše první pomoc při popáleninách a při poranění kůže 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba kůže • Tělesná hygiena 	Práce s laboratorní technikou
Soustava nervová	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše nervovou tkáň, mozek, nervy 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba a funkce mozku, nervová tkáň 	Chemie

	<ul style="list-style-type: none"> • Chápe rozdíl mezi podmíněným a nepodmíněným reflexem • Vysvětlí různé způsoby chování, působení drog na nervovou soustavu 	<ul style="list-style-type: none"> • Centrální nervová soustava • Periferní nervová soustava • Signální soustava • Duševní hygiena • Závislosti 	
Smyslová soustava	<ul style="list-style-type: none"> • Zná jednotlivé typy receptorů • Vysvětlí stavbu oka a ucha 	<ul style="list-style-type: none"> • Smyslové ústrojí, zrak, chuť, čich, hmat, sluch 	Fyzika
Soustava žláz s vnitřním vyměšováním	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjmenuje jednotlivé žlázy a zjednodušeně vysvětlí působení hormonů • Zná některá onemocnění při poruše žláz s vnitřním vyměšováním (cukrovka) 	<ul style="list-style-type: none"> • Hormony (chemické složení) • Hypofýza • Šišinka • Štítná žláza • Příštítná tělíska • Nadledviny • Slinivka břišní • Pohlavní žlázy • Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění 	Výchova ke zdraví
Rozmnožovací soustava	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše mužské a ženské pohlavní žlázy • Menstruační cyklus • Vysvětlí oplození a vývoj vajíčka • Zná prevenci pohlavních chorob 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba a funkce pohlavních orgánů • Oplození • Vývin jedince • Antikoncepce • Vztahy mezi lidmi, formy soužití 	Výchova ke zdraví
Jednotlivé období lidského života	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší jednotlivé etapy lidského života • Umí objasnit, jak na člověka působí životní prostředí z hlediska jeho zdraví • Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou, náboženstvím a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • Chápe vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota, tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdraví člověka, základní podmínky života • Osobnostní a sociální rozvoj • Odpovědnost za bezpečné sexuální chování • Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity 	Výchova ke zdraví

	pro zdraví, pohybový režim		
4. ročník			
Neživá a živá příroda – vesmír	<ul style="list-style-type: none"> • Diskuze o názorech na vznik světa a Země • Víra x ateismus • Slunce = univerzální zdroj energie 	<ul style="list-style-type: none"> • Teorie velkého třesku • Galaxie • Hvězdy • Planety sluneční soustavy 	PT 5.1, PT 5.2, PT 5.3, PT 5.4, PT 1.1, PT 1.3, PT 1.5, PT 1.10 Prolíná celý ročník Fyzika Zeměpis
Stavba Země	<ul style="list-style-type: none"> • Názory na stavbu Země (plutonisté x neplutonisté) • Využití pozorování průchodu zemětřesených vln • Umí charakterizovat zemskou kůru, plášť a jádro 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba Země • Zemětřesení 	Zeměpis
Fyzikální a chemické vlastnosti nerostů	Umí popsat a rozeznat 7 typů krystalové soustavy Umí v praxi při určování nerostů užít jejich fyzikální a chemické vlastnosti Laboratorní práce = fyzikální vlastnosti nerostů 2. Laboratorní práce = chemické vlastnosti nerostů	Krystalové soustavy Fyzikální vlastnosti mechanické, optické, jiné Chemické vlastnosti: reakce s H ₂ O reakce s kyselinou Strunzův systém nerostů	Fyzika Práce s laboratorní technikou
Vnitřní a vnější geologičtí činitelé	Umí popsat průřez sopkou, typy sopek, výhody a nevýhody území sopečné činnosti, bezpečnostní zásady Pohyby litosférických desek	Zdroje energie Země Sopečná činnost	Alternativní zdroj energie Zeměpis Fyzika
Magmatické horniny	<ul style="list-style-type: none"> • Zná základní skupiny hornin – dle vzniku, základní nerosty, které je tvoří • Nerosty: název, řazení ve Strunzově systému, tvrdost, krystalová soustava, barva, využití, naleziště • Horniny: naleziště v ČR, světová největší naleziště, užití, struktura a textura, nerostné složení • Ekologie krajiny x těžba 	<ul style="list-style-type: none"> • Magmatické horniny: • Výlevné • Žilné • Hlubinné 	
Nerosty rudných žil	<ul style="list-style-type: none"> • Zná: viz výše („nerosty“ a „horniny“) • 3. Laboratorní práce = uplatnění teoretických znalostí v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • Nerosty: PhS, ZnS, Au, Ag, Pt, FeS₂, CuFeS₂, Cu, CaF₂, UO₂, UO₃ 	Práce s laboratorní technikou

Zvětvávání a sedimentace	<ul style="list-style-type: none"> • Umí popsat erozi obojího typu • Zná sedimenty tří základních skupin • Umí porovnat jejich znaky • Horniny a nerosty, viz výše 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvětvávání chemické a fyzikální • Pochody sedimentace = eroze • Transport, uložení, zpevnění • Horniny sedimentární: • Úlomkovité • Chemické • Organogenní 	
Pedologie	<ul style="list-style-type: none"> • zná rozdíl mezi typem a druhem půd a základními typy a druhy • 4. Laboratorní práce = určení půdního druhu, chemické vlastnosti půdy 	<ul style="list-style-type: none"> • Vznik půd • Výskyt půd na území ČR • Typy a druhy půd 	Zeměpis Práce s laboratorní technikou
Metamorfované horniny + nerosty vznikající při metamorfóze	<ul style="list-style-type: none"> • Zná nerosty a horniny metamorfované (viz výše) • Využití uranu – atomová energie • Nebezpečí atomového záření 	<ul style="list-style-type: none"> • Typy metamorfózy • Činitelé metamorfózy • Metamorfované horniny • Fylit, svor, rula, migmalit • Nerosty: uraninit, magnelit 	Fyzika Chemie
Opakování	<ul style="list-style-type: none"> • 5. Laboratorní práce = systém hornin 	<ul style="list-style-type: none"> • Poruchy zemské kůry: vrásy, zlomy, pohyby zemské kůry 	Práce s laboratorní technikou
Poruchy litosféry, zemětřesení	<ul style="list-style-type: none"> • Zná: Typy zemětřesení, ohrožená místa, stupnice RichtEROVY a MercALÍHO 	<ul style="list-style-type: none"> • Wegenerova teorie kontinentálního driftu • Zemětřesení: typy • RichtEROVA a MercALÍHO stupnice • Průvodní jev: tsunami • Ohrožená x jistá místa 	
Voda – podzemní H₂O	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše koloběh vody v přírodě, rozumí chemické podstatě krasových jevů a ví, kde k nim v ČR dochází • Exkurze do Moravského zemského muzea: sbírky Paleontologické sbírky = úvod do geologických dějin Země 	<ul style="list-style-type: none"> • Koloběh vody v přírodě • Prameny • Krasové jevy – území v ČR • Nerosty a horniny = opakování systému N a H • Ekosystémy • Základní podmínky života 	Zeměpis Chemie
Geologické dějiny Země	<ul style="list-style-type: none"> • Diskuze o vzniku života na Zemi • Zná: teorie o vzniku života na Zemi a jeho rozvoji v jednotlivých geologických obdobích – flóra a fauna • Zná: příčiny změn na Zemi • Vědět: o geologickém vrátněních • Vést ho k: vytvoření vlastního názoru na teorii o 	<ul style="list-style-type: none"> • Prekambrium – vznik života na Zemi • Prvohory – výtrusné rostliny, ryby, členovci • Druhoohory – nahosemenné rostliny, plazi • Třetihory – krytosemenné rostliny • Čtvrtohory – člověk 	Zeměpis

	vzniku a vývoji života na Zemi		
Geologická stavba ČR	<ul style="list-style-type: none"> • Zná základní rozdíly mezi stavbou českého masivu a Západních Karpat • Vyzná se v geologické mapě • Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit • Odevzdávání ročníkové práce na zvolené téma 	<ul style="list-style-type: none"> • Geologická stavba Českého masivu a Západních Karpat • Práce s geologickou mapu ČR • Vztah člověka k prostředí • Rizika v přírodě nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi 	<p>Vztah člověk k anorganické přírodě – ekologie krajiny</p> <p>Zeměpis</p>

5.12 Informatika a výpočetní technika

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	1	1	1	1

Charakteristika předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Výuka probíhá v odborných učebnách vybavených výpočetní technikou. Třídy se v hodinách dělí na dvě skupiny. Každý student pracuje na svém vlastním počítači, který je připojen k lokální školní síti a k Internetu. Na výuku informatiky na nižším gymnáziu navazuje dále povinné studium na vyšším gymnáziu. V posledních dvou ročnících středoškolského studia si zájemci mohou navíc zvolit maturitní seminář z informatiky, jehož absolvování je podmínkou pro připuštění k maturitě z tohoto předmětu.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Výchovné a vzdělávací strategie v informatice a výpočetní technice

Žáci jsou v rámci výuky informatiky a výpočetní techniky vedeni k těmto činnostem:

- poznání možností využití výpočetní techniky v různých oblastech praktického života
- orientace ve zdrojích informací
- poznání a využití specifík různých typů informací – textové, grafické, zvukové
- pochopení zásad spolupráce v týmu
- schopnost prezentovat a obhájit výsledky své práce pro diváka a posluchače, čtenáře i uživatele internetu
- respektování formálních i estetických zásad při zpracování různých typů informace
- poznání a respektování autorských a licenčních pravidel při používání programového vybavení

- chápání informačních technologií ne jako cíle, ale jako prostředku pro komunikaci mezi lidmi

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1. ročník			
Informační systémy	<ul style="list-style-type: none"> • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují 	<ul style="list-style-type: none"> • školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace 	PT 1.1 PT 2.1 PT 3.2 PT 4.2 PT 5.3 PT 5.4 PT 6.5 PT 6.6
Kódování a šifrování dat a informací	<ul style="list-style-type: none"> • zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby 	<ul style="list-style-type: none"> • přenos informací, standardizované kódy • znakové sady • přenos dat, symetrická šifra • identifikace barev, barevný model 	
Práce s daty	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se a pracuje v operačním systému 	<ul style="list-style-type: none"> • organizace údajů v počítači – pojmy disk, adresář, soubor • základní operace v operačním systému, přehled softwaru dodávaného s operačním systémem • datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • správa souborů, struktura složek 	
Digitální technologie	<ul style="list-style-type: none"> • nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy 	<ul style="list-style-type: none"> • instalace aplikací, aktualizace • postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna) 	

Základní komponenty PC	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních pojmech, popíše důležité části počítače • zdokonalí se v práci s klávesnicí 	<ul style="list-style-type: none"> • pojmy hardware, software, obsah PC skříně • funkce základních komponent počítače – procesor, RAM, vnější paměti, ... 	
Programování	<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření programu • opakování bloků 	
2. ročník			
Zpracování textové informace na počítači	<ul style="list-style-type: none"> • vytváří a provádí základní úpravy textů na PC, využívá textový editor 	<ul style="list-style-type: none"> • přehled textových editorů a jejich možností • struktura textu v textovém editoru – textové řetězce, odstavce, strany, dokument • vytváření a formátování objektů v textovém editoru 	PT 1.1 PT 2.1 PT 3.2 PT 4.2 PT 5.3 PT 5.4 PT 6.5 PT 6.6
Digitální technologie	<ul style="list-style-type: none"> • pomocí modelu znázorní cestu e mailové zprávy • vysvětlí, jak fungují vybrané služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • diskutuje, čím vším vytváří digitální stopu 	<ul style="list-style-type: none"> • fungování a služby internetu • princip e-mailu • bezpečné chování na internetu • zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, digitální identita 	
Programování	<ul style="list-style-type: none"> • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<ul style="list-style-type: none"> • opakování s podmínkou • události, vstupy • objekty a komunikace mezi nimi 	

3. ročník			
Hromadné zpracování dat	<ul style="list-style-type: none"> vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat 	<ul style="list-style-type: none"> relativní a absolutní adresy buněk použití vzorců u různých typů dat funkce s číselnými vstupy funkce s textovými vstupy vkládání záznamu do databázové tabulky řazení dat v tabulce filtrování dat v tabulce zpracování výstupů z velkých souborů dat 	PT 1.5 PT 5.4 PT 1.8 PT 6.1 PT 1.9 PT 6.2 PT 2.1 PT 6.3 PT 3.2 PT 6.4 PT 4.2 PT 6.5 PT 4.4 PT 6.6 PT 5.3 PT 6.7
Práce s daty	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje data, připravuje grafickou vizualizaci dat 	<ul style="list-style-type: none"> prezentace zpracovaných dat, příprava grafů pro prezentování, prezentace s texty, grafikou a dalšími efekty (přechody snímků, časování, animace, ozvučení) 	
Programování	<ul style="list-style-type: none"> v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav používá souřadnice pro programování postav používá parametry v blocích, ve vlastních blocích vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu diskutuje různé programy pro řešení problému hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<ul style="list-style-type: none"> větvení programu, rozhodování grafický výstup, souřadnice podprogramy s parametry proměnné 	
4. ročník			
Digitální technologie	<ul style="list-style-type: none"> používá základní tagy HTML vkládá odkazy a obrázky do HTML dokumentu vytváří seznamy v HTML dokumentu 	<ul style="list-style-type: none"> jazyk HTML tvorba webu 	
Algoritmizace a programování	<ul style="list-style-type: none"> řeší problémy sestavením algoritmu 	<ul style="list-style-type: none"> projekt ve Scratch 	

	<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném jazyce sestaví program • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • z více možností vybere a vhodné řešení a svůj výběr zdůvodní 	<ul style="list-style-type: none"> • grafické moduly v prostředí Makecode pro micro:bity • souřadnice a proměnné • práce s grafikou • práce se zvuky a světelnými signály • animace postav a událostí 	
Zpracování grafické informace na počítači	<ul style="list-style-type: none"> • upraví fotografii v rastrovém programu • vytvoří vektorovou kresbu • kombinuje vektor. a rastr. obrázek 	<ul style="list-style-type: none"> • vektorová a bitmapová grafika • zdroje grafické informace a principy její digitalizace • základní operace v rastrovém a vektorovém grafickém editoru 	

5.13 Občanská nauka

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	1	1	1,5	1

Charakteristika předmětu

Občanská výchova jako součást vyššího celku člověk a společnost představuje předmět, jehož primárním cílem je vybavit žáka znalostmi, dovednostmi a postoji, které mu umožní stát se aktivním participantem života demokratické společnosti. Za svůj prvotní úkol si tento předmět vytkl poskytnutí souvislostí a celkového pohledu na lidskou společnost a postavení individua v ní. Aktivizuje žáky k vytváření postojů, které jim umožní nejen porozumění různým společenským vztahům a vazbám, ale především začlenění se do nich a aktivní participaci na společenském dění.

Učební témata se rozšiřují od individua a jeho nezadatelného významu přes užší okolí, jako je rodina, škola, třída, společnost až k otázkám širších společenských vazeb, zastoupenými právem, ekonomikou, státní správou, k otázkám mezinárodní spolupráce a obecného postavení člověka v univerzu.

Záměrem je dát žákům kompetence vzdělaného člověka 21. století, který zodpovědně přistupuje ke svému životu, projevuje úctu ve svém jednání a chování k okolí a který si je vědom svých práv, povinností a odpovědnosti vůči rodině, obci, státu i celému světu.

Během celých čtyř ročníků je akcent kladen na etickou výchovu, která žáku pomůže uvědomit si a rozvinou jeho individualitu, odpovědnost a respekt vůči jinakosti druhých.

Předmět je dotován jednou hodinou týdně v 1., 2. a ve 4. ročníku a 1,5 hodinou v 3. ročníku, jehož součástí je zároveň téma svět práce.

Výuka občanské výchovy je založena na kreativitě žáků a jejich aktivnímu přístupu ke školní práci. Mimo klasické metody frontální výuky jsou používány různé aktivačně-motivační metody, hraní rolí, brainstorming, diskuse, samostatná práce, práce ve skupinách, samostatný projekt, testy, vyhledávání informací, dialog, řešení konfliktů, práce s textem a další.

Žáci nejsou klasifikováni podle vyjadřovaných názorů, ale známkují se znalostí, dovedností a schopností vytvořit si, vyjádřit a přiměřeně obhájit svůj postoj.

Probraná témata úzce souvisí s dalšími předměty, konkrétně s dějepisem, zeměpisem, českým jazykem, biologií, náboženstvím, výtvarnou výchovou, hudební výchovou, navazují na ně a prolínají se s nimi.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1. ročník			
Základní komunikační dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru. 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace při vytváření výchovného kolektivu • základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích • základy neverbální komunikace • komunikace citů 	<ul style="list-style-type: none"> • sebezpoznání a sebezpojetí (OR) • seberegulace a sebeorganizace (OR) • poznávání lidí (SR) • mezilidské vztahy (SR) • komunikace (SR) • kooperace a kompetice (SR) • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (MR) • Hodnoty, postoje, praktická etika (MR) • Lidské vztahy (MkV) • Princip sociálního smíru a solidarity (MkV)
Já – kdo jsem	<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, • Objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek 	<ul style="list-style-type: none"> • osobní dokumenty • rodokmen • vyznání • moje historie, životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, osobní potenciál 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopnosti poznávání (OR) • sebezpoznání a sebezpojetí (OR) • seberegulace a sebeorganizace (OR) • kreativita (OR) • kooperace a kompetice (SR) • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (MR)
Vnitřní svět člověka a pozitivní hodnocení sebe a druhých	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování 	<ul style="list-style-type: none"> • vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí • osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, • osobní kázeň • význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji • zvládání problémových situací 	<ul style="list-style-type: none"> • sebezpoznání a sebezpojetí (OR) • seberegulace a sebeorganizace (OR) • psychohygiena (OR) • poznávání lidí (SR) • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (MR) • Lidské vztahy (MkV) • sebezpoznání a sebezpojetí (OR) • seberegulace a sebeorganizace (OR) • psychohygiena (OR) • kreativita (OR)

		<ul style="list-style-type: none"> • sebepojetí – sebepoznání, sebpřijetí, podpora sebeoceňování • pozitivní hodnocení druhých – vyjadřování, správná reakce na pochvalu 	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání lidí (SR)
Volný čas a jeho využití	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si potřebu kvalitního trávení volného času a její vliv na život člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • drogy • pozitivní vzory versus pochybné idoly • já – potenciální vzor pro druhé • hodnota času a jeho kreativní využití 	<ul style="list-style-type: none"> • Objevujeme Evropu • (VkmvEaGS) • Kulturní diference (MkV) • Lidské vztahy (MkV) • Multikulturalita (MkV) • Lidské aktivity a problémy životního prostředí (EV) • fungování a vliv médií ve společnosti (MdV)
2. ročník			
Tvořivost a základy spolupráce ve společnosti		<ul style="list-style-type: none"> • podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání • stereotypy v posuzování druhých lidí • tvořivost v mezilidských vztazích • základní pravidla spolupráce • tvořivé řešení mezilidských vztahů ve ztížených podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> • sebepoznání a sebepojetí • (OR) • poznávání lidí (SR) • mezilidské vztahy (SR) • kooperace a kompetice • (SR) • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • (MR) • Hodnoty, postoje, praktická etika (MR) • rozvoj schopnosti poznávání (OR) • sebepoznání a sebepojetí • (OR) • seberegulace a sebeorganizace (OR) • kreativita (OR) • poznávání lidí (SR) • mezilidské vztahy (SR)
Třída	<ul style="list-style-type: none"> • Oceňuje význam kolektivu pro budování identity jedince • Aktivně se zapojuje do života třídy • Případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem 		<ul style="list-style-type: none"> rozvoj schopnosti poznávání (OR) sebepoznání a sebepojetí (OR) seberegulace a sebeorganizace (OR) kreativita (OR) poznávání lidí (SR) mezilidské vztahy (SR)
Asertivní chování, iniciativa a komplexní prosociálnost	<ul style="list-style-type: none"> • Přiměřeně uplatňuje svá práva • Respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí • Realizuje asertivní techniky v jednání a komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> • asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, realizace svých práv • asertivní práva, asertivní techniky • fair play – asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích • iniciativa ve ztížených podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj schopnosti poznávání (OR) sebepoznání a sebepojetí • (OR) seberegulace a sebeorganizace (OR) mezilidské vztahy (SR) komunikace (SR) kooperace a kompetice • (SR)

		<ul style="list-style-type: none"> • prosociálnost jako složka vlastní identity • vztah k druhým – nezávislost a respektování 	<ul style="list-style-type: none"> • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • (MR)
Reálné a zobrazené vzory	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si vliv veřejného mínění na chování jednotlivých lidí ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • pozitivní vzory versus chybné idoly • podpora pozitivního působení médií • já – potenciální vzor pro druhé 	<ul style="list-style-type: none"> • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (MdV) • fungování a vliv médií ve společnosti (MdV)
Důstojnost a identita	<ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje zásady asertivního chování • Objasní význam svobody v životě člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • úcta k lidské svobodě • jedinečnost a identita člověka • rozvoj sebeovládání a morálního úsudku • asertivní chování 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopnosti poznávání (OR) • sebezpoznání a sebepojetí (OR) • seberegulace a sebeorganizace (OR) • kreativita (OR) • poznávání lidí (SR) • mezilidské vztahy (SR)
Obec, region, kraj, země	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše strukturu místní samosprávy • Orientuje se v základních problémech regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • vztah člověka k přírodě • samospráva a regionální problematika 	<ul style="list-style-type: none"> • Ekosystémy (EV) • Základní podmínky života • (EV) • Lidské aktivity a problémy životního prostředí (EV) • Vztah člověka k prostředí (EV) • fungování a vliv médií ve společnosti (MdV) • vnímání autora mediálních sdělení (MdV)
3. ročník			
Stát a právo	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • Rozlišuje nejčastější typy a formy státu a na příkladech porovná jejich znaky • Vyroží smysl voleb do zastupitelstev • v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů • Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 	<ul style="list-style-type: none"> • definice, znaky státu • typy a formy státu • státní symboly • složky státní moci, jejich orgány a instituce • státní správa a samospráva • Ústava ČR • právní řád • právo/morálka 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopnosti poznávání (OR) • seberegulace a sebeorganizace (OR) • mezilidské vztahy (SR) • kooperace a kompetice (SR) • Hodnoty, postoje, praktická etika (MR) • Občan, občanská společnost a stát (VDO) • Formy participace občanů v politickém životě (VDO) • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (VDO) • Objevujeme Evropu (VkMvEaGS) • Kulturní diference (MkV) • Princip sociálního smíru a solidarity (MkV)
Občan	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů 	<ul style="list-style-type: none"> • definice, občanství/národnost • občanská společnost • demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopnosti poznávání (OR) • sebezpoznání a sebepojetí (OR)

	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství • Dodržuje právní ustanovení, která se na něho vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování 	<ul style="list-style-type: none"> • formy participace občana na pol. životě • volby a volební systém • význam politického pluralismu • ochrana zdraví a života • práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů 	<ul style="list-style-type: none"> • seberegulace a sebeorganizace (OR) • mezilidské vztahy (SR) • kooperace a kompetice (SR) • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (MR)
Lidská práva	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje základní lidská práva a svobody • Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • Diskutuje o problematice diskriminace ve společnosti • Má přehled o Listině základních práv a svobod 	<ul style="list-style-type: none"> • Listina základních práv a svobod • poškozování lidských práv • diskriminace 	<ul style="list-style-type: none"> • Hodnoty, postoje, praktická etika (MR) • Objevujeme Evropu (VkMvEaGS) • Jsme Evropané (VkMvEaGS) • Kulturní diference (MkV) • Lidské vztahy (MkV) • Etnický původ (MkV) • Multikulturalita (MkV) • Princip sociálního smíru a solidarity (MkV)
Globalizace	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory 	<ul style="list-style-type: none"> • klady a zápory globalizace • významné globální problémy • duchovní rozměr člověka • úcta k životu ve všech jeho formách 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní podmínky života (EV) • Lidské aktivity a problémy životního prostředí (EV) • Vztah člověka k prostředí (EV) • fungování a vliv médií ve společnosti (MdV) • Kulturní diference (MkV) • Lidské vztahy (MkV) • Etnický původ (MkV) • Multikulturalita (MkV) • Princip sociálního smíru a solidarity (MkV)
Jsem Evropan	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů • Uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • Identifikuje hlavní etapy evropské integrace • Identifikuje hlavní instituce EU 	<ul style="list-style-type: none"> • evropská integrace • ČR jako součást Evropy • já jako součást Evropy • EU • životní úroveň • životní prostředí • lidské aktivity a problémy životního prostředí • EU 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopnosti poznávání • Objevujeme Evropu (VkMvEaGS) • Jsme Evropané (VkMvEaGS) • Kulturní diference (MkV) • Lidské vztahy (MkV) • Etnický původ (MkV) • Multikulturalita (MkV) • Princip sociálního smíru a solidarity (MkV) • Etnický původ (MkV) • Multikulturalita (MkV) • Princip sociálního smíru a solidarity (MkV) • Základní podmínky života (EV) • Lidské aktivity a problémy životního prostředí (EV) • Vztah člověka k prostředí (EV)

Mezinárodní vztahy		<ul style="list-style-type: none"> • tvořivost v mezilidských vztazích, iniciativa • tvořivé řešení každodenních situací • kognitivní a emocionální empatie • svoboda a zodpovědnost 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopnosti poznávání (OR) • seberegulace a sebeorganizace (OR) • poznávání lidí (SR) • mezilidské vztahy (SR) • kooperace a kompetice (SR) • řešení problémů a rozhodovací dovednosti (MR) • hodnoty, postoje, praktická etika (MR) • Evropa a svět nás zajímá (VkMEaGS)
4. ročník			
Svět práce	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě • Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání • Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> • volba profesní orientace • možnosti vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> • psychohygienu (OR) • kooperace a kompetice (SR) • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (MR) • Hodnoty, postoje, praktická etika (MR) • Kulturní diference (MkV) • Lidské vztahy (MkV) • fungování a vliv médií ve společnosti (MdV)
Ekonomika a finance		<ul style="list-style-type: none"> • banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků • výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost • principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání 	<ul style="list-style-type: none"> • Princip sociálního smíru a solidarity (MkV) • Základní podmínky života (EV) • Lidské aktivity a problémy životního prostředí (EV) • trh práce (SP) • podnikání (SP) • zaměstnání (SP)
Aplikovaná etická výchova	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si význam odpovědnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • úcta k životu ve všech jeho formách, zodpovědnost za životní prostředí • zdroje etického poznání 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj schopnosti poznávání (OR) • seberegulace a sebeorganizace (OR) • poznávání lidí (SR) • kooperace a kompetice (SR) • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

			(MR) <ul style="list-style-type: none">• Hodnoty, postoje, praktická etika (MR)• Kulturní diference (MkV)• Lidské vztahy (MkV)
--	--	--	--

5.14 Hudební výchova

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	1	1	1	1

Charakteristika předmětu

Předmět realizuje Hudební obor vzdělávací oblasti Umění a kultura. Realizují se tématické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova RVP, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP, Multikulturní výchova RVP a Mediální výchova RVP.

Předmět se vyučuje jako povinný od primy do kvarty ve třídách dělených na polovinu 1 hodinu týdně. Je také zařazen 2 hodinami týdně v 1.a 2. ročníku čtyřletého studia. Pro výuku v kvintě a následně sextě si žáci volí dál buď Hudební výchovu nebo Výtvarnou výchovu a tady je časová dotace předmětu 2 hodiny týdně. Na předmět (dle zájmu žáků) může navazovat volitelný předmět Dějiny hudby v septimě a ve 3. ročníku.

Pro výuku jsou k dispozici dvě odborné učebny vybavené klavíry a audio-vizuální technikou. V kabinetě HV jsou k dispozici další hudební nástroje – kytary, zobcové flétny, keyboard, rytmické nástroje dětského Orffova instrumentáře.

Žáci bývají aktivně zapojováni dvakrát ročně v rámci školy ke koncertování na hudebním matiné.

Předmět Hudební výchova má velký význam pro formování estetického a pocitového vnímání žáků v kontextu s ostatními, převážně naukově orientovanými předměty. V průběhu výuky se žáci seznámí se základními hudebními pojmy, styly, žánry a formami, s kategoriemi hudebních nástrojů, s pěveckými návyky a typy hlasů, pěveckých sborů. Důležitou složkou je přehled nejvýznamnějších hudebních skladatelů a děl.

Žák je veden k tomu, aby zejména:

- chápal význam emotivních a pocitových prožitků pro život,
- v rámci svých možností interpretoval a produkoval hudbu,
- našel hudbě prostředek relaxace i duševního obohacení,
- chápal, že práce jedince ovlivní výsledek práce celé skupiny,
- si na základě poznání duchovních a kulturních hodnot současných i minulých utvářel nepředpojaté postoje k různým kulturám a společenstvím,
- chápal význam hudby v historickém kontextu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel klade důraz zejména na individuální přístup k žákům a jejich hudebním dovednostem, na rozvoj jejich vlastních schopností, na tvořivost a individuální hudební cítění a prožívání hudby – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.

Učitel zařazuje a organizuje skupinové práce při přípravě a realizaci hudebního objektu (písň, skladby, improvizace) – kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní.

Učitel zařazuje a vede diskuzi zahrnující vyjadřování vlastních úsudků, postojů v receptivních činnostech – kompetence komunikativní.

Učitel organizuje návštěvy z řad žáků brněnské konzervatoře podle aktuálních možností. Formuje tak postoje žáků k emotivním a pocitovým prožitkům a formuje jejich vztah k živé hudební produkci, rozvíjí tak jejich kulturní rozhled – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.

Učitel zadává žákům referáty k individuálnímu zpracování a prezentaci – kompetence k učení, kompetence komunikativní.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1. ročník			
Poznatky z HN	<ul style="list-style-type: none"> • sluchem rozpozná 4 vlastnosti tónu, rozliší vzestupnou a sestupnou melodii • zapíše délky not, pomlky • rozliší noty základní a odvozené, posuvky • rozpozná dur a moll stupnice, akord • orientuje se v dynamických znaménkách • dokáže doplnit chybějící doby v taktech • zapíše jednoduchý rytmus v daném taktu • dokáže s počítáním vytleskat zapsané rytmické cvičení 	<ul style="list-style-type: none"> • Poslechové činnosti • Hudebně teoretické činnosti: • noty, pomlky, posuvky, stupnice, akordy • rytmické doplňování chybějících dob • rytmický diktát (2, 3, 4/4 takt) 	PT. 1 Osobnostní a sociální výchova: 1.1 Rozvoj schopností poznávání, 1.5 Kreativita. 1.8 Komunikace – všechny okruhy prolínají celým studiem na nižším gymnáziu. PT. 4 Multikulturní výchova: 4.1 Kulturní diference – prolíná celým studiem na nižším gymnáziu.
Zpěv	<ul style="list-style-type: none"> • zpívá dle svých dispozic intonačně čistě, rytmicky přesně v jednohlase, v kánonu • orientuje se v jednoduchém notovém zápisu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vokální činnosti: • hlasová cvičení • zpěv umělých, lidových písní, kánonů, koled • Instrumentální činnosti: • rytmická hra na tělo, ozvěna 	

	<ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduché rytmické doprovody • dokáže zopakovat melodický a rytmický model 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchý doprovod lidových písní s využitím Orffova dětského instrumentáře 	
Svět orchestru Dirigent Opera ND Praha Divadla v Brně	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů, dovede je pojmenovat a zařadit do nástrojových skupin • rozpozná užité výrazové prostředky ve znějící hudební ukázce • taktuje dvoučtvrt'ový, tříčtvrt'ový a čtyřčtvrt'ový takt • rozpozná sólový hlas a sborový zpěv • rozlišuje operu, muzikál, balet, činohru • zná základní informace z historie vzniku ND Praha 	<ul style="list-style-type: none"> • Instrumentální činnosti: • lidové nástroje a kapely (dudy, cimbál, primáš) • opera (libreto, árie, recitativ, smíšený sbor, partitura, taktovka) • hra na dirigenta • historie ND v Praze • Poslechové činnosti: • opera, muzikál, balet • vlastní zážitky z divadelních představení 	PT. 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: 3.2 Objevujeme Evropu a svět. ČJ, D,OV, VV
Poznatky DH: B. Smetana A. Dvořák Foerster, Novák, Suk Zd. Fibich	<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná hudební formu: operu, melodram, balet • zná základní údaje o českých hudebních skladatelích • umí vyjmenovat stěžejní díla těchto autorů • poznává nejnámější skladby 	<ul style="list-style-type: none"> • Poslechové činnosti: • výběr poslechových skladeb • skladby vokální a instrumentální (opakovaný poslech) 	PT. 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: 3.2 Objevujeme Evropu a svět.
2. ročník			
Hudební teorie	<ul style="list-style-type: none"> • Při hudebních aktivitách využívá své dosavadní znalosti z hudební nauky • Snaží se částečně reprodukovat motivy • Tvoří jednoduché doprovody • Seznámí se s dvojitými posuvkami, umí je zapsat, přečíst, eventuálně zahrát • Seznámí se: synkopa, triola, předtaktí, transpozice 	<ul style="list-style-type: none"> • Hudebně teoretické a instrumentální činnosti: • Se prolínají do ostatních hudebních činností během školního roku • Tvorba jednoduchých rytmických, melodických, harmonických doprovodů • Noty s dvojitými posuvkami, stupnice, intervaly • Rytmický diktát (synkopa, triola) • Jednoduchou známou lid. píseň „Dů, kravičky“ transponuje – notový zápis 	PT.1 Osobnostní a soc. vých.: 1.1 Rozvoj schopností poznání, 1.2 Sebepoznání a sebepojetí.
Zpěv	<ul style="list-style-type: none"> • Při zpěvu uplatňuje správné pěvecké návyky a dovednosti dle svých individuálních dispozic v jednohlase i vícehlase • Pracuje na rozšiřování svého hlasového rozsahu • Dechová cvičení provádí vestoje 	<ul style="list-style-type: none"> • Vokální činnosti: • Pravidla hlasové hygieny • Mutace, foniatr • Dělení pěveckých hlasů ve sborech, názvy úspěšných pěveckých těles (kritické ohlasy jejich vystoupení a úspěchů) • Sólové hlasy, jména významných pěvců – CD, video 	PT.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: 3.2 Objevujeme Evropu a svět PT. 6 Mediální výchova: 6.4 Vnímání autora mediálních sdělení

		<ul style="list-style-type: none"> • Vokální projev • Lidové, umělé písně, kánony, polyfonní zpěv – tři lid. písně: „Já do lesa“, „Jede, jede poštovský“, „Neviděli jste tu“ • Písně se synkopou, triolou, předtaktím 	
Tanec	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná některé druhy lidových tanců dle poslechových ukázek • Na základě individuálních pohybových schopností a vyspělosti předvede taneční kroky, zapojí se v jednoduchých krokových variacích 	<ul style="list-style-type: none"> • Hudebně pohybové činnosti: • Lidové tance (polka, valčík, mazurka) • Moderní tance s poslechem CD (letkis) • Výrazový tanec x balet (ukázky našich st. žáků na videu) • Pantomima (situace v běžném životě, povolání, reklama, příběh, pohádka, hudební dílo, . . .) 	3.1 Evropa a svět nás zajímá. OV, TV PT.1 Osobnostní a soc. výchova: 1.5 Kreativita. 1.7 Mezilidské vztahy.
Dějiny hudby	<ul style="list-style-type: none"> • Zařadí skladbu do příslušného slohového období • Pojmenuje hudební formy různých období • Při poslechu využívá dosavadní získané zkušenosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Poslechové činnosti: • Výběr poslechových skladeb z různých slohových období – Vivaldi, Bach, G. F. Händel; CD ukázky; písemný test včetně CD ukázek; Mozart, Beethoven; F. J. Haydn; CD ukázky; písemný test včetně CD ukázek • Polyfonie vokální a instrumentální • Skladby vokální a instrumentální • Hudební formy – suita, kánon, fuga, oratorium, kantáta, concerto grosso, koncert, sonáta, symfonie • Nástrojové obsazení těchto hudebních forem 	Evropa a svět nás zajímá (evropské kulturní hodnoty)
3. ročník			
HN	<ul style="list-style-type: none"> • Využívá své dosavadní znalosti při různých hudebních aktivitách • Dle svých individuálních schopností a dovedností tvoří jednoduché doprovody k pěveckým projevům na kytaru, klavír, zfl. • Uvede příklady jednoduchých akordických značek • Sluchově rozpoznává akordy: dur, moll, zv., zm., D7 	<ul style="list-style-type: none"> • Hudebně teoretické a instrumentální činnosti: • Tvorba jednoduchých instrumentálních doprovodů • Předpokládaná znalost hry na hudeb. nástroje: kytara, klavír, zfl. z výuky v ZUŠ • Používání akordů, orientace v akordických značkách • Noty, intervaly, typy stupnic, prohlubování znalostí 	PT.1 Osobnostní a sociální výchova : 1.2 Sebepoznání a sebezpečí. 1.3 Seberegulace a sebeorganizace. 1.5 Kreativita. 1.7 Mezilidské vztahy. PT.1 Osob. a soc. vých. : 1.7 Mezilidské vztahy PT4. Multikulturní výchova:

<p>Zpěv</p> <p>Dějiny hudby</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se se starými církevními stupnicemi, typy C-klíčů, paralelními a stejnojmennými stupnicemi • Zapiše v notách melodický diktát, délkami not a v příslušných daných taktech také rytmický diktát • Zvládne vyťukat – vytleskat i dvouhlasé rytmické cvičení (sám, ve dvojici) • Ve dvojicích se pokusí sestavit tajeňku s názvem hudebního díla (CD poslech) nebo se jménem probíraného hudební skladatele • Zpívá na základě svých individuálních schopností a získaných dovedností intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, vícehlase • Dokáže ocenit kvalitní pěvecký projev druhého 	<ul style="list-style-type: none"> • Opakování DH – zábavnější formou: tvoření tajeňek • Dvojhlasá rytmické cvičení • Vokální činnosti • Rozšiřování hlasového rozsahu • Hlasová a rytmická cvičení • Zpěv kánonů, 2 lidové písně: „Andulko, mé dítě“, „Na Bílé hoře“. • Zpěv lidových a umělých písní odpovídajících probíraným slohovým obdobím • Poslechové činnosti: • Hudba umělecká a nonumělecká • Původ hudby, pravěk a starověk – Řecko, Řím • Středověk – gregoriánský chorál (CD, video) • Renesance – mše, madrigal (CD) • Romantismus – hud. formy, skladatelé (CD) • Populární hudba 20. stol. – 50.léta –rock-n-roll, country and western, 60.léta, 70.-80.léta (CD, video – muzikály) 	<p>4.2 Lidské vztahy.</p>
<p>• 4. ročník</p>			
<p>HN</p> <p>Zpěv</p> <p>Dějiny hudby</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Všimá si dynamických a výrazových změn v hudebním proudu • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • Přistupuje k dílu jako k logicky utvářenému celku • Orientuje se v hudebních slozích, uvede významné představitelé • Zařadí dle svých individ. schopností a získaných vědomostí slyšenou hudební ukázkou do slohového období • Rozlišuje hudbu uměleckou a nonuměleckou • Orientuje se v akordických kytarových značkách • Pokusí se o zápis – transpozici lidové písně • Dle svých individuálních schopností a dovedností doprovází zpěv kolektivní třídy 	<ul style="list-style-type: none"> • Předpokládaná znalost hry na hudeb. nástroje: kytara, klavír, zfl. z výuky v ZUŠ • Používání akordů, orientace v akordických značkách • Noty, intervaly, typy stupnic, prohlubování znalostí • Opakování DH – zábavnější formou: tvoření tajeňek • Dvojhlasá rytmické cvičení • Vokální činnosti • Rozšiřování hlasového rozsahu • Hlasová a rytmická cvičení • Zpěv kánonů, 2 lidové písně: „Andulko, mé dítě“, „Na Bílé hoře“. • Zpěv lidových a umělých písní odpovídajících probíraným slohovým obdobím • Poslechové činnosti: 	<p>PT.3 Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech :</p> <p>3.1 Evropa a svět nás zajímá.</p> <p>3.2 Objevujeme Evropu a svět.</p> <p>PT.6 Mediální výchova :</p> <p>6.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>PT.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:</p> <p>3.1 Evropa a svět nás zajímá. (Evropské kulturní hodnoty, význam světové a evropské hudby v českém prostředí)</p> <p>PT.6 Mediální výchova:</p> <p>6.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.</p> <p>6.5 Fungování a vliv médií ve společnosti.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Dle svých hudebních dispozic zpívá kultivovaně, intonačně čistě a rytmicky přesně • Dodržuje správné rytmické návyky hlasovou hygienu, uplatňuje ji i při mluvním projevu v běžném životě • Orientuje se ve stěžejních písničkách domácí kulturní scény • Orientuje se v množství hudebních druhů, žánrů a stylů • Na základě svých individuálních schopností zařadí slyšenou hudební ukázkou do stylového období 	<ul style="list-style-type: none"> • Hudba umělecká a nonumělecká • Hudebně teoretické a instrumentální činnosti: • Prolínají do ostatních hudebních činností během školního roku • Noty, akordy, rytmus, metrum • Rytmický doprovod lidových písní • Vokální činnosti: • Vlastní osobitý vokální projev • Zpěv v jednohlase i vícehlase • Výběr písní odpovídajících probíraným obdobím české hudby vážné i populární • Poslechové činnosti: • Počátky českých hudebních dějin – nejstarší české písně, husitský chorál (CD) • Česká renesance (K.Harant z Polžic a Bezdruzic, J.C.Vodňanský), CD • České baroko (A.V.Michna z Otradovic, P.J.Vejvanovský, B.M.Černohorský, opera – F.V.Míča), CD • Český klasicismus (J.V.Stamic, J.A.Benda – melodram, J.Mysliveček, A.J.Rejcha – dechové kvinteto, J.Jan Ryba), CD, video • Český romantismus (F.Škroup, B.Smetana, A.Dvořák, Z.D.Fibich), CD, Videodokumenty • Česká hudba 20.století (L.Janáček, J.Suk, V.Novák, B.Martinů), CD, videodokumenty • Opakování z primy a sekundy, ale s rozšířením informací o „zajímavostech“ ze života skladatelů • Současní skladatelé umělecká a nonumělecká hudby (P.Eben, I.Hurník, P.Blatný, P.Řezníček, D.Dlouhý, I.Medek, V.Zouhar. O.Soukup, K.Svoboda,) CD, videodokumenty • Česká populární hudba (jazz a swing, trampská píseň, divadla malých 	<p>Poznámka: žáci si tvoří a přednáší hudební referáty s poslechovými ukázkami.</p>
--	---	---	---

		forem, big beat, folk, pop a rock), CD	
		• Vytváření vlastních soudů a preferencí	

5.15 Výtvarná výchova

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	2	2	1	1

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací oblast Umění a kultura je zastoupena vzdělávacími obory Hv a Vv.

Výtvarná výchova poskytuje žákům možnost vlastní tvorby vycházející z jejich individuálního výrazového projevu. Rozvíjí tvořivost, zejména zrakovou představivost, paměť, fantazii a kultivuje smyslové vnímání. Obohacuje schopnost symbolického vyjadřování a komunikace. Poskytuje žákům prostředky /zejména výtvarné/ k objevování komplexních hodnot, jako je harmonie, uměřenost, integrita. Vytváří podmínky pro psychosociální poznávání a sebepoznávání, motivuje k objevování a zkvalitňování hodnotných vztahů k lidem, sobě samému, přírodě, umění a věcem. Aktivizuje a rozvíjí zájem o umění, zvláště výtvarné, a prohlubuje kulturní rozhled.

Výtvarná výchova vychází ze čtyř principů: výrazového, tvořivého, zážitkového, dialogického. Ty je zapotřebí uplatňovat při stanovování konkrétních námětů, výtvarně výrazových prostředků i kritérií hodnocení.

- **výrazový princip** je založen na individuálních výrazových možnostech žáků. Respektuje a posiluje jeho jedinečnost a osobitost, podporuje jeho sebeobjevování. Vychází z jeho zájmů, postojů a hodnot, na které navazuje a rozvíjí je. Charakteristickým výrazovým prostředkem je spontánní expresivní tvorba.
- **tvořivý princip** nezaložen na snaze o proměny a rozmanitost vidění, hodnocení a tvorby. Uplatňuje se ve vstřícné sociální atmosféře. Charakteristické je zde propojení spontánní tvorby s uvědomělou analýzou výběrem nejlepšího řešení.
- **zážitkový princip** je založen na potřebě žáků používat výtvarné situace a být pro ně plně zaujat. Opírá se bezprostředně o zkušenosti a prožívání smyslového vnímání. Charakteristickými podněty pro zážitky je ozvlášťování věcí a událostí a vstupování žáků do akce /akční tvorba, dramatizace/
- **dialogický princip** je založen na respektování individuálních zkušeností žáků. Směřuje k pochopení opodstatněnosti rozmanitých pohledů, přístupů i hodnot, ke srovnání různých hledisek a ke vzájemnému obohacování. Předpokladem k tomu je dialog mezi žáky, opatřený o zážitky z vlastní umělecké tvorby a dialog mezi žáky a vyučujícím. Vyučující vstupuje do jejich dialogu, napomáhá mu a přispívá k němu svými znalostmi.

Výtvarná výchova se zaměřuje zejména na tyto cíle:

- rozvoj výtvarných dispozic žáků
- rozvoj schopnosti porozumět pojmům a obrazům

- rozvoj tvůrčích a explorativních dovedností
- rozvoj hodnotících schopností
- rozvoj komunikativních dovedností
- rozvoj sociálně psychických předpokladů

Předmět výtvarná výchova je realizován takto:

1. ročník – 2 hodiny týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně
3. ročník – 2 hodiny jednou za čtrnáct dní
4. ročník – 2 hodiny jednou za čtrnáct dní

Třída je půlená, což umožňuje lepší komunikaci se žáky a kvalitnější rozbor žákovských prací.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1. ročník			
Příroda, tvar	<ul style="list-style-type: none"> • Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích • Užívá některé metody současného výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s uměleckým dílem • Experimenty s reprodukcí • Vyjadřování prožitků netradičními způsoby • Práce s barvou • Omezená barevnost 	Průřezová témata prolínají celým procesem a průběhem výuky a jen stěží je jde přesně přiřadit. PT1.1,PT1.2,PT1.3,PT1.5 PT1:6,PT1.7,PT1.8,PT1.9, PT1.10,PT1:11
Svět předmětů, čas	<ul style="list-style-type: none"> • Využívá VOV k zaznamenávání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly • Využívá k zaznamenávání podnětů a představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Záznamy emocí, prožitků, představ, vjemů • Výtvarné vyjádření povrchu, struktury • Výtvarné vyjádření vjemů z hudby • Fantazie, sny, představy, příběh • Zvětšování, překrývání, detail 	PT3.1,PT3.2,PT3.3, PT4.1,PT4.2,PT4.3,PT4.4, PT5:1,PT5.2,PT5.3,PT5.4 PT6.2,PT6.4,PT6.5,PT6.7
Písmo, řešení, plochy	<ul style="list-style-type: none"> • Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků VOV a jejich vztahů • Uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů představ a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> • Plošné a prostorové vyjadřování • Kombinované techniky, experimenty s materiály • Pohyb, rytmus, řazení prvků • Princip sériovosti • Proměna tvaru, stopa, znak 	
Zvíře	<ul style="list-style-type: none"> • Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité VOV 	<ul style="list-style-type: none"> • Barvy základní doplňkové • Malba temperou, akvarel 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných VOV 	<ul style="list-style-type: none"> • Barevný kontrast, kompozice 	
Člověk, rok	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje umělecká VOV současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i osobitých zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> • Tělo ve výtvarném umění • Portrét, mimika, gesto • Lidská postava, pohyb, maska 	
Architektura, exteriér	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší působení VOV v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného symbolického obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vztah člověka k prostředí • Krajina, mapa, reliéf • Stavba tvaru, struktura, detail • Kresba a malba podle modelu 	
2. ročník			
Svět přírody	<ul style="list-style-type: none"> • Žák užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích • Užívá některé metody současného výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> • Práce zachycující proměnu času • Fáze pohybu a prostředky zachycení jeho jednotlivých fází • Roční období, proměny světla, krajiny • Mobilní objekty, hra s prostorem • Záznam řeči, hudby 	
Materiály	<ul style="list-style-type: none"> • Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků VOV a jejich vztahů • Uplatňuje je pro vytváření vlastních zkušeností, vjemů představ a poznatků • Variruje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> • Využití malby, kresby, grafiky • Prostorová tvorba • Práce s rozličnými materiály/kov, dřevo, papír, plast/ • Koláž/prolínání světů/ • Kombinované techniky 	
Ozvláštnění	<ul style="list-style-type: none"> • Užívá VOV k zaznamenávání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Divadlo, performance/kulisy, masky, kostým, hudba, hra s textem/ • Živly/země, vítr, oheň, voda/ • Baltické etudy, užitý dekor 	
Tajemství života	<ul style="list-style-type: none"> • Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité VOV, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných VOV 	<ul style="list-style-type: none"> • Hledání vlastního výrazu • Hledání výrazových prostředků pro vyjádření nálad, pocitů, fantazie • Osobní prostor, místo k bytí, interiér, exteriér • Perspektiva vnějšího a vnitřního prostoru 	
Člověk, figura, portrét	<ul style="list-style-type: none"> • Ověřuje komunikační účinky VOV v sociálních 	<ul style="list-style-type: none"> • Samostatná tvorba • Skupinová práce 	

	<ul style="list-style-type: none"> vztazích a vhodnou formou je prezentuje • Objasňuje záměr tvorby a její proměny z hlediska komunikačního obsahu VOV vlastních i uměleckých v historických, sociálních a kulturních souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> • Velký formát, vývojová řada, projekt • Interpretace díla, příběh • Design, reklama • Figurální námět/postava, portrét 	
Ornament, interiér	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje umělecká VOV současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> • Umělecko-historické slohy • Návštěva galerií, muzeí • Video, film, architektura • Archetyp, přírodní národy, inspirace východní kulturou • Řemesla/keramika, řezbářství, textil/ 	
3. ročník			
Život jako tajemství	<ul style="list-style-type: none"> • Žák rozeznává specifčnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě nově uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci • V konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> • Možnost forem vizuálně obrazných vyjádření • Linie, tvar, barva, světlo • Plocha, objem/prostorová tvorba/ • Technologické postupy tvorby • Grafické techniky 	
Člověk a prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk a prostředí • Architektura a její vliv na člověka v proměnách času 	
Svět výtvarníka	<ul style="list-style-type: none"> • Interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta 	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámení s aktuální situací na české výtvarné scéně • Návštěvy galerií, diskuse s výtvarníky, komentované video • Výtvarné techniky • Nová média 	
Roční doby, svátky	<ul style="list-style-type: none"> • Orientace v liturgickém i občanském roce • Lidové zvyky a orientace v nich 	<ul style="list-style-type: none"> • Proměny života • Osobnost, vztahy • Vnitřní krajina • Studie, inspirace přírodními motivy 	
Svět kolem	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskusní fórum v intencích esteticky hodnotících hledisek vizuální kultury • Individuální, kolektivní projev • Práce ve skupině • Akční tvorba 	

Nové souvislosti	<ul style="list-style-type: none"> • Své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> • Vliv reklamy • Film, fotografie • Street art • Užitá grafika, design • Masovost a autenticita projevu 	
Nadsázka	<ul style="list-style-type: none"> • Na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19.století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> • Citace, parafráze, narážka • Humor ve výtvarném umění • Karikatura, komix • Autenticita projevu a vyprázdňenost forem • Seznámení s umělecko historickými památkami v nejbližším okolí • kresba 	
Oděv	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření, aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikace, hra s formátem • Gestická malba • Haptická projekce 	
4. ročník			
Můj příběh	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, typy kontrastů, rozvržení tvarů a hmot v ploše a prostoru, vyjádření pohybu a změn v obraze a vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání 	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s materiály • Kompozice, barva • Tvar, linie, bod • Kontrast, rytmus, plocha • Inspirace hudbou • Práce v exteriéru 	
Moje totožnost	<ul style="list-style-type: none"> • Při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • Já-moje identita • Osobní značka, znak • Subjektivní vyjádření, introspekce 	
Moje zájmy	<ul style="list-style-type: none"> • Samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky a při vlastní tvorbě také uplatňuje umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění • Nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající z nich pro 	<ul style="list-style-type: none"> • Dlouhodobý projekt • Možnost seberealizace a sebevyjádření, temperament extrovert-introvert/ 	

	uskutečňování svých projektů		
Vztahy nově	<ul style="list-style-type: none"> Využívá znalostí, aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy 	<ul style="list-style-type: none"> Seznámení s novými médii a technikami Současné umělecké směry a jejich vliv na společnost na konci 20.století 	
Hra	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> Výtvarné techniky, grafika, malba Základy fotografie, film, divadlo Prostorová tvorba 	
Tradice, zvyky	<ul style="list-style-type: none"> Na konkrétních případech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot 	<ul style="list-style-type: none"> Moderní umění a archetypální principy jako zdroj inspirace Archetypální souznění různých kultur Tradice, zvyky, folklór Klasická a nová média v proměnách času 	
Svět okolo	<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje umělecké slohy a umělecké styly z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> Umělecké směry 20.stol. Seznámení se současnými výtvarnými tendencemi Body art Land art Konceptuální umění 	
Interpretace	<ul style="list-style-type: none"> Vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> Proměnlivost obrazu v čase Návštěva galerií, galerijní animace Interpretace obsahu vizuálně obrazných vyjádření Reflexe vývoje umění v současné společnosti 	
Vyjadřovací prostředky	<ul style="list-style-type: none"> Na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filosofické okolnosti vzniku uměleckých děl 	<ul style="list-style-type: none"> Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků Nestandardní postupy ve výstavbě díla Současné výstavy v kontextu společenského dění 	

5.16 Tělesná výchova

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	2	2	2	2

Cílem výuky předmětu tělesná výchova je získání základních pohybových dovedností, jejich rozvoj podle individuálních schopností a jejich využití v praktickém životě. Tělesná výchova by měla studentům také přinášet možnost odreagování se od psychického tlaku, kterému jsou v průběhu studijního týdne vystaveni. Proto je výuka koncipována tak, aby si studenti vytvořily kladný vztah k tělesným aktivitám a aby jejich pohybové dovednosti přešly do roviny návyků, které budou využívat v průběhu celého života.

Role vyučujícího v hodinách tělesné výchovy spočívá zejména v osobním přístupu ke každému jedinci, v efektivním a intenzivním zaměstnání studentů, v jejich metodickém vedení a řízení, v podpoře samostatného vyhledávání tělesných a sportovních aktivit. Svým působením se snaží eliminovat možnost vzniku zranění. Samozřejmým úkolem vyučujícího je i motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Do výuky předmětu jsou zařazeny tématické okruhy průřezových témat.

Tělesná výchova v rámci mezipředmětových vztahů spolupracuje s biologií, chemií, fyzikou, společenskými vědami a zeměpisem.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Studenti jsou v rámci předmětu tělesná výchova vedeni k těmto činnostem:

- zaujímá kladný vztah k tělesným aktivitám
- rozvíjí pohybové dovednosti ve vztahu ke svým individuálním schopnostem
- snaží se pochopit fyziologický základ pohybu a jeho důležitost pro zdraví vývoj organismu
- zaujímá kladný vztah k pohybovým aktivitám v přírodě
- v rámci svých sportovních aktivit dodržuje pravidla ochrany životního prostředí
- snaží se předcházet zraněním a poškozením organismu
- buduje si a rozvíjí své sociální dovednosti při kolektivních sportovních aktivitách
- řídí se pravidly fair – play

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1. ročník			
Bezpečnost a hygiena	<ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody a silničního provozu • Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobuje jim svou činnost • Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnost a hygiena v tělesné výchově • Dopomoc a záchrana při cvičení • Poskytnutí první pomoci při úrazu • Správné držení těla, správné zapojení dechu 	PT 1.1., 1.2, 1.3. 2.2., 2.5. 13.3., 11.34., 11.37.
Příprava na pohybovou činnost	<ul style="list-style-type: none"> • Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností • Zvládá individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny • Zvládá v souladu i s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinace, posilování a protažení svalového aparátu • Rozvoj vytrvalosti, rychlosti, síly a obratnosti • Průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení 	
Gymnastika	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá gymnastické názvosloví • Zvládá naučené akrobatické dovednosti • Užívá správný rozběh, odraz a doskok při přeskočení náradí • Zvládá správné držení těla při cvičení na kruzích • Správnou technikou vyšplhá na laně • Sladí pohyb s hudbou • Zvládne správnou koordinaci při cvičení s náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní gymnastické pojmy – názvosloví • Zdravotní a kondiční cvičení • Cvičení s náradím a náčiním • Akrobacie – kotouly vpřed a vzad, kotoul letmo, stoj na ruce se záchranou, svíčka s oporou a bez opory, stoj na hlavě se záchranou • Přeskoky – roznožka přes kozu, výskok do kleku a dřepu na švédskou bednu • Kruhy – komfání, houpání, rotace kolem své osy, seskok zákmihem • Šplh – na laně, nácvik techniky • Moderní gymnastika – cvičení se švihadlem a 	

		krátkou tyčí, cvičení při hudbě	
Atletika	<ul style="list-style-type: none"> • Užívá osvojené názvosloví • Dbá na koordinaci pohybu • Dbá na samostatnou přípravu svalového aparátu před daným cvikem • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Běh – atletická abeceda, nácvik rychlých startů ze stoje, sedu a lehu, technika běhu a startu, běhy na různé distance: 60 m, 800 m, vytrvalostní běh na 12 minut, zvládá techniku startu a běhu, správně využívá dech, nácvik štafetové předávky a štafety • Skoky – skok z místa, skok daleký – správná technika odrazu, letu a dopadu 	
Sportovní hry	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> • Vybíjená – zdokonalování hry, dodržování pravidel • Přehazovaná – zdokonalování házení a chytání, rychlé a přesné přihrávky, pravidla hry, taktika, rozhodování • Košíková – driblíng na místě, v pohybu, pravou – levou rukou, nácvik přihrávek, střelba na koš • Kopaná – fotbalová rozsvička, zpracování a přihrávky na místě, po zemi, vnitřním nártem (placírkou), střelba placírkou, obejití soupeře, pravidla fotbalu • Doplnkové hry – sálová kopaná, florbal, kickbal, házená, ringo 	
2. ročník			
Bezpečnost a hygiena	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytne pomoc i záchranu • Zvládá ošetření drobných poranění • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnost a hygiena v tělesné výchově • Pomoc a záchrana při cvičení • Poskytnutí první pomoci při zranění • Správné držení těla, správné dýchání 	PT 1.1., 1.2., 1.3. 2.2., 2.5. 5.3., 5.4. 13.7., 11.37., 11.34.
Příprava na pohybovou činnost	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá individuální rozsvičení, strečink celého těla před a po skončení zátěže 	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinace, posilování a protažení svalového aparátu • Rozvoj vytrvalosti, rychlosti, síly a obratnosti • Průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení 	

Gymnastika	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá gymnastické názvosloví • Zvládá naučené akrobatické dovednosti • Užívá správný rozběh, odraz a doskok při přeskoku přes nářadí • Správnou technikou vyšplhá na laně, uplatňuje správnou techniku nohou • Sladí pohyb s hudbou, správná koordinace při cvičení s náčiním 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní gymnastickou pojmy – názvosloví, zdravotní a kondiční cvičení, cvičení s nářadím a náčiním • Akrobacie – kotouly vpřed, vzad roznožmo, kotoul vzad do stoje spojného, kotoul letmo přes překážku, stoj na ruce, svíčka s oporou a bez opory, stoj na hlavě, přemet stranou • Přeskoky – přes nářadí, přes kozu – roznožka, nácvik skrčky • Kruhy – komíhání, houpání, rotace kolem své osy, kotoul vpřed a vzad, v předkmihu obrat, seskok zákmihem • Šplh – nácvik správné techniky nohou při šplhu na laně • Moderní gymnastika – cvičení se švihadlem, s krátkou tyčí, s míčem, cvičení při hudbě 	
Atletika	<ul style="list-style-type: none"> • Užívá osvojené názvosloví • Dbá na koordinaci pohybu. Dbá na samostatnou přípravu svalového aparátu před daným cvikem • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Zvládá techniku startu a běhu, správně využívá dech 	<ul style="list-style-type: none"> • Běh – zdokonalování techniky běhu, atletická abeceda, rychlé starty ze stoje, sedu a lehu, nácvik startů z bloku, běh na 60 m, běh na 800 m, vytrvalostní běh na 12 minut, zlepšování techniky předávání štafetového kolíku a štafety • Skoky – skok z místa snožmo, trojskok z místa, skok daleký – zdokonalování správné techniky odrazu, letu a dopadu, vyměření rozběhu 	
Sportovní hry	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje při hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> • Vybíjená – zdokonalování hry, dodržování pravidel • Přehazovaná – rychlé a přesné přihrávky, prudké odehrávání míče do soupeřova pole jednoruč a obouřuč. Chytání přihrávky, přehazování, pravidla hry. Rozhodování, taktika • Kopaná – zpracování a přihrávky v pohybu, vnějším a přímým nártem, střelba přímým nártem, obranný a útočný systém, mikrofotbal, práce rozhodčího 	13.8.

		<ul style="list-style-type: none"> • Volejbal – základní způsoby odbití míče, odbití míče ve sníženém postoji, odbití míče v nízkém postoji, nácvik základních dovedností pro zvládnutí podání, upravené a průpravné hry • Košíková – správný postoj při přihrávce, driblink pravou i levou rukou bez očního kontaktu s balonem, driblinková abeceda (kroužení míče okolo těla, osmička atd.), driblink na místě a v pohybu, nácvik dvojtaktu, zdokonalování přihrávek, střelba na koš, střelba z různých míst • Doplnkové hry – sálová kopaná, florbal, kickbal, házená, ringo 	
Lyžování a snowboarding	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá jízdu na vleku, bezpečnost pohybu na sjezdovce a v zimní horské krajině 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní průpravná cvičení pro zvládnutí lyžařské techniky, rozvíjející výcvik, jízda na vleku, zásady a praktické zvládnutí pohybu v zimní horské krajině 	13.19., 7.8., 7.9.
3.ročník			
Bezpečnost a hygiena	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytne dopomoc i záchranu. Upozorní samostatně na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením • Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu. Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnost a hygiena v tělesné výchově. Dopomoc a záchrana při cvičení. Poskytnutí první pomoci při zranění. Správné držení těla, správné zapojení dechu • Reakce těla při zhoršených rozptylových podmínkách • Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích bezpečného konaných ve škole i mimo ni • Zásady bezpečného používání sportovních potřeb a náradí 	PT 1.1., 1.2., 1.3. 2.2., 2.5. 13.20., 11.34., 11.37.
Příprava na pohybovou činnost	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá individuální i skupinové rozcvičení, strečink celého těla v úvodu i na konci hodiny 	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinační cvičení, posilování a protažení svalového aparátu. Rozvoj obratnosti, rychlosti, vytrvalosti a síly 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení 	
Gymnastika	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá gymnastické názvosloví • Zvládá naučené akrobatické dovednosti • Užívá správný rozběh, odraz a doskok při přeskoku náradí • Správnou technikou vyšplhá na laně • Sladí pohyb s hudbou, správná koordinace při cvičení s náradím 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní gymnastické pojmy – názvosloví základní gymnastiky • Zdravotní a kondiční cvičení • Cvičení s náčiním a na náradí • Akrobacie – různé modifikace a kombinace kotoulů vpřed a vzad, kotouly vpřed a vzad roznožmo, do stoje spatného, kotoul letmo přes překážku, stoj na ruce, stoj na ruce – kotoul vpřed s dopomocí, svíčka s oporou a bez opory, stoj na hlavě, přemet stranou • Přeskoky – přes kozu – roznožka, skrčka, přeskok přes bednu skrčkou • Kruhy – komíhání – správný odraz pod kruhy, houpání, rotace kolem své osy, kotoul vpřed a vzad v předkmihu obrat, seskok v záhupu a zákmihem • Šplh – na laně s přírazem, bez přírazu, na čas • Moderní gymnastika – cvičení se švihadlem, s krátkou tyčí, cvičení při hudbě, aerobic 	
Atletika	<ul style="list-style-type: none"> • Užívá osvojené názvosloví • Dbá na koordinaci pohybu a správnou techniku • Dbá na samostatnou přípravu svalového aparátu před daným výkonem • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti • Zvládá techniku startu a běhu • Správně využívá dech 	<ul style="list-style-type: none"> • Běh – zdokonalování techniky běhu, atletická abeceda, rychlé starty ze stoje, sedu a lehu, starty z bloku, běhy na 60 m, 100 m, 800 m, 1500 m. Vytrvalostní běh na 12 minut. Návčik štafety • Skoky – skok z místa snožmo, trojskok z místa, skok daleký – správná technika odrazu, letu a dopadu, vyměření rozběhu, skok vysoký – návčik základů techniky rozběhu, odrazu a letové fáze – průpravná cvičení 	
Sportovní hry	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnuté pohybové dovednosti aplikuje při hře, soutěžích a relaxaci • Zvládá pravidla košíkové, kopané v teorii i praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • Vybíjená – zdokonalování hry po technické i taktické stránce, dodržování pravidel 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá pravidla a taktiku vybíjené • Seznamuje se s pravidly odbíjené v teorii i praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • Přehazovaná – rychlé a přesné přihrávky, procvičování již získaných dovedností, pravidla, hra • Košíková – správný postoj při přihrávce, různé způsoby přihrávky, procvičování a zdokonalování driblinku, nácvik dvojtaktu, různé způsoby střelby na koš, střelba z různých míst • Odbíjená – základní způsoby odbití míče, podání vrchem, základní postavení hráčů ve hře, základní posty na hřišti, pohyby hráčů po hřišti, základy pravidel • Kopaná – zpracování a vedení míče, přihrávky vzduchem, pohyb bez míče, střelba vnějším nártem, pravidla futsalu, úloha brankáře, obrany, zálohy a útoku, taktika během utkání • Doplnkové hry – florbal, ringo, házená, kickbal 	
Pohybové hry	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • Zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastními oslabeními • Zvládá základní techniku speciálních cvičení • Koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele • Osvojované pohybové dovednosti tvořivě aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohybové hry družstev i jednotlivců s různým zaměřením • Netradiční pohybové hry a aktivity 	
Turistika a pobyt v přírodě	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá přípravu jednoduché turistické akce • Orientuje v pravidlech bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty • Ovládá principy chůze se zátěží i v mírně náročném terénu a táboření • Zvládá základy orientačního běhu • Aktivně uplatňuje zásady ochrany přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • Skupinové hry v přírodě • Zážitkové aktivity v terénu 	

	<ul style="list-style-type: none"> Požízuje dokumentaci z turistické akce 		
4. ročník			
Příprava na pohybovou činnost	<ul style="list-style-type: none"> Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji s ohledem na zatěžované svaly 	<ul style="list-style-type: none"> Rozevíčení, strečink celého těla na úvod a závěr hodiny, uvolnění nejzatíženějších partií těla 	PT 1.1., 1.2., 1.3. 2.2., 2.5.
Zlepšování tělesné zdatnosti	<ul style="list-style-type: none"> Některé pohybové aktivity zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a dovednosti k regeneraci organismu Činnosti, kterými překonává únavu a předchází stresovým situacím Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti 	<ul style="list-style-type: none"> Celkové posilování svalového aparátu Rozvoj všeobecné kondice Rozvoj vytrvalosti Zdravotně orientovaná zdatnost 	13.28., 11.34., 11.37.
Gymnastika	<ul style="list-style-type: none"> Zvládá gymnastické názvosloví Zvládá naučené akrobatické dovednosti Užívá správný rozběh, odraz, doskok při přeskoku nářadí Správnou technikou vyšplhá na laně, uplatňuje správnou techniku nohou při šplhu na laně 	<ul style="list-style-type: none"> Základní gymnastické pojmy – názvosloví, zdravotní a kondiční cvičení, cvičení s náčiním a na nářadí Akrobacie – kotouly vpřed, vzad vícekrát za sebou, kotouly vpřed, vzad roznožmo, kotoul vzad do stoje spojného, kotoul letmo přes překážku, stoj na ruce, stoj na ruce – kotoul, svička s oporou a bez opory, stoj na hlavě, přemet stranou, nácvik přemetu vpřed s dopomocí Přeskoky – přes nářadí, koza ve zvýšené výšce – roznožka, skrčka, přeskok přes bednu na šíř skrčkou Kruhy – zdokonalování naučených cviků, komíhání, houpání, rotace kolem své osy, kotoul vpřed a vzad, správný odraz pod kruhy, v předkmihu obrat, seskok v zákmihu a záhupu Šplh – šplh na laně s přírazem i bez přírazu, šplh na čas Moderní gymnastika – cvičení se švihadlem, s krátkou tyčí, cvičení při hudbě, aerobic 	

Atletika	<ul style="list-style-type: none"> • Užívá osvojené názvosloví • Dbá na koordinaci pohybu • Dbá na samostatnou přípravu svalového aparátu před daným cvikem • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti • Zvládá techniku startu a běhu, správně pracuje s dechem • Zvládá základy technických disciplín 	<ul style="list-style-type: none"> • Běhy – zdokonalování techniky běhu, atletická abeceda, rychlé starty ze stoje, sedu a lehu, starty z bloku, běh na 60, 100, 800 a 1500 metrů, vytrvalostní běh na 12 minut, nácvik štafety 4x100 a 4x200 metrů • Skoky – skok z místa snožmo, trojskok z místa, skok daleký – správná technika odrazu, letu a dopadu, vyměření rozběhu, skok vysoký 	
Sportovní hry	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnuté pohybové dovednosti aplikuje při hře, soutěži a relaxaci 	<ul style="list-style-type: none"> • Vybíjená – zdokonalování hry, dodržování pravidel, rozhodování hry • Přehazovaná – zdokonalování získaných dovedností, taktiky, rozhodování, přehazovaná se dvěma balony • Košíková – procvičování všech druhů přihrávek, driblinku na místě, v pohybu, oběma rukama, nácvik dvojtaktu a jeho využití při hře, procvičování techniky střelby, rozvíjení základních dovedností hry jednotlivce i týmu, základy taktiky obrany a útoku, hra • Odbíjená – nácvik blokování a smeče, procvičování získaných dovedností, základy obrany a útoku, hra • Kopaná – vedení a zpracování míče, přihrávky, obejití soupeře, standartní situace, nácvik přímých kopů a penalt, organizace a řízení utkání, taktická příprava před utkáním • Doplnkové hry – florbal, házená, kickbal, ringo 	
Pohybové hry	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • Zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastními oslabeními • Zvládá základní techniku speciálních cvičení • Koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohybové hry družstev i jednotlivců s různým zaměřením • Netradiční pohybové hry a aktivity 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Osvojované pohybové dovednosti tvořivě aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 		
Turistika a pobyt v přírodě	<ul style="list-style-type: none"> • Zná hlavní zásady přežití v přírodě • Osvojí si základní způsoby orientace v krajině • Zvládá jednoduché techniky ukrytí v přírodě a stavbu nouzového přístřešku • Užívá základní způsoby zajištění vody, potravy, tepla v nouzových situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohybové hry v přírodě • Skupinová stavba přístřešku v přírodě • Zážitkové hry 	

5.17 Náboženská výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	2	1	1	2

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět Náboženská výchova je určen obsahem křesťanského poselství o Bohu a člověku. Základní struktury tohoto obsahu jsou dány Biblií a učením Katolické církve. V nejširším pojetí tento obor prostupuje všemi vzdělávacími obory, přičemž jim ponechává jejich vlastní vědeckou metodiku a snaží se přivést studenta, aby skrze tyto skutečnosti nacházel a rozvíjel odpověď na základní otázku po smyslu světa a života.

Z tematických okruhů průřezových témat se dotýká jak osobnostní a sociální výchovy, tak i výchovy demokratického občana. Učí myslet v evropských a globálních souvislostech, vede studenta k multikulturnímu vnímání světa a společnosti. V prvním ročníku je kladen důraz na osobnostní výchovu a ve čtvrtém ročníku je součástí výuky také etický rozměr výchovy ke zdraví.

V rámci předmětu je částečně integrován tematický okruh „Výchova ke zdraví“ (vzdělávací oblast „člověk a zdraví“).

Předmět otevírá cestu sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí, nabízí zřetelnou orientaci v chápání hodnot a jejich hierarchie. Vede k pochopení řádu a pravidel, k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských a náboženských práv a svobod. Pomáhá překonávat stereotypy a předsudky, podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka náboženské výchovy probíhá převážně v odborné učebně vybavené moderní audiovizuální technikou a částečně v terénu (návštěvy kostelů, exkurze, aj.) Do výuky jsou zvány zajímavé osobnosti na tematické besedy (misionáři, terénní pracovníci atd.).

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
1. ročník			
Víra jako vztah k Bohu	<ul style="list-style-type: none"> • Chápe pojem víry jako vztahu k Bohu i člověku • Ztvární svoji představu o Bohu a o lidech. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojem víry, cesty k Bohu • Bible, rozdíly mezi Biblií a pohádkou • Vývoj našich představ o Bohu 	PT5.2, PT1.10, PT1.1 Český jazyk – starověká literatura – 1.24

	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si svoji lidskou důstojnost a své základní potřeby • Seznámí se s biblickou představou o stvoření, pokusí se výtvarně vyjádřit alegorické pasáže Bible (prorocká vidění) • Vnímá symboliku zobrazení andělů a chápe význam neviditelného stvoření v souladu se stvořením viditelným 	<ul style="list-style-type: none"> • Pradějiny v Bibli, řád stvoření, obrazy světa v dějinách, stvoření viditelné a neviditelné – andělé 	Výtvarná výchova – 15.7 Fyzika – Astrofyzika – 8.19 Občanská výchova - 13.2
Ježíš z Nazareta	<ul style="list-style-type: none"> • Umí popsat historickou událost narození Ježíše z Nazareta • Dokáže vysvětlit představy Židů o mesiáši • Zná historické okolnosti justiční vraždy Ježíše Nazaretského 	<ul style="list-style-type: none"> • Historická postava Ježíše z Nazareta, prameny, narození • Ježíš jako mesiáš • Okolnosti jeho smrti a význam vzkříšení – nekřesťanský a křesťanský pohled 	PT1.6 Dějepis – Římská říše 6.4
Duch svatý a církve	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se s projevem Božího ducha v Novém a Starém zákoně • Zná symbolická vyjádření Ducha svatého • Dokáže vysvětlit pojem církve a její vlastnosti • Orientuje se ve strukturách řízení církve – farnost, diecéze atd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Duch Boží v Novém a Starém zákoně a jeho symbolické vyjádření • Pojem církve a její vlastnosti 	PT 1.1, PT 1.5 Výtvarná výchova – 15.10
Společenství svatých a svátosti	<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže charakterizovat jednotlivé svátosti a způsob jejich udělování • Vytvoří si představu o nebi, očistci a pekle, která koresponduje s Bibli, současně si je vědom problémů souvisejících s těmito pojmy. Pokusí se svoje představy umělecky ztvárnit (kresba, flanerogram) • Pochopí význam odpuštění ve vztazích k Bohu i lidem • Uvědomuje si základní prvky sebeúcty a úcty k druhým. Zvládá elementární prosociální chování, pomoc v běžných školních situacích. Vyjadřuje soucit, zájem o spolužáky 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozdělení a charakteristika sedmi svátostí • Nebe, peklo, očistec. Odpuštění hříchů • Podpora oceňování, pozitivní hodnocení druhých, připsování pozitivních vlastností druhým 	PT 1.1, PT 1.5, PT1.10 Výtvarná výchova – 15.9
2. ročník			
Ježíšova osobnost	<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže vysvětlit význam Ježíšovy osobnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Ježíš z pohledu židovského a křesťanského 	PT 1.6, PT 1.7

	<ul style="list-style-type: none"> • Zná charakteristiku 4 kanonických evangelií a odliší je od apokryfních 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní historická data Ježíšova života 	Dějepis – 6.4 Český jazyk a literatura – 1.24
Židovské náboženství v době Ježíšově	<ul style="list-style-type: none"> • Zná důležité postavy a události židovských dějin • Orientuje se v historické, politické a náboženské situaci Židů v Palestině na přelomu letopočtu • Dokáže vysvětlit roli Jana Křtitele ve vztahu k Ježíši a k Ježíšovým současníkům 	<ul style="list-style-type: none"> • Židovská bible • Hlavní etapy židovských dějin • Praktikování židovské víry, židovské náboženské a politické skupiny • Osobnost Jana Křtitele 	PT 1.6 Český jazyk a literatura – 1.24
Země Palestina	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se na mapě Palestiny • Vytvoří plán cesty po památkách dnešního Izraele • Dokáže vysvětlit význam Jeruzaléma pro dnešní věřící 	<ul style="list-style-type: none"> • Historické názvy a geografické členění země Palestina • Významná místa z Ježíšova života 	PT 3. 2, PT 1.7, PT 4.4 Zeměpis – Izrael – 7.5
Ježíšovo dětství	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomí si rozdílné pohledy na dívku a chlapce v historickém a geografickém pohledu • Seznámí se s některými problémy dětí v dnešním světě 	<ul style="list-style-type: none"> • Chlapec Ježíš v chrámě • Obřady Židů spojené s dětstvím • Děti v dnešním světě a jejich problémy 	PT 1.7 Občanská výchova – 13.10
Ježíšovo veřejné působení	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se s vybranými postavami a příběhy z evangelií • Ve skupině zpracuje některý z příběhů a pronikne do dynamiky vztahů • Pochopí různé rozměry Ježíšovy osobnosti a hlavní cíl jeho veřejného působení • Seznámí se s některými uměleckými zpracováními událostí z Ježíšova života 	<ul style="list-style-type: none"> • Ježíšův křest a pobyt na poušti • Počátek jeho kázání • Ježíšovi učedníci a apoštolové • Ježíšovy zázraky • Ježíšovo učení – pojmy podobenství, nebeské království • Ježíšův vztah k různým společenským skupinám 	PT 1.7, PT 6.1 Zeměpis- 7.5 Občanská výchova – 13.10
Poslední události Ježíšova života	<ul style="list-style-type: none"> • Prohloubí znalost pašijového příběhu a uvědomí si význam Ježíšova vzkříšení pro první apoštolů 	<ul style="list-style-type: none"> • Okolnosti smrti a vzkříšení 	PT 1.1
Počátky církve	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se s NZ knihou Skutky apoštolské a hlavními událostmi při formování prvotní církve • Uvědomí si význam osobnosti sv.Pavla pro šíření křesťanství v římské říši 	<ul style="list-style-type: none"> • Události stojící u vzniku církve • Osobnost sv. Pavla a další křesťanské obce • Pavlovy cesty a listy • Ostatní listy Nového zákona a Apokalypsa • Rozmanitost současného křesťanství 	PT 1.1, PT 3.1

	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v názvech velkých křesťanských církví a seznámí se s pojmem ekumenismus 		
Liturgický rok	<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu roku se seznamuje s cyklem liturgického roku • Připraví si referát na významnou osobnost křesťanských dějin a ústně jej prezentuje 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohyblivé svátky a způsob jejich slavení • Svatí a jejich inspirace pro dnešní křesťany 	PT 1.1, PT 1.5 Výtvarná výchova – 15.16
3. ročník			
Struktura a obsah Starého zákona	<ul style="list-style-type: none"> • Starý zákon vnímá jako posvátný text židů a umí tento pohled zdůvodnit • Zná základní části Starého zákona • Seznámí se s pěti knihami Mojžíšovými 	<ul style="list-style-type: none"> • Dělení knih Starého zákona • Charakteristika jednotlivých knih • Rozdíl mezi židovským a křesťanským pojetím a přístupem výkladu • Kanonické a deuterokanonické knihy 	PT 1.10, PT 6.1 Český Jazyk, Bible – 1.24
Příběhy velkých postav Izraelského národa	<ul style="list-style-type: none"> • Zná a chápe význam příběhů Starého zákona – stvoření světa, vyhnání z ráje, Kain a Ábel, potopa, Abraham jako praotec víry, Mojžíš a vyvedení z Egypta. • Dokáže vysvětlit podstatu Smlouvy Hospodina s Vyvoleným národem • Vytváří si představu o přesahu Nového zákona nad zákonem Starým 	<ul style="list-style-type: none"> • Pradějiny v Bibli a historická skutečnost • Životní příběhy velkých postav Starého zákona a jejich dnešní aplikace • Výklad desatera • Ježíš navazuje na Starý zákon a naplňuje ho. 	PT 1.1 Český jazyk – 1.24 Občanská výchova – 13.8
Izraelský národ po vyjití z Egypta	<ul style="list-style-type: none"> • Je schopen charakterizovat dobu soudců • Seznámí se s historickými okolnostmi vzniku království a dokáže charakterizovat první vladaře • Má přehled o největších prorockých postavách • Chápe návaznost Jana Křtitele na prorockou tradici • Vytvoří si představu o nejdůležitějších historických událostech Izraelského národa (stavba a rozboření chrámu, exil, návrat) 	<ul style="list-style-type: none"> • Jozue – historický kontext doby soudců • Vznik a vývoj Izraelského království • Prorocký fenomén v Izraeli (Samuel, Izajáš, Jeremiáš, Daniel) • Události před a po exilu 	PT 1.1, PT 4.4 Dějepis – dějiny starověkých civilizací - 6.3
Literární poklady židovského národa	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se s knihou žalmů a mudroslovnou literaturou 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudroslovná literatura Bible (Kazatel, Moudrost, Sírachovec) 	PT 6.1

		<ul style="list-style-type: none"> • Žalmy 	Český jazyk – literární druhy – 1.13 Hudební výchova – zpěv žalmů – 14.2
4. ročník			
Mezilidské vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů. • Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> • vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství • vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek, farnost 	
Etické jednání	<ul style="list-style-type: none"> • Chápe rozlišení mezi svědomím a étosem • Seznamuje se s různými řešeními problému smyslu života • Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím • Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišení mezi morálkou, etikou a mravem • Pojem svědomí a jednání podle něj • Kvalita a hodnota života, jeho smysl • Dětsví, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny • Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity 	PT1.2, PT4.2
Problémy současnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Dokáže charakterizovat problémy začátku života • Vytváří si představy o různých pojetích osoby • Zná, jaký je křesťanský pohled na status lidského embrya • Zná definice faktu smrti • Seznámí se s filozofií hospicové péče, zná rozdíl mezi péčí a léčbou 	<ul style="list-style-type: none"> • Problémy začátku a konce lidského života • Eutanázie, hospicové hnutí 	PT2.2 Výchova ke zdraví Biologie člověka – tercie, hormonální soustava, pohlavní soustava, vývoj embrya a plodu, porod – 11.48, BIO11.49
Prevence rizik	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si rizika spojená se zneužíváním návykových látek a dalších zdrojů nebezpečí ve 	<ul style="list-style-type: none"> • Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt • Psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě 	

	<p>společnosti (násilí, zbraně, sexuální obtěžování)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projevuje odpovědné chování při komunikaci na internetu • Uvědomuje si rizika spojená s nejrůznějšími formami manipulace 	<p>samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci • Bezpečné chování a komunikace 	
Ochrana života	<ul style="list-style-type: none"> • Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 	<ul style="list-style-type: none"> • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) • ochrana člověka za mimořádných okolností, klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí 	
Člověk a příroda	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v environmentálních problémech současného lidstva • Zná elementární principy vedení ekologické domácnosti • Chápe hodnotu přírody pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • Různá pojetí environmentální etiky • Antropocentrismus • Biocentrismus • Ekocentrismus 	<p>PT5.1, PT 5.4, PT3.3</p> <p>Geologie – vznik života na zemi, evoluční biologie, vymírání a vznikání druhů – 11.50, 11.34</p>

6 Pravidla pro hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Klasifikační řád

Klasifikační řád je základem pro hodnocení žáků.

6.1.1 Prospěch žáka v jednotlivých předmětech je klasifikován těmito stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Chování žáka se klasifikuje těmito stupni :

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

6.1.2 Obecné zásady

- a) Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- b) Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do dvou skupin – předměty s převahou teoretického zaměření a předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.
- c) Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.
- d) Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci:
Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
 - soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
 - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
 - kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
 - analýzou výsledků činnosti žáka,

- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden,
 - rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka,
 - učitel vede žáky k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení
- e) Žák musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň třikrát za každé pololetí. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel umožní žákům do opravených prací nahlédnout.
- f) Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
- g) V jednom dni mohou žáci konat jen jednu celohodinovou kontrolní písemnou zkoušku.
- h) Učitel pravidelně ukládá známky do informačního systému. Prostřednictvím tohoto systému jsou rodiče průběžně informováni o prospěchu. Na nižším gymnáziu zapisuje známky do studijního průkazu.
- i) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka.
- j) Učitel oznámí na začátku klasifikačního období kritéria pro hodnocení (např. minimální počet známek za pololetí) podle toho, jak to bylo projednáno v předmětové komisi.
- k) Oznámí na začátku každého klasifikačního období bodové rozmezí pro jednotlivé klasifikační stupně, pokud se rozhodl pro bodový systém schválený projednáním v předmětové komisi.
- l) Archivuje předepsané písemné práce po dobu školního roku.
- m) Učitel dodržuje zásady pedagogického taktu, zejména:
- nehodnotí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden;
 - uvědomuje si, že účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech, ale hodnotit to, co žák umí.
- n) Na konci každého klasifikačního období oznámí žákovi výslednou známku a řádně ji odůvodní
- o) U žáků se specifickými vzdělávacími potřebami při výuce i klasifikaci přihlédne k charakteru poruchy, respektuje doporučení PPP, volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro klasifikaci, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Vyžaduje-li to charakter poruchy, zpracuje školní psycholog individuální zásady pro hodnocení žáka a seznámí s nimi pedagogické pracovníky. Učitel klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.
- p) Při klasifikaci není učitel ovlivněn chováním žáka.
- q) Hodnocení žáků, kteří se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu, se řídí uvedenými zásadami, pokud to není v IVP stanoveno jinak.

6.1.3 Klasifikace žáka

- a) Žáci **jsou hodnoceni** ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.
- b) Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- c) V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- d) Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období je hodnocena kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přitom se přihlíží k systematičnosti v práci žáka po klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- e) Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně.
- f) Ředitel školy určí způsob, jakým budou třídní učitelé a vedení školy informováni o stavu klasifikace ve třídě.
- g) Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.
- h) Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a do informačního systému a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
- i) Zákonné zástupce žáka informují o prospěchu a chování učitelé jednotlivých předmětů dle pokynů ředitele školy (třídní schůzky, konzultační hodiny, informační systém), dále pak
 - třídní učitel, nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají,
 - třídní učitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně a prokazatelným způsobem.
- j) Přejde-li žák do jiné školy, zašle ředitel dosavadní škole, na niž žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené klasifikační období.
- k) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, stanoví ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín (zpravidla do konce března, nejpozději do konce června).
- l) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, stanoví ředitel školy pro hodnocení náhradní termín, a to nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.
- m) Na konci 1. pololetí je žákovi vydán výpis z vysvědčení, na konci 2. pololetí vysvědčení.

6.1.4 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků v těchto vyučovacích předmětech vychází vyučující z požadavku učebních osnov a standardu vzdělání. Při klasifikaci sleduje zejména:

- a) ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů,
- b) kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- c) schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- d) kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost,
- e) aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- f) přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu,
- g) kvalitu výsledků činností,
- h) osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky,

grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.1.5 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného a umělecko-odborného zaměření

Převahu výchovného a umělecko-odborného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova. V souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- a) stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- b) osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- c) poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- d) vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- e) kvalita projevu
- f) estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní skutečnosti
- g) v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá svých osobních předpokladů a velmi úspěšně je podle požadavků osnov rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti dovednosti a návyky aplikuje tvořivě v nových úkolech. Má výrazný zájem o umění, estetiku, tělesnou kulturu a projevuje aktivní vztah k nim. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má menší nedostatky z hlediska osnov. Osvojené vědomosti dovednosti a návyky aplikuje tvořivě v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou kulturu. Rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý samostatný a pohotový. Nevyužívá svých osobních předpokladů v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý a dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí důsledněji svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Své minimální vědomosti a dovednosti aplikuje jen s velkou pomocí. Projevuje velmi malou snahu o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou neuspokojivé. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojení vědomostí a dovedností nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o činnosti a nevyvíjí potřebné úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6.1.6 Opravné zkoušky

Žák, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů, nebo žák, který neprospěl na konci prvního pololetí nejvýše ze dvou povinných předmětů vyučovaných pouze v prvním pololetí, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně, nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku.

6.1.7 Hodnocení žáka střední školy – pochybnosti o správnosti

Má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka.

V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení ne jiné střední škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

6.1.8 Komisionální zkouška ve střední škole

Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

- a) koná-li rozdílovou zkoušku,
- b) požádá-li žák nebo zástupce žáka o jeho přezkoušení, nebo koná-li se přezkoušení z podnětu ředitele střední školy,
- c) koná-li opravné zkoušky,
- d) koná-li doplňovací zkoušky
- e) při studiu jednotlivých vyučovacích předmětů,
- f) je-li žák osvobozen od povinnosti docházet do školy

Komise pro komisionální zkoušky je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitel střední školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel vyučující žáka danému vyučovacímu předmětu a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný vyučovacím předmět. Pokud je ředitel střední školy zároveň vyučujícím, jmenuje předsedu komise školský úřad. Členy komise jmenuje ředitel střední školy. Výsledek zkoušky vyhlásí předseda veřejně v den konání zkoušky. Rozhodnutí o klasifikaci je konečné v případech, požádá-li žák nebo zástupce žáka o jeho přezkoušení, koná-li se přezkoušení z podnětu ředitele střední školy nebo koná-li se opravná zkouška.

6.1.9 Hodnocení a klasifikace chování

Hlavním kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel, která jsou uvedena ve školním řádu.

Pro dosažení žádoucího chování žáka mohou být využívána výchovná opatření (pochvaly, kázeňská opatření). Tato opatření jsou dána § 31 školského zákona a jsou v kompetenci třídních učitelů a ředitele školy.

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Kázeňským opatřením je podmíněné vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení,

vyloučení žáka nebo studenta ze školy a další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka nebo studenta. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo školského zařízení nebo třídní učitel.

Výchovná opatření

- a) Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- b) Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
- c) Při zaviněném porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - napomenutí třídního učitele,
 - důtku třídního učitele,
 - důtku ředitele školy.
- d) Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.
- e) Třídní učitel neprodleně oznámí uložení důtky řediteli školy.
- f) Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci nezletilého žáka.
- g) Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy.
- h) Oceňují se zejména vynikající studijní výsledky, účast a umístění v soutěžích, reprezentace školy, bezchybné plnění povinností, práce pro třídní samosprávu atd. Pochvalu lze udělit také na návrh za aktivitu mimo školu. Lze též ocenit čin, kterým bylo zabráněno neštěstí nebo vzniku škody atd.
- i) Třídní učitel navrhuje kázeňské opatření (které je v jeho pravomoci) na základě hodnocení události, která je důvodem k udělení opatření. Při tom přihlíží k názoru učitelů (případně dalších osob), kteří byli svědky nebo účastníky zmíněné události.
- j) Udělování kázeňských opatření v pravomoci ředitele školy se řídí obdobnými principy jako udělování kázeňských opatření třídním učitelem. Ředitel školy je uděluje zpravidla na návrh učitelů, výjimečně dalších osob, nebo z vlastního rozhodnutí.
- k) Ředitel školy může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených zákonem nebo školním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka ze školy. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním řádem, může ředitel školy rozhodnout o jeho vyloučení. Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.

- l) Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.
- m) O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka rozhodne ředitel školy do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka nebo studenta dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák nebo student provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu. O svém rozhodnutí informuje ředitel pedagogickou radu. Žák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.
- n) Všechna výchovná opatření jsou prokazatelným způsobem oznámena zákonným zástupcům nezletilého žáka nebo zletilému žákovi a jsou zaznamenána do třídního výkazu. Na informace o výchovných opatřeních mají v souladu se školským zákonem právo též rodiče zletilých žáků.
- o) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

6.1.10 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení vnitřního řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Dopouští se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo vnitřního řádu školy; zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravném chování.

6.1.11 Hodnocení žáka střední školy – celkové

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací nebo slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

Celkové hodnocení žáka na konci prvního a druhého pololetí vyjadřuje výsledky klasifikace ve vyučovacích předmětech a klasifikaci chování, nezahrnuje klasifikaci v nepovinných předmětech.

Žák je na konci prvního a druhého pololetí hodnocen takto:

- a) prospěl s vyznamenáním,
- b) prospěl,
- c) neprospěl.
- d) nehodnocen

Žák prospěl s vyznamenáním, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch horší než chvalitebný, průměrný prospěch z povinných předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré.

Žák prospěl, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch nedostatečný.

Žák neprospěl, má-li z některého vyučovacího předmětu prospěch nedostatečný.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů, z nichž se žák nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, stanoví ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín (zpravidla do konce března, nejpozději do konce června).

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, stanoví ředitel školy pro hodnocení náhradní termín, a to nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

6.1.12 Alternativní způsob hodnocení – bodový systém

Lze použít v předmětech, kde předmětová komise schválí bodový systém hodnocení. Každé aktivitě (písemná práce, ústní zkoušení, aktivita v hodině, referáty, prezentace, laboratorní práce atd.) je přiřazena určitá bodová hodnota. Na začátku klasifikačního období sdělí učitel žákům, kolik bodů (případně kolik % z maxima) odpovídá výsledné známce podle klasifikační stupnice 1-5. Učitel musí mít průběžně přehled o dílčích výsledcích žáků a v hovorových hodinách informuje rodiče. Jednoznačnou předností tohoto systému je, že vede žáky k aktivní práci po celé klasifikační období. V případě dlouhodobé nepřítomnosti žáka ve výuce řeší učitel situaci individuálně.

6.2 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy se realizuje na základě Školského zákona a vyhlášky č.15/20005. Řada evaluačních činností probíhá v průběhu školního roku a výsledky jsou pravidelně uváděny ve výroční zprávě.

Některé další činnosti (dotazníková šetření, srovnávací testování atd.) probíhají ve dvouletých (případně víceletých) cyklech.

Kritéria evaluace stanovuje na základě podkladů z předmětových komisí a na základě návrhů třídních učitelů ředitel školy. Kritéria jsou schválena na pedagogické poradě a jsou pro všechny učitele na dané období závazná.

Na základě vyhodnocení autoevaluace školy za dvouleté období se stanovují priority pro další rozvoj školy a pro práci celého pedagogického sboru.

6.2.1 Autoevaluace školy v přípravné části tvorby ŠVP

V přípravné části jsme se zaměřili na analýzu výchozího stavu ve škole, a to ve všech oblastech, které budou dále sledovány. Hlavními nástroji výchozí analýzy byly:

- a) žakovský dotazník
- b) dotazník pro rodiče
- c) dotazník pro učitele
- d) SWOT analýza na úrovni školy
- e) SWOT analýza na úrovni jednotlivých předmětů

6.2.2 Podmínky vzdělávání

Okruh problémů	Cíle evaluace	Metody	Kritéria	Výstupy a jejich využití	Termín, četnost
Vybavení školy <ul style="list-style-type: none"> • Učebny (počet odborných a kmenových učeben, plovoucí třídy) • materiální vybavení jednotlivých předmětových komisí • sociální zázemí • kulturní zázemí • podmínky pro stravování 	Zjistit názory žáků, rodičů, pedagogů, absolventů Průběžně zlepšovat podmínky	Dotazníky Organizuje vedení školy Možnost použít dotazníky SCIO, Kalibro	Vybavenost školy Využívání dosavadního vybavení Využití finančních prostředků pro další vybavování školy	Statistika, grafy, četnost názorů Vyhodnocení a analýza Využití pro strategii rozvoje školy Ve výročních zprávách a v zprávě o evaluaci	Přípravná fáze tvorby ŠVP, dále jednou za dva roky
Organizace výuky	Ověřit funkčnost rozvrhu	Dotazníky	Hygienické požadavky na rozvrh	Korekce v nabídce	Jednou za dva roky

<ul style="list-style-type: none"> •funkčnost rozvrhu •organizace projektů •organizace mimoškolních akcí 			Návaznost akcí na osnovy	volitelných předmětů	
Ekonomické podmínky <ul style="list-style-type: none"> •rozpočet •zdroje financování •hospodaření s přidělenými finančními prostředky v předmět. komisích 	Efektivní hospodaření Hledání dalších zdrojů financování (pronájmy atd.)	Vnitřní audit	Efektivnost využití finančních prostředků	Výroční zpráva	Každý rok

6.2.3 Průběh vzdělávání

Okruh problémů	Cíle evaluace	Metody	Kritéria	Výstupy a jejich využití	Termín, četnost
Učební plány <ul style="list-style-type: none"> •počty hodin •soulad s osnovami •soulad se zájmy žáků •volitelné předměty 	Dosáhnout co nejsmysluplnější výuky	Rozbor zkušeností Dotazníky Hospitace Srovnávací testy	Dodržování dotací podle ŠUP Realizace volitelných předmětů podle zájmu žáků Spokojenost žáků s nabídkou	Především v prvních letech upravovat ŠUP	V první fázi každý rok, později jednou za čtyřletý cyklus
Vyučovací metody <ul style="list-style-type: none"> •pestrost a vhodnost •netradiční metody •individuální přístup k žákům 	Zkvalitňování výuky	Hospitace Dotazníky pro absolventy	Kvalita výuky Kritéria hodnocení podle hospitačních záznamů v předmětových komisích	DVPP	Nejméně jednou za evaluační období

Práce učitelů <ul style="list-style-type: none"> • kvalita výuky • osobní rozvoj, studium • vztah k žákům • vedení dokumentace • autoevaluace učitele 	Zlepšování práce, osobnostní rozvoj	Hospitace a jejich rozbor Pohovor vedení školy s učiteli Dotazníky Srovnávací testy Dotazníky, zpětná vazba učitel-žák	Kvalita výuky Výsledky srovnávacích testování Spokojenost žáků a rodičů Spokojenost učitelů	Portfolio učitele Osobní hodnocení	Průběžně Minimálně jednou za čtyřletý cyklus
Práce předmětových komisí <ul style="list-style-type: none"> • DVVP • metody a formy práce • spolupráce učitelů • olympiády, soutěže, projekty • hospodaření s přidělenými prostředky 	Efektivní a moderní výuka Zlepšování spolupráce	Průběžné sledování práce PK	Kvalita výuky Využívání finančních prostředků Zapojování žáků do soutěží	Hodnocení práce	Jednou za rok
Organizace školního roku <ul style="list-style-type: none"> • začlenění kulturních akcí • sportovní kurzy • projekty • výlety, exkurze, školy v přírodě • další mimorozvrhové aktivity 	Rovnoměrné rozložení po celý rok (zamezení kumulace akcí)	Rozbor výsledků akcí Dotazník pro žáky a absolventy	Efektivnost jednotlivých akcí v rámci výchovy a vzdělávání	Výroční zpráva Posouzení efektivnosti a smysluplnosti jednotlivých akcí	Každý rok
Analýza rozvrhu	Priority pro sestavení	Názory učitelů, žáků, rodičů Dotazník	Hygiena rozvrhu Spokojenost žáků a učitelů	Korekce pro další školní rok	Druhé pololetí

Prevence sociálně patologických jevů •drogy, šikana, neomluvená absence	Omezení rozsahu	Práce školního psychologa Práce výchovných poradců Dotazníky pro rodiče a žáky	Úspěšnost předcházení problémům a úspěšnost řešení problémů	Analýza výsledků. Pomoc učitelům v práci Pomoc rodičům a žákům	Průběžně
---	-----------------	--	---	--	----------

6.2.4 Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů a dalších osob na průběh vzdělávání žáků

Okruh problémů	Cíle evaluace	Metody	Kritéria	Výstupy a jejich využití	Termín, četnost
Podpora školy žákům •individuální přístup k žákům se SPU •podpora nadaných žáků •podpora sociálně slabým žákům •práce s problémovými žáky	Vytváření optimálních studijních a ekonomických podmínek pro jednotlivé žáky	Práce školního psychologa Práce výchovných poradců Dotazníky pro rodiče a třídní učitele	Studijní výsledky žáků s SPU Zapojování nadaných žáků do soutěží Včasnost řešení problémových situací	Projednání v pedagogické radě Projednání ve sdružení rodičů Spolupráce s externími odborníky (pedagogicko-psychologická poradna)	Každý rok
Spolupráce s rodiči •efektivnost hovorových hodin •zápisy z třídních schůzek •podpora od rodičů (dary atd.)		Vyhodnocování zápisů	Spokojenost rodičů a pedagogů	Zpráva o činnosti sdružení rodičů	Po třídních schůzkách Konec školního roku
Spolupráce se Školskou radou	Rozvoj školy	Rozbor výsledků spolupráce	Hodnocení v rámci	Písemná zpráva	Jednou za rok

			výroční zprávy		
--	--	--	----------------	--	--

6.2.5 Výsledky vzdělávání

Okruh problémů	Cíle evaluace	Metody	Kritéria	Výstupy a jejich využití	Termín, četnost
Vědomosti žáků	Ověřit kvalitu výuky	Srovnávací testy – CERMAT Dílní srovnávací testy – školní KALIBRO, SCIO (podle finančních možností) Průběžné sledování znalosti žáků – hospitace	Studijní výsledky Výsledky státních maturit	Rozbor úspěšnosti	Pololetí 4. ročníku Ve druhém ročníku
Klíčové kompetence	Ověření souladu výuky s RVP	Testování klíčových kompetencí – např. SCIO	Dosahování klíčových kompetencí podle požadavků RVP	Analýza výsledků, rozbor, úpravy ŠVP	Ve 2. nebo 3. ročníku
Metody výuky	Volba optimálních metod	Dotazníky pro žáky Testování klíčových kompetencí			Jednou za čtyřletý cyklus
Přidaná hodnota	Efektivnost výuky	Porovnání výsledků ve 4. ročníku s výsledky v přijímací zkoušce	Výsledky srovnávacích testování	Srovnání výsledků práce jednotlivých učitelů	Na konci 4. ročníku
Olympiády a jiné soutěže	Srovnávání s jinými školami	Sledování účasti a výsledků		Zprávy PK	Průběžně

Hodnocení žáků	Posouzení pravidel pro hodnocení	Rozbor v rámci předmět. komisí	Hodnocení podle pravidel klasifikace	Písemná zpráva Případné úpravy po projednání v pedagogické radě	V první fázi každý rok, později jednou za čtyřletý cyklus
-----------------------	----------------------------------	--------------------------------	--------------------------------------	--	---

6.2.6 Řízení školy a personální práce

Okruh problémů	Cíle evaluace	Metody	Kritéria	Výstupy a jejich využití	Termín, četnost
Účinnost řídicího systému • spolupráce vedení s předsedy PK, třídními učiteli • informační systém • četnost porad • hospitační činnost • plán školy na školní rok	Zjištění stavu řízení	Osobní pohovory	Kvalita řízení školy	Zkvalitnění řídicího systému	Porady PK jednou za měsíc Průběžné sledování Hospitace vedení a předsedů PK Minimálně jednou za měsíc
Hospodaření		Interní audit	Hospodářské výsledky		Každoročně
BOZP, PO	Kontrola stavu	Pravidelná školení	Dodržování předpisů		Jednou za dva roky
Personální obsazení	V rámci možností plná aprobovanost Věková vyváženost sboru	Rozbor stavu vedením školy	Aprobovanost Kvalitní zabezpečení výuky	Výroční zpráva	Jednou za rok
Profesní a odborný rozvoj učitelů – DVPP	Zlepšování výchovně vzdělávací práce učitelů	Sledování práce učitelů Certifikáty ze školení atd.	Zapojování učitelů do DVPP	Rozbor DVPP, určení priorit	Jednou za rok

				Využití pro osobní hodnocení	
Odměňování učitelů	Úprava kritérií pro osobní hodnocení	Sledování výsledků práce Osobní pohovory Spolupráce s předsedy PK	Efektivní využití mzdových prostředků Pravidla pro odměňování	Pravidla pro hodnocení Projednání v pedagogické radě Informace pro Školskou radu	Jednou za rok
Výsledky práce školy	Analýza výsledků za uplynulé období Posouzení všech vlivů na výsledky práce	Dotazníky pro ředitele, učitele, rodiče, žáky Sledování názorů veřejnosti	Soulad výsledků s dlouhodobým strategickým záměrem školy	Analýza výsledků. Porovnání výsledků se strategickým záměrem školy. Stanovení priorit pro další období	Na konci evaluačního období